

*Siyaset Kakan
Yazılar*

*M. Akif İnan
Eserleri*

EĞİTİM-BİR-SEN YAYINLARI

EĞİTİM-BİR-SEN YAYINLARI: 34
Edebiyat Dizisi: 16

Eğitim-Bir-Sen Adına Sahibi
Ahmet GÜNDOĞDU
Genel Başkan

Genel Yayın Yönetmeni
Hıdır YILDIRIM
Genel Basın Yayın Sekreteri

I. Baskı : Ocak 2009
5.000 Adet

ISBN : 978-975-6153-27-7

Teknik Hazırlık & Baskı:
Hermes Basımevi
www.hermesofset.com.tr
B.T. 15/01/2009, Ankara

Eğitim-Bir-Sen Genel Merkezi
G.M.K Bulvarı Ő. DaniŐ Tunalıgil Sk. No:3/13
Maltepe / ANKARA
Tel: (0312) 231 23 06
Faks : (0312) 230 65 28
www.egitimbirsen.org.tr
e-posta : egitimbirsen@egitimbirsen.org.tr

Siyaset Kakan Yazılar

*M. Akif İnan
Eserleri*

Her türlü yayın hakları Eğitim-Bir-Sen'e aittir.

EĞİTİM-BİR-SEN YAYINLARI

İÇİNDEKİLER

Takdim	8
Önsöz.....	10
Şair, Mütefekkir, Sendikacı: M. Akif İnan.....	12
Aşırı Ne ki?.....	21
Kader	24
Kök ve Dal.....	26
Demokrasiye Geçerken.....	28
Geçtik Demokrasiye.....	31
Demokrasi ki.....	34
Sandık Başı.....	37
Halkın Gerisinde Kalmak	39
Buzlar Çözülür mü?.....	41
İkinci 27.....	44
27 / 27	47
Kargaşalık Devri	49
MTTB ve Ayasofya	52
Önce Düşünmek.....	55
Bu Oylar Kimin	59
Seçim Konuşması veya Nereden Nereye	60
Bir Musibet.....	63
Düşünelim Bir Yol	65
Buyursunlar Bakalım	67
Hükümet Olsalar.....	70
1946 Seçimi Gibi.....	72
Din Düşmanlığı.....	74
Din Düşmanlığı.....	77
Kalabalık Dağılınca.....	80
Çark.....	82
Bir Konuşma Bir Gerçek.....	84
Dalkavuklar Sultası.....	87
Dikkat Üstü Dikkat.....	90

Bir Kovsak Yanaşmaları.....	92
Gâvurluklar.....	95
Kan Selini Salan.....	98
CHP'yi Nasıl Bilirsiniz	101
Kıyafet Kanunu	104
İstikbali Yoktur Anarşinin.....	106
Terör Biter ve Sonra.....	108
Türkiye İnan Değildir.....	111
İrkçılığı Musallat Etiler	114
İrkçilik Üstüne.....	117
Halkımız İrkçi Değildir Ama	120
Benzine Ateşle Varanlar	123
Emperyalizmin Silahıdır İrkçilik	126
İrkçilik Peşin Mağlubiyettir	129
Birkaç Çizgiyle Doğu	132
Doğu Nasıl Doğar?	135
Doğu Göçüyor.....	137
Direnmek Lazım.....	140
İrkçilik İslâm'a Tuzaktır.....	142
İslâm Birliğinin Müjdecileri.....	145
Doğu Eşrafına İtibar	148
Zinadan Kaçınmak da Fedakârlıkmış.....	151
Ha İnönü, Ha Ecevit.....	154
Kılık Kıyafet Dayatması	156
Yanılgıdan Dönmedikçe.....	158
İş Başa Düşmüştür Ey Müslüman	160
Egemenlik Tabutlarıdır.....	163
Tuzak Kuruyorlar Müslümanlara.....	165
Halk Sokağa Dökülürse.....	168
Terörü Önemsemek Hatadır	171
Temel Dert Otorite Zaafıdır.....	174
Niçin Terör Var.....	176
Terörü Propaganda Eden Hükümettir ve Partilerdir	179
Terörden Devlet Yarar Umuyor mu?.....	182
İkiyüzlüler.....	185

Türkçe Ezan.....	188
Terörün Kaynağı Gazeteler.....	190
Ermeni Terörü ve Verilen Cevap	193
Ermeni Konusunda.....	196
Ermeni Terörünü Engellemek İçin.....	199
Türkiye'nin Düşmanını Doğru Tanıyalım	201
Ermeni Düşü	204
Ermeniye Kullanıyorlar mı?	206
Uluslararası Terör ve Ondan Korunmak.....	208
Teröre Bir Yaklaşım Denemesi	210
Yine Terör Üstüne.....	213
Çağdaş Esaret.....	216
Teröre Bir Yaklaşım Notu Daha.....	218
İstismar.....	221
Terörün Sorumlusu	224
Püsküllü.....	227
Türkiyeli Azınlıklar Üzerine.....	230
Karşı Propaganda.....	233
İstismar.....	236
Niçin İrtica Mevzuu.....	239
Celal Bayar ve Son Yüzyılımız.....	241
Bayar ve İnönü.....	243
Devlet Adamlarımız	245
Aktüaliteyi Büyütmek.....	247

TAKDİM

Hiçbir kurumsal oluşum yoktur ki bireyi ve toplumu kuşatıcı bir idealden ve temel düşünce disiplinin-den yoksun olsun. Bununla beraber böyle bir yapının, kök salmayı amaçladığı ülkenin tarihine, sosyal gerçeklerine, kültürel değerlerine uygun bir üslup geliştirmesi gerekir ki böylelikle kurumsal olarak kalıcı olmayı ve aynı zamanda mensubu olan bireyleri 'millet' dediğimiz sarsılmaz bir bütünün her yönüyle donanımlı ve bilinçli bir unsuru yapabilmeyi başarsın.

Türk sendikacılık tarihinde M. Akif İnan gibi bir başka şahsiyet yoktur ki sendikal kavramlara yabancı ve uzak bir topluma; her türlü imkânsızlığa, baskıya, olağanüstü siyasî şartlara rağmen bu türden oluşumların hayatî ve insanî bir kurum niteliğini kısa bir zaman içinde benimsetebilmek ve insanları etrafında örgütleyebilmek yeteneğini göstermiş olsun. Bu takdire değer sonucun, onun ünlü bir şair ve mütefekkir olması veya etkileyici kişiliğiyle açıklanabilmesi mümkünse de asıl faktörü yaşadığı toprakları tanınmasında, milletin değerlerini ve inançlarını kişiliğinde ve ilişkilerinde mezcetmiş olmasındaki sıcaklıkta, daha öz bir söyleyişle 'yerli' bir üslup kullanmasında aramak gerekir.

M. Akif İnan'ın şairliği, yazarlığı kesintiye uğramış bir medeniyetin hep bu yerli üslup, kavram ve kahramanlarla yeniden dirilişi düşüncesini işler. Onun bu yolda kavramları "hakperestlik"tir, "hoşgörü"dür, "merhamet"tir, "mücadele"dir. Kahramanları Fatih, Kanunî, Sultan Abdülhamid veya Bâkî, Nedim, Şeyh Galip'tir. Fakat sendikacılıkta kahramanı yoktur. Çün-

kü kahraman kendisidir, kendisi olmalıdır. İlahî bir amaç içeren büyük bir ihtirasla hayatının son yıllarını bu mücadeleye vermiş, bunu bir sosyal görev ve zorunluluk saymıştır. Bugün yüz binlerce sendika mensubunun oluşturduğu sendikamız onun yorucu ve fakat verimli hayatının ürünüdür.

M. Akif İnan'ın şiirlerinde dile getirdiği duyguları, yazılarında dile getirdiği düşünceleri, bugünün ve yarının Türkiye'sinde milletin birliği için vazgeçilmez bir unsur haline gelen sendikamız için yol gösterici ve mücadele üslubumuza zenginlik katan ilkeleri içerir. Aynı zamanda bu eserler aydınlar ve halk için de uyarıcı bir özellik taşır.

Bu amaçla sendikamızın kurucusu ve mücadelecisi aydın tipinin eşsiz örneklerinden M. Akif İnan'ın toplu yazılarını yayınlamakla onun hem yazı ve mücadele hayatına ışık tutuyor, hem de kurucumuza vefa borcumuzu kendisini rahmetle anarak yerine getirmek istiyoruz. Umuyoruz ki bu kitaplarla M. Akif İnan daha iyi anlaşılacak, yeni mücadele ve ideal adamlarının yetişmesine vesile olacaktır.

Ahmet Gündoğdu
Genel Başkan
Ankara, Ocak 2009

ÖNSÖZ

Şüphesiz bir sanatçının, bir dava adamının, bir mücadeleye insanının hayatının, sanatının ve mücadelesinin daha iyi ve doğru anlaşılmasını sağlayan şey eserleridir. Bir ömrün safahatını, düşüncenin gelişimini, meselelere bakış zaviyesini, etkilemeleri-etkilenmeleri görebilmek için eserlere bakmak, eserlerden hareketle kanaate ulaşmak gerekir.

Mehmet Akif İnan, duyguları yoğuran şairliği, bir zihniyetin taşıyıcısı-yayıncısı olmak bakımından dava adamlığını ve davasının gerektirdiği mücadeleyi kişiliği nefsinde toplamış bir kimseydi. O, 40 yılı aşkın bir süre, yazıları ve konferanslarıyla toplumu ihya gayreti içerisinde olurken, bir sanat adamı olarak edebi verimler de ortaya koydu.

Mehmet Akif İnan, sanatının ve düşüncesinin en olgun deminde aramızdan ayrıldı. Kültür hayatımız onun olgunluk çağında ortaya koyabileceği eserlerden mahrum kaldı. Bununla birlikte bir dönemin sanat ve düşünce hayatına ilişkin tanıklığını da yitirmiş olduk. Yazıları ve söyleşileri okunduğunda görüleceği gibi eserini ortaya koyma bakımından pek çok planları vardı. Ömür vefa göstermedi, *"Bitirip şu kuru kara ekmeği / Göç etsem diyorum yâr ellerine"* mısralarında ifadelendirdiği hasreti sona erdi, yârine kavuştu.

Mehmet Akif İnan'ın, kuruluşunda ve teşkilatlanmasında büyük emek harcadığı, 8 yıl da düşüncesini ve sanatını esere dönüştürememe pahasına, mücadeleciliğinin bir eseri olarak addedip Genel Başkanlığı'nı yü-

rüttüğü Eğitim-Bir-Sen olarak, ailesinden sendikamıza intikal eden birikimini, çeşitli gazete ve dergilerde kalmış yazılarını ve söyleşilerini de derleyerek Kurucu Genel Başkanımıza, kültür ve medeniyet havzamızın bir büyük önderine vefa borcumuzu bir nebze ödeme gayreti olmak üzere yayınlıyoruz.

İstiyoruz ki, Mehmet Akif İnan'ın mümbit bir zemin olarak görüp ömrünün en verimli çağını mücadelesine hasrettiği sendikacılığı, onun idealleri doğrultusunda sayısı yüz elli binlere ulaşan Eğitim-Bir-Sen'in seviyeli, ilkeli, millet eksenli, değerleri kucaklayan duruşuyla anlamlandırırken kendisini Eğitim-Bir-Sen'in anlayışıyla özdeşleştiren kitleyi de kurucusunun üretimleriyle buluşturabilelim ve kültür dünyamızın Mehmet Akif İnan'ın eserlerinin yayınlanmasıyla ilgili sendikamızdan beklentisini yerine getirebilelim.

Sendikamızın, 2006 yılında denemelerinden oluşan *Din ve Uygarlık, Edebiyat ve Medeniyet Üzerine*; şiirlerinden oluşan *Hicret ve Tenha Sözler* adlı kitaplarını yeniden yayınlayarak kültür hayatımızın istifadesine sunmasının ardından sağlığında kitap olarak yayınlanmamış çalışmalarının da yayınlanmasının Mehmet Akif İnan'ın daha iyi anlaşılmasına ve "Kim demiş her şeyin bitişi ölüm / Destanlar yayılır mezarımızdan" sırrının tecelli etmesine vesile olacağını, ayrıca kendisiyle ilgili yapılacak biyografik çalışmalara kaynak teşkil edeceğini ümit ediyor, çalışmada emeği geçen herkese teşekkür ediyorum.

Hıdır Yıldırım

Genel Basın Yayın Sekreteri

Ankara, Ocak 2009

ŞAİR, MÜTEFEKKİR, SENDİKACI: M. AKİF İNAN

(Urfa, 12 Temmuz 1940

Yenişehir / Şanlıurfa, 6 Ocak 2000)

Cumhuriyet devri Yeni Türk Edebiyatı'nın önemli şairlerinden ve fikir adamlarından M. Akif İnan Urfa'da doğup büyümüştür. Üniversite eğitimini Ankara'da tamamlamış ve çalışma hayatını bütünüyle bu şehirde geçirmiştir. Yayınlanmış iki şiir ve iki de deneme kitabı vardır. Yazılarının çoğu ise gazete ve dergilerde kalmıştır.

Doğumu ve Ailesi

Urfa'nın Balıklıgöl Mahallesi'nde doğdu. Babası Urfa'nın Mirzaali Aşireti'nden gümrük memuru Hacı Müslim İnan'dır. Annesi aslen Maraşlı Dedeoğulları'ndan Mehmet Tevfik kızı Şakire Hanım'dır. Çocukluğu ve ilk gençlik yılları Su Mahallesi'ndeki evinde geçti. Ailenin altı çocuğunun en büyüğüdür. 23 Temmuz 1965 tarihinde edebiyat öğretmeni Sevim Hanım'la evlendi ve bu evlilikten Şakire Banu adlı kızı dünyaya geldi (1967).

Tahsili

M. Akif İnan, ilkokulu Urfa'da Cumhuriyet İlkokulu'nda okudu (1952). Ortaokulu ve son sınıfa kadar liseyi de Urfa'da okuduysa da lise son sınıfta bir öğretmeniyle giriştiği tartışma sonucu naklini Maraş

Lisesi'ne aldırıldı; liseyi Maraş'ta tamamladı (1959). Daha sonraları edebiyat ve fikir alanında dostluk ve yoldaşlık edeceği Erdem Bayazıt, Cahit Zarifoğlu, Alaeddin Özdenören ve Rasim Özdenören'le Maraş Lisesi'nde tanıştı. Bu tanışıklık *Edebiyat* ve *Mavera* dergilerindeki beraberlikleriyle gelişerek sürdü.

Üniversite eğitimini 1959'da başladığı Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde tamamladı (1972). Fakülte'den 1972'de mezun olmasının sebebi ikinci sınıfta iken tahsilini bırakmasıdır. Fakat arkadaş ve dost çevresinden Nuri Pakdil'in ısrarıyla yarım bıraktığı tahsiline tekrar başladı (1962) ve mezun oluncaya kadar sürdürdü. Bu Fakülte'de '*Cumhuriyetten Sonra Türk Şiiri*' başlıklı bir bitirme tezi hazırladı (1971). Akademik birçok çalışmada atıflar yapılan ve bugün dahi yeterince tartışılmamış özgün değerlendirmeler içeren bu çalışması basılmamıştır.

Dergiciliği ve Gazeteciliği

Lisedeki öğrencilik yıllarında *Derya* adlı bir gazete çıkartan (1959) M. Akif İnan, müteakiben Ankara'da yayımlanmakta olan *Hilâl Mecmuası'nın* ve yanı sıra Hilâl Yayınları'nın müessese müdürlüğünü yürüttü (1960-1964). *Derya'yı* Maraş Lisesi'nde tanıştığı arkadaşları Rasim Özdenören, Cahit Zarifoğlu, Erdem Bayazıt ve Alaeddin Özdenören ile birlikte kotardı.

Asıl edebî kimliğini bulduğu dönemde Ankara'da Nuri Pakdil öncülüğünde yayımlanmaya başlayan (1969) *Edebiyat Dergisi'nin*, daha sonra da yine Ankara'da yayın hayatına atılan *Mavera Dergisi'nin* kurucuları arasında yer aldı (Aralık 1975). Edebiyat ve fikir ağırlıklı bu iki dergiye şiir ve yazılarıyla katkıda bulundu.

Fikir yazılarını kaleme aldığı gazeteler ise *Millî Gazete*, *Yeni Devir*, *Yeni İstiklâl ve Yeni Mesaj* gazeteleridir. Yazılarında Akif Reha, Mehmet Reha, Müslimoğlu ve Mithat Mirzaali müstearlarını kullandı.

Meslek Hayatı

M. Akif İnan, meslek hayatına Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'ndeki öğrencilik yıllarında başlamıştır. Bir yandan burada tahsilini sürdürürken diğer yandan Türk Ocakları'nda ilk olarak kütüphane ve müze, peşinden de Genel Merkez müdürlüğü görevlerini yürüttü (1964-1969). Bu dönem onun konferanslarıyla da aktif düşünce ve siyaset hayatının içinde bulunduğu bir dönemdir. Bunu takip eden dönemde ise Ankara'da Türk Taşıt İşverenleri Sendikası'nda uzman olarak çalıştı (1969-1972).

Adı geçen sendikadaki görevinden ayrıldıktan sonra Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde görev alarak Uşak İmam-Hatip Okulu'na atandı (1972). Askerliğini kısa dönem olarak yaptı (1975). Daha sonra Gazi Eğitim Enstitüsü'ne geçti ve burada edebiyat dersleri verdi (1977-1980). En son Ankara Fen Lisesi'ne öğretmen olarak atandı. Vefatına kadar bu lisede öğretmenlik yaptı.

Edebiyat Hayatı

M. Akif İnan ilk şiir ve yazılarını *Urfa Demokrat* adlı bir mahallî gazetede yayınladı. Daha sonra Maraş'ta yayımlanan *Hizmet* adlı mahallî gazetede bir müddet yazdı. Aynı zamanda yetişkinlik dönemlerinde Cumhuriyet devri Yeni Türk Edebiyatı'nda adları bir arada anılacak olan arkadaşları Erdem Bayazıt, Cahit Zarifoğlu, Alaeddin Özdenören ile birlikte çıkardığı *Derya* adlı gazetede yazı hayatını sürdürdü.

Profesyonel anlamda yazı hayatına Ankara'da yayımlanan *Hilâl Mecmuası*'nın müessesesi müdürlüğünü yürüttüğü yıllarda başladı. Bu derginin 1962-1964 yılları arasında yayınlanan sayılarında çoğu başyazı olmak üzere birçok yazısı ve şiiri yayınlandı. Müessesesi müdürlüğü bu derginin 1962-1964 yılları arasında ise de *Hilâl*'in 1965 sayılarında da şiirleriyle gözükte. Aynı zamanda 1963'ten itibaren *Türk Yurdu Dergisi*'nde de şiirleri yayınlandı. Bu dergide yayınlanmış tek yazısı Yunus Emre özel sayısındadır (S. 319). 1969'da Nuri Pakdil yönetimindeki *Edebiyat Dergisi*'nde yazmaya başlayınca kadar *Türk Ruhu*, *Filiz*, *Fedai*, *Orkun*, *Oku*, *Defne*, *Yaprak*, *Toprak*, *Yeni İstiklâl* gibi dergi ve gazetelerde şiir ve yazıları yayınlandı. Fakat bu süreli yayınlarda yer alan şiirlerini şiir kitaplarına almadı.

Cumhuriyet devri Yeni Türk Edebiyatı'na M. Akif İnan'ı bir yazar ve şair olarak kazandıran verimleri 1969'dan itibaren *Edebiyat Dergisi*'nde yayımlanmaya başlayan yazı ve şiirleridir. *Edebiyat*'ta şiirlerinden önce deneme üslûbuyla kaleme aldığı fikir yazıları yayımlanmıştır. Bu dergideki ilk yazısı ikinci sayısındaki "Edebiyat ve Politika" başlıklı yazıdır (Mart 1969). *Edebiyat*'ta yayımlanan ilk şiiri ise daha geç tarihlidir ve "Terkib-i Bent" başlıklıdır (Haziran 1972). İnan'ın *Edebiyat*'taki şiirlerinin derginin dördüncü döneminde; 1974 yılında yoğunlaştığı görülür.

Mavera Dergisi, *Edebiyat Dergisi*'nden sonra M. Akif İnan'ın arkadaşlarıyla beraber yayını omuzladığı ikinci önemli dergidir. Bu dergi kapanıncaya kadar dergide sürekli yazmıştır. Ayrıca *Yedi İklim Dergisi* de *Mavera* sonrası dönemde edebî verimlerini yayınladığı bir edebiyat dergisidir.

İlk şiir kitabı *Hicret*, *Edebiyat Dergisi* Yayınları arasında çıktı (1974). Bundan önce deneme üslûbuyla kaleme aldığı fikir yazılarından oluşan *Edebiyat ve Me-*

deniyet Üzerine adlı eseri de aynı yayınevi tarafından basılmıştı (1972). İkinci şiir kitabı *Tenha Sözler* ise Yedi İklim Yayınları arasında çıktı (1991). Bir kısım fikir yazılarını bir araya topladığı *Din ve Uygarlık* adlı eseri ise Akabe Yayınları arasında çıktı (1985).

Edebiyat hayatı boyunca bazı ödüller aldı. Kısa adı KASD olan Kayseri Sanatçılar Derneği tarafından kendisine deneme ödülü verildi (1982). Türkiye Yazarlar Birliği'nin Türkmenistan'ın başşehri Aşkabad'da düzenlediği Türkçenin 3. Uluslararası Şiir Şöleni'nde ünlü Türkmen şairi Mahtum Kulu adına düzenlenen şiir ödülünü aldı (1995).

M. Akif İnan bir süre Kanal 7 Televizyonu'nda haftalık kültür ve sanat programları düzenledi (1998).

Yazılarının külliyetli bir kısmı dergi ve gazetelerde kalmış ve sağlığında kitaplaştırılmamıştır.

Sendikacılığı

M. Akif İnan'ın sendikacılıkla ilgisi Ankara'da Türk Taşıt İşverenleri Sendikası'nda uzman olarak çalıştığı döneme uzanır (1969-1972). Sendikacılık alanına büyük emek veren M. Akif İnan, 1992'de kurulan Eğitim-Bir Sendikası'nın ve 1995'te kurulan Memur-Sen Konfederasyonu'nun genel başkanlığını yürütmüştür. Diğer kurucular ise Yusuf Beyazıt, Metin Selçuk, Nurettin Sezen, Ali Parıldar, Yunus Solmaz, Ahmet Temizkök, Necdet Pakdil, Nazire Ketten, Zeki Efil, Raşit Yazan, Şükrü Gökdemir, Yurdagül Aydoğan, Gülderen Kuyucu ve Burhan Uzgur'dur.

Sendikacılık anlayışının arkaplanında "Ahîlik" anlayışının izleri bulunmaktadır. O, sendikacılığı ideolojik arenadan kurtarmış, sadece Eğitim-Bir-Sen'in değil bütün sendikaların anlayışlarını sorgulamalarının yolunu açmıştır.

Ölümü

M. Akif İnan, 1999 Haziran ayında genel başkanı olduğu Memur-Sen Konfederasyonu'nun Ankara'da düzenlediği bir mitinge katılmıştı. Fakat bu miting sonunda rahatsızlandı. Soğuk algınlığı ve zatürree teşhisiyle Gazi Üniversitesi Araştırma Hastanesi'ne yatırıldı. İlerleyen zamanlarda akciğer kanserine yakalandığı ortaya çıktı. Hastanede tedavi görürken Ramazan ayının girmesi üzerine bu kutsal ayı Urfa'da geçirmesi niyetiyle kardeşleri tarafından memleketine götürüldü. Yirmi gün sonra bir Ramazan gecesini (6 Ocak 2000) gece saat 02.00'de Hakk'ın rahmetine kavuştu.

Cenazesi 7 Ocak Cuma günü öğle namazını müteakip Hasan Paşa Camii'nde kılınan cenaze namazından sonra Urfa'da Harran Kapı aile mezarlığına defnedildi.

Ardından Yapılanlar, Sanatı, Fikirleri ve Mücadelesi Hakkında Çalışmalar

Gerek kurucusu olduğu Eğitim-Bir-Sen gerekse diğer kültür kuruluşları tarafından her yıl Ocak ayında Mehmet Akif İnan'ı anma toplantı ve programları düzenlenmektedir. Bu programlar başta Ankara ve İstanbul olmak üzere, İnan'ın doğum yeri olan Urfa'da da icra edilmektedir. En son Türkiye Yazarlar Birliği tarafından "Vefat Eden Şair ve Yazarlara Vefa Programları" çerçevesinde 2008 Mayıs'ında Çıldır'da D. Mehmet Doğan, M. Atilla Maraş, Mustafa Özçelik ve Yusuf Turan Günaydın'ın katıldığı "Akif İnan ve Sanatı" konulu bir panel düzenlenmiştir.

İnan'ın adı İstanbul Esenler Belediyesi sınırları içindeki bir caddeye verilmiş, Ümraniye Belediyesi tarafından adını taşıyan "M. Akif İnan Bilgi Evi" açılmış, Urfa'daki bir parka da "M. Akif İnan Parkı" adı konulmuştur.

Öldüğü yıl *Yedi İklim* Dergisi Akif İnan için bir özel sayı hazırlamıştır (Mart 2000, S. 120). Yine hatırasını yaşatmak üzere dört anma kitabı basılmıştır:

Mehmet Akif İnan Kitabı, Haz. Nazif Öztürk - M. Çetin Baydar - Muhsin Mete - İsmail Hacifettahoğlu - M. Atilla Maraş, Türkiye Yazarlar Birliği Yayınları, Ankara 2000.

Ölümünün 1. yılında M. Akif İnan, Haz. İrfan Coşkun - Demet Geçener, Memur-Sen Yayınları, Ankara 2001.

Medeniyetin Burçları / Mehmet Akif İnan'ın Hatırasına, Haz. Turan Koç - Ali Dursun - Mete Sungur - Mustafa Akdeniz - İbrahim Hatunoğlu, Memur-Sen Kayseri Şubesi Yayını, Kayseri 2004.

Yedi Güzel Adamdan Biri M. Akif İnan, Haz. Mustafa Özçelik, Eğitim-Bir-Sen Kütahya Şubesi Yayını, Tarih-siz

Erol Battal'ın hazırladığı *Sendikal Örgütlenme ve Eğitim-Bir-Sen* adlı kitapta da sendikanın kurucusu olması dolayısıyla Akif İnan'a geniş yer ayrılmıştır.

Ayrıca sanatı ve eserleri üzerine hazırlanmış iki adet mezuniyet tezi vardır.

Eserleri

Hicret, Edebiyat Dergisi Yayınları, Ankara 1974 (1. baskı); Esra Sanat Yayınları, Konya 1994 (2. baskı); Eğitim-Bir-Sen Yayınları, Ankara 2006 (3. baskı).

Tenha Sözler, Yedi İklim Yayınları, İstanbul 1991 ve 1992 (1. ve 2. baskı); Eğitim-Bir-Sen Yayınları, Ankara 2006 (3. baskı).

Edebiyat ve Medeniyet Üzerine, Edebiyat Dergisi Yayınları, Ankara 1972 (1. baskı); Eğitim-Bir-Sen Yayınları, Ankara 2006 (2. baskı).

Din ve Uygarlık, Akabe Yayınları, İstanbul 1985 (1. baskı); Eğitim-Bir-Sen Yayınları, Ankara 2006 (2. baskı).

Yeni Türk Edebiyatı, Yaygın Eğitim Kurumu Matb., Ankara 1977 [Ders kitabı, Oktay Çağlar ile].

Cumhuriyetten Sonra Türk Şiiri, Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yeni Türk Edebiyatı Anabilim Dalı, Basılmamış Mezuniyet Tezi, Ankara 1971.

Kaynakça

Erol Battal, *Sendikal Örgütlenme ve Eğitim-Bir-Sen*, Eğitim-Bir-Sen Yayınları, Ankara 2004, s. 65-79 ve 113.

İhsan Işık, "İNAN, M. Akif", *Türkiye Yazarlar Ansiklopedisi-III*, Elvan Yayınları, 3. Baskı, Ankara 2004, s. 954-955.

Murat Yalçın (Ed.), "İNAN, Mehmet Akif", *Tanzimat'tan Bugüne Edebiyatçılar Ansiklopedisi-I*, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul 2001, s. 440-441.

Yusuf Turan Günaydın - İsmail Dervişoğlu

AŞIRI NE Kİ?

“Aşırı sağ, aşırı sol” diye ortalıkta dolaşan bir söz var. Ne demek aşırılık? Yani ifrat veya tefrit. İfrat ortalamanın çok üstüne çıkma; tefrit ise ortalamanın çok altına düşme anlamına gelir. Mesela, bir suçta hak ettiği cezanın üstünde bir ceza verilirse bu ifrattır; bunun aksi olur yani hak ettiği cezanın altında cezalandırılırsa bu da tefrittir. Adalet ise hakkını vermektir, haddi aşmamaktır. Yani suçta verilen cezada ifrat veya tefrite gidilirse adaletsizlik olur; adalet çiğnenmiş olur.

İslâm’da ifrat da tefrit de yoktur. Her ikisi de insanı küfre kadar götürür. Her şeyin sınırı çizilmiştir bizim inancımızda. Sahabe sevgisi, Peygamber sevgisinin, o da Allah sevgisinin sınırını aşamaz. Savaş kaçınılmaz olunca ondan yüz çeviremezsiniz, savaşacaksınız, düşmanı öldüreceksinizdir ama işkenceyle öldüremezsiniz, muharip olmayan düşmanı bile öldürmeye hakkınız yoktur; öldürürseniz ifrata gitmiş olursunuz, katil işlemiş olursunuz. Savaşın icabını yerine getirmek farz, ifrata gitmek suçtur.

Nedir “sağ”? Biz “yerli düşünce” diyoruz buna. Bu düşüncenin kendi metoduna uygun biçimde, başarıya ulaşmasına çalışıyoruz. Yani düşüncemizin özünden gelen bir anlayış ve disiplin içinde başarıma davasındayız. Başarıya ulaşma işini mesela hızlandırmak için, davamızın anlayış ve disiplinine uymayan yöntemleri kullanmaya kalkarsak bizim bu eylemimiz, doğal olarak davanın özüne aykırı düşecektir. İfrata sapmış olacağız çünkü.

Her davanın ayrı bir yöntemi vardır.

Sağın da bir yöntemi vardır, solun da. Her ikisi de yöntemlerine aykırı eylemlere koyulurlarsa, özlerini de birlikte yitirirler. Dolayısıyla işi baştan yanlış tuttıkları için, başarılı olamazlar.

Her ideolojinin özü, kendine mahsus bir eylem anlayışına, biçimine sahiptir.

Sanıyorum ki, Türkiye'deki sağ da sol da, kendi ideoloji özlerinin eylemlerini koyuyorlar ortaya.

Ne istiyorlar bu ideolojiler? Ülke yönetimine el koymayı istiyorlar! Eylemleri de ideolojilerine uygun bir tarzda yürüyor.

Aşırılık falan yok ortada!

Mesela komünist ülkelerde nasıl gerçekleşmiş komünizm? Aynı yöntemleri uygulamıyorlar mı bugün ülkemizde? O hâlde aşırılık yoktur; o ideolojinin kendi metoduna tam uygun bir eylem vardır realitede.

“Aşırı sağa da, aşırı sola da karşıyız” diyenler ne demek istiyorlar? Yani sağcılık da olsun, solculuk da olsun, biz bunlara karşı değiliz, ama yönetimi ele geçirmeye kalkmasınlar mı demek istiyorlar? Nasıl olurmuş bu iş? Bu, “Filan kızı sevebilirsin ama nikâhlamana razı olmam” demek gibi değil midir? Âşıkdaşlığa evet, izdivaca hayır, demek değil midir?

Aklım ermiyor buna.

Bir ideolojide tehlike ya görülür ya görülmez. Şurasına kadar zararsız, burasına kadar zararlı olur mu? “Parça, bütünün habercisidir.”

İdeolojilerin ılımlısı, müfridi yoktur. Bir ideoloji neyse odur. İfrata giderse farzımuhâl bir ideoloji, zaten o, ideoloji olmaktan çıkmıştır, dejenere olmuştur, üze-

rinde konuşulmaya değmez. Türkiye’de tabiatlarına, karakterlerine, yapılarına, özlerine tam bir uygunluk içinde mücadele veren ideolojiler vardır.

Zihin ve ruh tembelliğini bir tarafa bırakıp görmeli gerçeği.

Yok, “aşırı sağa ve aşırı sola karşıyız” diyenler, “Biz sağa da sola da sempati duyanlara değil, sağa da sola da inanmış olanlara karşıyız” demek istiyorlarsa bu zavallılığa ancak acı acı gülünür. İnanmanın yanında aşkın yanında ne menem şeydir sempati?

Anlayan varsa beri gelsin.

Yeni Devir, 15 Mart 1977

KADER

Türkiye’de sağ düşüncenin oluşmasında, gelişmesinde Tanzimat’tan beridir resmî tutumun, yani rejimin sürekli engellemeleriyle karşılaşmıştır. Bu bakımdan sağ düşünce, bir yandan kendi ülkesinde ezilmeye, terk edilmeye zorlanırken diğer yandan beynelmîl güçlerin kendisini yozlaştırmaya ya da tüketmeye yönelmiş oyunlarıyla savaşmak zorunda kalmıştır.

Beynelmîl güçler, bizi ortadan kaldırmak için üzerimizde yalnız askerî güçlerle hâkimiyet sağlamanın yeterli ve kalıcı olmayacağını pekâlâ biliyorlardı. Onun için bizi uygarlığımızdan, uygarlığımızın bizi biçimlendirdiği ve yönettiği dünya görüşümüzden, manevi değerlerimizden, kültür ve sanatımızdan uzaklaştırmaya koyuldular. Bunda başarı sağladıktan, içimizde kendilerine uygun aydın bir ekip bulduktan sonra yönetim biçimimizi ve buna bağlı olarak sosyal kurumlarımızı değiştirdiler. Bu değişimden sonra yetişen aydınlar, rejime uygun olarak hep Batı’ya şartlı, ulusal varlığına yabancı veya aykırı olduğu için sağ düşünce her gün biraz daha devletin, yönetimin ve aktüalitenin dışına itildi. Rejimin yetiştirdiği aydınlar, sağ düşünceye bir alternatif olarak bile hayat hakkı tanımadılar. Devlet Batıcı, aydınları da Batıcıydı artık. (Halksa zaten bu olan bitenlerin dışında bırakılıyordu. Onu hesaba alan yoktu. Bizde yapılan bütün devrimlerde değişimlerde halk hesap dışında bırakılmıştır hep. Tezgâhlamalar üst kesimde, bürokrat kesimde yapılmıştır).

Batı, bir yandan bizi uygarlığımızdan koparmaya çalışıyor, öte yandan ekonomik sömürsünü sürdürüyor, diğer yandan da coğrafyamızı parçalamanın hesabını yapıyordu. Zaten son aşaması Osmanlı Devleti’ni parçalamaktı. Bunların hepsi 1839’la 1923 yılları arasın-

da 75 senede gerçekleşti. 1923'ten sonra kurulan rejimle Batıcı düşünce tam anlamıyla gelip yerleşti.

Batı bütün hesaplarını, yalnız Ortadoğu'nun değil dünyanın da bir denge unsuru olan Osmanlı Devleti'ni parçalamak, sömürge alanını genişletmek üzerine kurmuştur. Kendi uygarlığımızdan, dünya görüşümüzden bizi uzaklaştırmaksızın bunu gerçekleştiremeyeceğini biliyordu.

Sağ düşünce, milletimizi kendi dünya görüşümüz içinde geliştirmenin inancındadır.

Sağ düşünce, tarihî misyonumuzu kuşanmanın bir var olma yok olma davası olduğuna inanır.

Bu bakımdan Batı ve Batıcılar, sağ düşünceye düşmandır. Sağ düşünceye, yani yerli düşünceye Tanzimat'tan beridir hiçbir resmî kuruluş destek olmamıştır. Hatta unutturulmaya çalışılmıştır. Zaman zaman sağ düşünceye destek oldukları görüntüsünü veren bazı resmî çevreler, aslında gerçek sağa değil sağı yozlaştırmayı hedef bilen "sağ gölgeler"e omuz vermişlerdir. (O da hesap dışı tutulan halkın bir gün tam bilinçli olarak ayağa kalkıp kendilerinden hesap sormaya yöneldiklerinde savunmaları olsun diye.)

Peki, "imalat hatası" bu sağ, nasıl yok olmadan bugünlere kadar geldi? Her şey kendine karşı olduğu, her yerden horlandığı "Dokuz köyün sahibi dokuz köyden kovulmuş "öz yurdunda garip, öz vatanında parya" muamelesi gördüğü hâlde?

Yok olmamamız, gittikçe çoğalmamız büyümemiz, bu davanın sahibi ve koruyucusunun Yüce Allah olmasındandır. Onun lütfuyla bu milletin içinden "Durun kalabalıklar bu cadde çıkmaz sokak!" diye meydanlara düşen bir avuç er kişinin yetişmesiyle sağ bugünlere ulaşmıştır.

Yeni Devir, 29 Nisan 1977

KÖK VE DAL

Dış dünya şartlarının zorlamasıyla 1946'ya doğru Türkiye'de de yavaş yavaş açılan kısmi özgürlük ortamı, toplumumuzu bir yandan çok partili siyasi hayata kaydırırken, öte yandan yazma ve konuşma alanına da solunum yapabilme fırsatı bırakıyordu. Gerçi, rejimin kanunlarında, bunları bağışlayan yeni hükümler yer almıyordu ama uygulamada hesaplı bir göz yumma vardı. Yeni siyasi partilerin kurulması, yazarların, sanatçıların rejimi zaman zaman zorlamaları, aktüalitede yeni bir sosyete oluşturuluyordu. Yani aktüalitenin gitkiçe rejimi de aştığı bir çıkır açılıyordu.

Aslında aktüalitenin rejimi yönlendirmesiyle rejimin bir aktüalite oluşturması arasında, toplum hayatımız için önemli bir fark olmamıştır. Çünkü özellikle Cumhuriyet dönemindeki aydınlar, rejime uygun olarak temelde Batıcıdır. Çünkü gerek aydınlarımız gerekse yürürlükteki düzen, Batıcılıktan başka hiçbir düşünce biçimini bir alternatif olarak kabul etmemiş; Batıcılık dışında hiçbir dünya görüşüne hayat hakkı tanımamıştır! Her ikisi (rejim ve aydın) bu konuda, ortak bir önyargı içinde bulunmuştur. Bu bakımdan aktüalitenin rejimi aşması, rejimi temelden değiştirmeyi öngören bir biçimde değil, rejim üzerinde yeni düzenlemeler yapmayı tasarlama şeklinde gelişmiştir. Ne var ki bu tasarılar bile düzeni elinde tutan yönetici kesimi zaman zaman tedirgin etmiş, kuşkulandırmış, aydınlar hakkında kovuşturmalar açılmış, tutuklamalara gidilmiştir. Oysa ortada aydın kesimle rejimin tutucuları arasında ciddi bir ayrılık yoktur, yoktu... Her ikisi de temelde Batıcıydı. Farkları şuydu: Aydınlar, rejimden

daha hızlı yol alıyorlardı, o kadar! Rejim, yönetimin yüküyle uğraşırken diğerleri, dış dünyayı izliyor ve o yönde kendilerini kurmaya, geliştirmeye daha çok imkân ve fırsat buluyorlardı...

Bugün yürürlükteki rejimi aşır geçerek yol almış; bir ayağı sokak eylemlerinde, diğer ayağı bütün sosyal kurumlarda olan bir anarşi ortamıyla iç içeyiz. Bu ortam, olanca hüviyetiyle, Cumhuriyet'ten hatta Tanzimat'tan beri yaşanagelen sosyal geleneğin bir uzantısıdır. Batıcı rejimi, Batı kaynaklı sonu "izm"le biten dünya görüşleri bir hayli köşeye sıkıştırmıştır. Çocuk babayı, boynuz kulağı geçmiştir yani.

Kurtuluşu hep kendi dışında arayan bir gelenek kurulduktan sonra, bu geleneğin, değişen şartlara uygun olarak yeni görüntüler kazanması olağandır. Açık konuşalım, bugünkü sol eylem, Batılılaşma maceramızın son ürünüdür, tabii uzantısıdır. Ayrıntılarda, dallarda çekiştiğine kanılmasın, aslında, kökte aynıdırlar. Batı düşüncesinin, çağımızdaki modasıdır sol.

Bu çalkantıdan toplumu kurtarmak için ne yapılabilir?

Nasıl, Tanzimat, Meşrutiyet'i; Meşrutiyet de Cumhuriyet'i doğurduysa Cumhuriyet'in de bu kendini aşan realiteye baş eğmesi, onun kendi çocuğu olduğunu kabullenmesi ve onunla özdeşleşmesi gerekir. Veyahut da şimdiye kadarki tutumunun tam aksine, hani o bir alternatif olarak bile görmeye yanaşmadığı sağ düşüncenin, daha da güçlenerek duruma el koymasına razı olmalıdır. Sadece "Aşırı sola da aşırı sağa da karşıyız" gibi bir sloganla rejimi ayakta tutmaya yeltenmek, bir binanın çöküşünü badana ve sıvayla durdurmaya çalışmaktan farksızdır.

Yeni Devir, 30 Nisan 1977

DEMOKRASIYE GEÇERKEN

Cumhuriyet, Batılılaşma yolunda varılan son merhale olmuştu. Bu sonuca gelirken Tanzimat ve Meşrutiyet konaklarında eğlenerek eksikler tamamlanmıştı, tedarik görülmüştü. Batılılar, Osmanlı Devleti'ni yıkmadan, cumhuriyet yönetiminin kurulamayacağını çok iyi biliyorlardı. Dolayısıyla Batıcı anlamda devrimlere girişebilmek için yönetim biçimimizin değişmesi gerektiğine inanıyorlardı.

Fakat içimizdeki cumhuriyetçi kadronun bu devrimleri halka taviz vermeden gerçekleştirebilecekleri konusunda kesin emniyet duygusu içinde değildi. Batı. Ulusumuzun uygarlığına, törelerine çok bağlı olduğunu biliyorlardı. Cumhuriyet yönetiminin, özellikle devrimlerin, halkın başkaldırısıyla engellenebileceği ihtimalini hesapta tutuyorlardı. Çünkü gerek cumhuriyet olsun gerekse getireceği devrimler olsun, Meşrutiyet ve Tanzimat ile kıyaslanamayacak kadar büyük yenilikler getirecekti. İlk iki devrim, sosyal hayatımıza Batı'dan bazı kurumları getirmişse de, öteden beri yaşayagelen geleneksel kurumlarımızı kaldırmamıştı. Yeni ile eski yan yana duruyordu. Gerçi yönetim hep yeniden yanaydı ama eski kurumlar da kaldırılmamıştı. Bir yanda yeni "mektep"ler, öte yanda eski "medreseler" vardı mesela. Ordu ve maliye düzeninde Batılı anlamda bir hayli reformlara gidilmiş, fakat örfi yapımız da sökülüp atılmamıştı. Hele hukuk alanında Avrupalılaşmaya cesaret edilememişti. Ali Paşa İsviçre'den Medeni Kanunu almamızı teklif ettiği zaman başta Ahmet Cevdet Paşa olmak üzere, hatta o devirde Batı'dan yana olan birçok ileri gelen şiddetle karşı çıkmışlardı.

Zaten *Mecelle* de bunun üzerine hazırlanmıştır. Hele hele “hükümdarlığı” ortadan kaldırmak, hiç düşünülmiyordu.

Cumhuriyet ise her şeyi değiştirecekti.

Cumhuriyetçilerin gücü buna yetebilecek miydi? İşte bunda Batı'nın bazı tereddütleri vardı. Gerçi, cumhuriyetçilerin bu konudaki düşünce ve kararından emindiler; ama başarabilmek ayrı şeydi. Nitekim Lozan müzakerelerinde yapacağımız devrimleri anlatıp Batılıları inandırmaya çalışırken, Batılılar tereddütlerini saklamamışlardı. Bunu fiilen görmek istiyorlardı. Lozan Antlaşması metin hâline getirildikten sonra, başta İngiltere olmak üzere bazı devletler bunu imzalamadılar. Bu kâğıt üzerindeki hükümlerin yerine getirilmiyordu asıl olan onlarca.

Lozan Antlaşması'nın Batılı devletler tarafından imzalanarak bize gönderilmesi, Türkiye'de yaptığımız düzen değişikliğinden, devrimlere başladıktan sonra sağlandı. Yani gördü ve inandı Batı bize...

Ama İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Batı dünyası, yeni bir noktaya gelmişti artık. Cumhuriyet kâfi değildi. Demokrasiyi de uygulamalıydık. Şeflik düzeni değişmeliydi. Serbest seçimler olmalıydı. Cumhuriyeti getirenler, cumhuriyetçiliğin bu aşamasına da öncü olmalıydılar. Aksi takdirde yalnız bırakılırdık.

Hem Batı özlü cumhuriyetin ömrü çeyrek yüzyılı geçmişti. Toplumumuz Batı özlü devrimlere oldukça yatkın bir duruma getirilmişti. Aydın kesimin, hemen hemen tamamı Batıcı, devrimci idi. Okullar, yayın kurumları sürekli olarak Batıcı insan oluşturmaya çalışmıştı. Çok partili hayata geçişte Batı'nın korkacağı bir husus yoktu. Yeni partileri kuracak kişiler, “aydın”lar olmayacak mıydı? Aydınlardan emindi zaten. Batıcı-

lığa aykırı bir davranışta bulunamazlardı. Demokrasi son aşamasıydı Batı'nın. Sosyalizmin gelişmesine bu yolla karşı çıkılabildi. Komünizmi böylece geriletebilirlerdi. Halka irade tanıyarak, komünizmin halk iradesine nasıl karşı olduğu ispatlanacaktı.

Halk, bizim halkımızsa, zaten Rusya'ya da, komünizme de düşmandı. Dünyada komünizme karşı cephe tutan devletlere sevgi duyacağı tabii idi. Hele Amerika'ya karşı, düşman olmasını gerektiren herhangi bir tarihî sebep de yoktu... Seviyordu Amerika'yı. 1839'dan beri Batılılaşma hareketleri herhâlde halkımızı da büyük ölçüde Batıcı yapmış olmalıydı. O hâlde, Türkiye'de çok partili düzene geçmenin mahzuru yoktu; çünkü ortam hazırды. Farzımuhâl, halk, Batıcılığa ısınmamış olsa bile iş yine de kolaydı. Onları kendi başlarına bırakıp kendi kendilerini düzenlemelerine, örgütlenmelerine fırsat vermeden, Batıcı aydınların kuracakları partiler vasıtasıyla, kontrol altında tutmak gerekirdi. Bu yol, belki de en sağlam yoldu. Gerektiğinde küçük tavizler verip avutarak asıl konusu, davası ona unutturulabilinirdi.

Onun için denenmeliydi demokrasi Türkiye'de...

Yeni Devir, 10 Mayıs 1977

GEÇTİK DEMOKRASİYE

1945'lerde girişilen demokrasi denemesi, aklın hesaplarını aşan bir hızla yürüyerek, gelişerek 1950'de iktidarı aldı. Bu konuda bugün bile genel yargı, o zamanki iktidar, kendisinin başlatmak zorunda kaldığı demokrasiye doğru dürüst uymak durumunda bulunsaydı, bu iktidar değişikliği daha 1946 seçimlerinde gerçekleşecekti. İktidar, kendi sesinin yankısından kaçan çocuk gibi bu hızlı demokratik gelişmeden ürküntü duymuştu. Fakat hareket başlamıştı artık, ok yaydan çıkmıştı. Halk, uzun bir Şeflik yönetiminden duyduğu sıkıntıyı gidermek adına yeni partinin çevresinde kümelenmişti. Bu bir reaksiyondur. Yeni partinin ne getireceğinden emin olmaktan öte, eski yönetime karşı duyduğu nefretin örgütlenmesiydi. Eski günlerinin devam etmesini istemiyordu halk.

Bu, laiklik adına girişilmiş bulunan, İslâm düşmanlığına karşı halkın başkaldırışıydı. Dinî eğitimin kaldırılması, ezanın Türkçeleştirilmesi, tekke ve türbelerin kapatılması, ibadet yerlerinin sattırılması, yıkılması, halkın içinde bir aksülamel oluşturmuştu. Kendisini dinî göreve adanmış Müslümanların, radyo ve gazetelerde, Halk Evleri sahnelerinde sürekli aşağılanması ve kötülenmesi, geriliğin, bilgisizliğin sembolü hâline getirilerek hep hakarete uğratılması, en azından karikatürize edilmesi, Müslüman çocuklarına gizli gizli Kur'an öğretmeye çalışan insanların hapislerde süründürülmesi, eski yazılı kitapların toplatılması, yakılması halkın bağrında onulmaz yaralar açmıştı.

Fukara halkın ağır vergiler altında kalması, köylünün muhtar, jandarma ve tahsildar aracılığıyla sıkıştırılması, devlete karşı korku ve güvensizliğe sebep olmuştu.

Aydınlar, öğretmen-imam imajı etrafında halkın moral değerlerine saldırıyorlardı.

Başlarından Dünya Savaşı felaketi geçtiği hâlde, yeniden ayağa kalkmış, kendini toplamış devletler varken, Türkiye ekonomik güç sıralamasında her yıl biraz daha gerilere düşüyordu. Kalkınma hızı dünyada en yavaş olan ülkelerinden olmamıza rağmen, devrim ve devrimcilik heyecanını sürdürüyorduk. “Muasır medeniyet seviyesine ulaşmak” aydınların ağzında sakızdı. Artık Batılı olduk, ilerliyoruz dünya bize değer veriyor safsatalarıyla avunuyor, halkı uyutuyorduk.

“Demir ağlarla ördük yurdumuzu dört baştan

On yılda on beş milyon genç yarattık her yaştan” gibi teranelerle yılları geçiriyorduk. Deveden düşmüştük ama hâlâ hop hoptan geri kalmıyorduk.

Endüstri diye bir şey yoktu. Okullarda “Yerli Malı Haftası” incir, üzüm, portakalla kutlanıyordu. Ziraat hâlâ en ilkel biçimde yapılıyor, az nüfusumuza rağmen kendimize yetecek buğdayı üretmiyorduk.

Milletin karnını doyuramadığımız hâlde, ondan Avrupalı kılığa, kıyafete bürünmesini istiyorduk zorla; moda gereği, Avrupa’dan şapka ve baston ithal ediliyordu.

Harf devrimi yapılmıştı. Öğrencilere, gençliğe ders kitapları dışında, okuyabilecekleri eser bırakmamıştık.

Köylü, milletin en hakir insanlarıydı.

Fazla uzatmaya gerek yok, böyle görüyordu, böyle bulmuştu halk kendisini. Onun için, bu düzenin devam etmesini istemiyordu. Kendisini bu düzenden kurtarması için kim çıksaydı karşısına onu tutacaktı “Yeter!” diyordu artık halkımız. Bunu bilen yeni parti, havaya kalkmış bir el ve altında “Yeter” yazısı olan afişlerle seçime girdi.

Kendi varlıklarını bu millet için bir “lazıme” görenlerin dışında herkes, bu seçimi yeni partinin kazanacağını biliyordu.

Yeni parti, yani Demokrat Parti, Batı dünyasının demokratik düzen anlayışını bir hayli benimsemiş ve Cumhuriyet geleneği içinde de önemli görevler almış bir kadronun partisiydi. Cumhuriyetçi ve Batıcı ağacın “devletçi”, “otoriter” dalını değil; “liberal”, “demokrat” dalını seçmişlerdi.

Yeni Devir, 12 Mayıs 1977

DEMOKRASİ Kİ...

1950 sonrası iktidarı da Batıcıydı, laikti; ama demokratsı. Halkın eğilimi ile laisizm arasında bir dengeleme kurmayı kolladı hep. İslâmî bir hayat nizamının özlemi içinde bulunan halkın bu eğilimini -ki bunun kendini iktidara getiren baş unsur olduğunu iyi biliyordu- cevapsız bırakmayacaktı. Çünkü bu, eğilimi için bir çıkmaz olurdu. 1945'lerden sonra değişen dünya ve ülke şartları, özgürlük ve çok partililik modası, bu eğilimi göz önünde bulundurmayı bir "şart" hâline getirmişti. O dönemlerde bazı öncülere ve güdücülere de kavuşan İslâmî eğilim, kendi başına bırakılırsa, kendini çok daha geniş biçimde örgütlemek ve direkt mevcut düzenle kavgaya girecek imkânı arayacaktı. Ne Batı ne de Batıcı Cumhuriyetçiler buna razı olurdu.

Bütün devrimlere ve halkı değiştirme çabalarına rağmen, halk bir noktada oldukça sıkı olarak hâlâ duruyor ve direniyordu. Aydınlar, istemese bile bir realiteydi bu durum, yani direnme.

Demokrat Parti, halkla ilgi kurarak bu potansiyeli bir başka mecraya akması için, demokrasinin isteği doğrultusunda bir kanala sokarak kontrol altına alma, iktidarının tarlasını sulatma yolunu seçti.

Laikliğin dinsizlik olmadığını, dinsizliği reddettiklerini ilan ediyorlardı.

Ezanın, geleneğine uygun şekilde okunmasını sağladılar.

İlahiyat Fakültesi'nden sonra, İmam-Hatip Okullarının da açılması gerçekleştirildi, resmî Kur'an kursları

başladı. Müslümanların, din görevlilerinin çiğnenen onurunu okşamaya koyuldular. Dinî görevlerin yerine getirilmesi artık kınanmıyor, aksine sevimli bir hareket olarak karşılanıyordu. Kutsal gecelerde radyo, mevlit yayınıyordu. Devletin ileri gelenleri, hükümet üyeleri, dindar görünme yoluna girmişler, dinî kelime ve ıstılah kullanıyorlar, halkın artık “hür” ve “serbest” olduğunu söylüyorlardı. “Müslümanlık irtica değildir. Bu millet Müslümandır ve Müslüman kalacaktır” gibi beyanlar, halkı çok sevindiriyor, duygulandırıyor ve hükümete, devlete bağlı, onu seven ve destekleyen insanlar hâline getiriyordu.

Zaten hedef, halkın gönlünü kazanmaktı. Onu devlete bağlamaktı.

Halk; laik, demokrat cumhuriyete kolaylıkla bağlandı.

Cumhuriyet’ten bu yana, araya büyük bir boşluk girdiği için halk, bu yönetimin, kendinin kulaktan duyduğu, bir bilinç ve kültür olarak değil de bir duygu olarak tanıyıp işittiği idealinin yönetimiyle ayniyet içerisinde sanıyordu. Kendisinin ideali ile devlet özdeşleşmişti artık halka göre, hep daha önceki yönetimle mukayese ediyordu ve Demokrat Parti’yi, Müslümanlığı getiren bir parti sayıyordu.

Gerek hükümetin gerekse halkın bu durumu, devrim terbiyesi almış, kendilerini aydın, ileriye gören çevreleri ve muhalefeti alabildiğine rahatsız etmeye başlamıştı. “İrtica hortlamış, devrimler elden gidiyordu” onlarca. Bu psikoloji ve muhalefet duygusu giderek onları “ilericilik” yolunda daha da pekleştirerek solcuğa kadar götürecektir.

Her neyse halk çoğunluğu hâlinden memnundu.

Memleket ekonomisi daha geniş bir alana ulaşmış; çoğu montaj bile olsa bir endüstri canlanmış, ziraat kabuk değiştirmiş, makineleşmiş; köylünün, esnafın hayat seviyesi bir hayli yükselmiş, daha iyi bir hayat şartı bulma ümidiyle köylerden şehirlere insan akını başlamıştı. Halkın karnı eskisi gibi aç değildi. Artık yalnız zengin çocukları değil, köylü çocukları da okuma fırsatı buluyorlardı. Bütün bunları bu hükümet, demokrasi sağlamıştı.

Çok sıkıntılı günlerden, bugünlere ulaşılmıştı.

Jandarmanın dipçiğinden kurtulmuştu.

Yol vergisi veremediği için kimse kendisinin çulunu, tavuğunu sattırmıyor, hapse attırmıyordu.

Şikâyeti olduğu zaman dilekçe yazdırabiliyordu. Gidip derdini savcıya da, polise de, partiye de anlatabiliyordu.

Çocuğuna okullarda eskisi gibi padişahlara, halifelere küfür ettirilmiyordu.

Başka ne istesindi halk. İki devrin farkı ortadaydı işte.

Gerçi ilk Cumhurbaşkanı Koruma Kanunu çıkmıştı; Masonluğu kaldıran kanun teklifi Meclis'te reddedilmişti; Nurcular, Ticaniler tevkif ediliyordu; Necip Fazıl hapisten hapse gezdiriliyordu; ama ne yapalım, bu kadar kabahat kadı kızında da olurdu. Yine şükretmeliydik, nereden nereye gelmiştik.

Yeni Devir, 13 Mayıs 1977

SANDIK BAŞI

Seçimlere katılma oranının gittikçe düşmesi üzerinde bir hayli yorumlar yapılmaktadır. Beliren ortak kanaat, seçime katılmayanlar, düşünce yapısı olarak sağdan yana olan vatandaşlarımız. Doğrudur. Öyle sanırız ki özellikle geçen seçimde solda yer alan parti, kendisine oy vermesi mümkün ve muhtemel olan bütün seçmenlerin oylarını almıştır. 1946'dan beri katıldığı her seçimde, hep azınlıkta kalan bu partinin geçen seçimde oy nispetini yükseltmesi, herhâlde, partilerinin siyasal geleneğinden uzaklaşmasıyla çok yakından ilgilidir. Günü gününden beri sola açık olan bu parti, kendisinin koruyuculuğu sayesinde gelişen daha aktif sol gruplara karşı bütün kapılarını sonuna kadar açmak hususunda hep gecikiyordu. Çünkü kendisinin her şeye rağmen geleneksel bir yapısı vardı. Solun da, kendisinin bu geleneksel yapısı içerisinde kalmasını, daha ilerilere varmamasını istiyordu. Bazı doğmalarından, hele hele Kemalizmden ayrılmak, aklına ters geliyordu. Oysa kendisinin kanatları altında gelişen daha radikal solcu bir kamuoyu oluşmuştu. Bunlar, analarıyla zaman zaman çatışacak bir güce ve sayıya ulaşmışlardı. Özellikle üniversite, basın ve sendikal kuruluşlarda küçümsemeyecek bir ağırlıkları vardı. Eğer bu parti, bu ağırlıklarla kesin bir işbirliğine yönelmez ve kan tazelemesi yapmazsa, daha düne kadar kendi himayesinde olan bu güçler, elbette bir ayrı parti oluşturacaklardı. Nitekim öyle de oldu. TİP'in kuruluşunda bu temel gerçek vardır. CHP, parti olarak, kendi kamuoyunun gerisine düşmüştü. Bu durumda erimesi, küçülmesi gittikçe artan bir hızla devam edecekti.

Bunu anladı CHP, “Göbekli” adını verdikleri gelenekçileri tasfiyeye yöneldi. Önce “Güven”, sonra “Cumhuriyetçi” diye iki grubu, sonra, değişmez liderlerini ayırdılar içlerinden. Artık kendilerini “yeni”lemişler, kamuoyuna ulaşmışlardı. Geçen seçimden daha başarılı çıkmalarını bu yenilenmeyle izah etmek gerekir. Çünkü yalnız aydınlar değil, halk da değişmeden, yenileşmeden yanadır. Bir siyasi kümelenişteki, biteviyelik, yeknesaklık, zamanla halkta da bıkkınlık doğurmaktadır. Hele hele halk, öteden beri, kendi düşüncesine yakın bulduğu aydını, hep dinleyegelmiştir. CHP eğilimli halk da, hep kendi yanında göregeldiği fakat zamanla daha ilerilere varmış olan bu “yeni” aydınına uymaya hazırdı. Devrimi ve devrimcileri benimseyen kesim olarak CHP tabanı, daha ileri bir devrim anlayışına karşı olamazdı. Partinin daha önceki seçimlerde belirttiği durağanlık, statükoculuk yüzünden içinde bulunduğu bıkkınlığı üzerinden atarak sandık başına koştu halk, “yeni parti” sini destekledi. Hatta, partilerinin ipini ellerine geçiren grup, kendisinden çok daha ileri noktada olduğu hâlde, ürküntü duymadan bir ramazan günü gidip oyunu verdi partisine halk. “Yeni CHP” ve “Ak-günler” sloganı tutmuştu artık.

Kısacası, CHP alacağı oy tavanına ulaştı bu seçimde. Bütün seçmenlerini sandık başına götürdü. Hatta geçen seçimde çok aktif rol oynayan “militan”ların çabalarıyla, mütereddit vatandaşlardan da, yaygın propaganda sonucu bir hayli oy almıştır CHP.

Sandık başına gitmeyenler “sağ” dan yana olan vatandaşlardır, doğru. Düşünürsek sebebi açıktır bunun. Anlatalım mı yine de?..

Yeni Devir, 22 Mayıs 1977

HALKIN GERİSİNDE KALMAK

CHP nasıl kendi kamuoyuyla özdeşleşmeye yöneldi, kendini “yeni”lediyse, ancak bu sebeple siyasi hayatında bir sıçrama yaptıysa, aksi takdirde tarihi yenilgileri devam edecektiye, sağ siyasi kuruluşlar da kendilerini bir yeni baştan düzenlemeye mecburdurlar. Aksi takdirde, sandık başına gitmemek suretiyle sağ halkın, sağ partileri boykotu devam edecektir.

Gerçekten sağ siyasi hareketler, sağın kamuoyuna nispetle çok arkalarda kalmışlardır.

Peki, bu sağ kamuoyu nasıl oluştu?

Sol kamuoyu, CHP'nin şemsiyesi altında oluştu, demiştik. Sağ kamuoyu, sağ partilerin ve iktidarın yedeğinde oluşmadı, bu kesin... Sağ iktidarlar döneminde, sağ düşüncenin kavgasını veren birçok fikir ve sanat adamı, inanç önderi hapislerde çürütülmedi mi? Büyük eziyetler görmediler mi? Ama bunlara rağmen gerek sağcı önderler gerekse oluşturdukları kamuoyu, sağ görüntülü siyasal kuruluşları tutar göründüler. O zamanki şartlar içinde buna stratejileri gereği mecburdular. Kamuoyunu bu iktidarları tutmaya teşvik ederken, öte yandan kamuoyunu, bu noktaları da aşacak biçimde eğitiyorlardı. Bu gelişme, büyük bir hızla devam etti. Hız arttıkça, sağ partilerle aralarındaki uçurum da genişledi. Bu yüzden sandık başına gitmez oldu bu halk...

Akla gelebilir, denebilir ki, bugün ülkemizde, sayısı milyonlara ulaşan böyle bilinçli, aydın bir sağ kamuoyu var mıdır gerçekten? Bunlar bir örgüt müdür ki,

hep birlikte davranıyor, toptan protestoya gidiyorlar? Hangi dergiler, gazeteler bunların yayın organlarıdır? Böyle, satışı milyonları bulan yayın organları var mı?

Hayır, bu halk, örgüt değildir. Böyle yayın organları olsa bile, onları izleyecek bir kültür düzeyinde de değildir, gerçekten.

O hâlde?

O hâldesi şu: Bu meselelerle uğraşan bir sağ aydın nesil olmuştur ülkemizde. Sayıları sınırlı bile olsa, bir toplulukturlar, yazarları da vardır, konuşmacıları da. Büyük bir yekûn belirtmese bile, okuyanları vardır, dinleyenleri vardır bunların.

İşte sağın kamuoyu bu çekirdektir. Kemiyyet olarak öyle çok değil. Ama her yerde, her şehirde, kasabada bunlardan bir halka mevcuttur. Yani nereye bakarsanız, orada aydın bir sağ grup görebilirsiniz. Sağdan yana olan halk bunlara inanıyor, güveniyor. Gelip fikrini danıştığı, konuştuğu, dinlediği bunlardır. Bunlar, yani bu çekirdek gruplar, bir yerleşme bölgesinde, nasıl bir siyasi tavır alıyorlarsa o çevrenin sağdan yana olan hakkı da onlara uymaktadır. Kendisini istismar etmediğini, sağlam düşünceli, ahlaklı, faziletli, inançlı, bilgili olduğuna şahit olursa halk birilerinin, bir grubun etrafında hemen toplanıverir. Dinler onları.

Bunları dinleyerek, toptan direnişe geçmiştir halk... Sandık başlarına gitmemiştir.

Bilerek, inanarak yani...

Yeni Devir, 24 Mayıs 1977

BUZLAR ÇÖZÜLÜR MÜ?

Aslında Cumhuriyet'ten bu yana, hatta Meşrutiyet'ten bu yana Türkiye'de bir sağ parti ve iktidarı görülmemiştir. Tanzimat'tan sonra resmen Batılılaşma yoluna girmemiz, ülkemizde sağ düşünceyi politika alanında da saf dışına itmiştir. Resmî tutum, sağ düşünceyi, geriliğimizin sebebi olarak görmüştür.

1945'ten sonra çok partili hayata geçilmesine rağmen, sağ karakterli bir parti kurulmasına imkân vermedi. Kısacası sağ düşünce, resmen gündemden çıkarılmıştı.

“Devrimcilik”, “ilericilik” furçası, sol düşüncenin gelişmesine, himaye görmesine yarıyordu.

Sağ düşünce ise ancak birkaç fikir ve sanat adamının, birkaç inanç erinin çabalarıyla baş başaydı. Türklü kahır, şiddet ve zorluklara göğüs gererek bu düşünceyi yayan bir avuç insan, iğneyle kuyu kazarcasına bir yandan sağ düşüncenin aydın neslini yoğurmaya, öte yandan bozulmaya terk edilmiş halkı diri tutmaya gayret ediyorlardı. Bugün ülkemizde oluşmuş bulunan sağcı aydınların ve onların çevresindeki kamuoyunun tümü, bu gayretlerin ürünüdür. Sağ nesil ve onların kamuoyu, gayriresmî çabalarla oluşmuştur. Hiçbir resmî güçten, partiden, sağcı sanılan hükümetlerden himaye görmemiştir. Ve asıl sağ, budur.

1950'den sonra kurulan ve sağ karakterli sanılan bazı hükümetler, temelde, bu sağdan yana olmamışlardır. Onların sağcılığı, solda yerini almış diğer partiye veya daha önceki hükümetlere, bazı konularda şid-

detle karşı olmaktan öteye geçmemiştir. Temel düşünce olarak, Batıcıdırlar, laiktirler. Batılı anlamda ancak sağcıdırlar, dincidirler. Ve bizdeki asıl sağa, “aşırı sağ” diyerek karşıdırlar. Ama iktidarı ellerinde tutmak için, zaman zaman bu “aşırı sağ”a, karanlıkta göz kırpmışlardır. Bu göz kırpma, gerçekten de işlerine bir hayli yaramıştır. Hatta bazı eksik bilinçli sağ çevrelerde bir “kurtarıcı” olarak karşılanmalarını sağlamıştır.

Hâlâ bazı çevreler, bazı iktidarları sağcı olarak görmeye devam etsinler... Gerçek budur ki Türkiye’deki asıl sağ, hiçbir zaman için kendini temsil eden iktidara malik olamamıştır. Ucundan, kenarından gösterilen bazı tevecühler, bir oy avcılığı hesabına dayalı olmuştur bu hükümetlerin. Ve asıl tespit ve teşhis, bu hükümetlerin de Türkiye’deki sağ düşünce bağlıları tarafından, bir sol akım sayıldığıdır. Çünkü sağ düşüncenin, yerli düşüncenin dışında kalan her hareket, sağa göre, solda yerini almıştır. Aralarında olsa olsa bir derece farkı vardır. Batıcılığın her türlü soldur sağa göre. Batılı anlamda sağcı bile olsalar, sol sayılmaktan kurtulamazlar.

Sağcı gibi görülen bu partilere ve hükümetlere, asıl sağcılarımız da zaman zaman “sağcı” diyorlarsa bu sırf bir anlatım kolaylığı olsun diyedir. Diğer solla, beynelmilel solla aralarındaki farkı vurgulamada kolaylık olsun diyedir. Yoksa asıl sağ, “efradını cami, ağyarını mânidir.”

Bütün bunların hesabını yapan bir sağ kamuoyu vardır Türkiye’de artık ve sağcı geçinen iktidarların, sağ olmadığını bilir. Tanzimat’tan beri bütün siyasi gelişmelerin, sağı hiç tutmadığını bilir. Bu sağ görünüşlü partileri, “ehven-i şer” anlayışı içinde tuttuğunu da bilir. Ve artık kendisi, ülkenin en diri kamuoyu olmuştur, bunu da bilir. Onun oy kullanmaması, sandık başına

gitmemesi, bir karar içinde, bilinçli bir karar içinde, yani bir protesto içinde bulunduğu sonucudur. Ve en önemlisi, yeni kararlar arifesinde olduğunun sonucudur. Basit bir “tembellik”, “bıkkınlık” değildir oyunu kullanmaması. Bilinçli bir direniştir. Sağcı geçinen partilerin, kendisine kıyasla çok gerilerde kalmış olmasını görmesindedir. Öyle bir sağ kamuoyu oluşmuştur ki Türkiye’de, kendini sağcı ilan eden partiler, bu kamuoyunun çok arkalarında kaldılar. Bu ilkeliği, bu yutturmacılığı çok iyi değerlendirdiği için protestoya geçti halk. Ya kendisiyle, hiç olmazsa, aynı hizaya gelir siyasi kuruluşlar ya da eriyip gitmeye razı olurlar. CHP nasıl, kendi aydın neslinin hizasına gelerek, kendini yeniledi ve tam solda yerini aldıysa bunlar da, bu sağcı partiler de, sağ kamuoyuna ram olmaya mecburdurlar. Aksi takdirde, bir süre sonra tükenirler.

Çünkü sağın kamuoyu, kendisini gereği gibi yansıtmayan, realite dışı sağa artık tahammül göstermiyor. Çok yeni bir kuruluş olduğu hâlde geçen seçimde MSP’nin başarısını bu gerçekte aramalı.

Kendisini temsil eden bir siyasi kuruluşu bulursa halkımız, bu protestoyu durduracaktır, yavaş yavaş. Çünkü her şeye rağmen halk ağır davranır. Bu temkinindedir onun.

Yeni Devir, 25 Mayıs 1977

İKİNCİ 27

Cumhuriyet'in ikinci 27 yılı nasıl geçti.

1950'deki iktidar değişikliğiyle Türkiye, yeni bir döneme giriyordu. Her ne kadar bu yeni iktidarın kadrosu aynı zamanda ilk 27 yıllık devrenin de ile-ri gelenleri idiyse de farklı bir yanları da vardı. Gerçi cumhuriyetçilik, Batıcılık, laiklik konusunda temelli bir ayrıcalıkları yoktu. Hepsi bu kavramlara yürekten bağ-lydılar. Devrimler doğrultusunda düşünen insanlardı. Ama demokratlar. Düşünce özgürlüğüne, belli bir sı-nıra kadar olsa bile, hayat hakkı tanıyorlardı. Halkın eğilimlerine ve iradesine daha saygılıydılar. Ekonomik anlayışları, devletçilikle birlikte, özel teşebbüse de ol-dukça geniş alanlar bırakıyordu.

Yani hür demokratik dünyanın ulaştığı ve bize de telkin ettiği sisteme oldukça yakındılar.

İktidarlarının ilk dört yılı, fanatik devrimci olma-yan aydınlarla halkın çoğunluğunun sevinçle karşıla-dıkları bir dönem oldu. Üniversite, ordu ve basın çevre-leri, demokrasiye geçişin heyecanı içinde mutluydular. Ama daha sonra bu çevreler, seçim sonunda bir paniğe kapılmışlar, bu tecrübesiz ve yeteneksiz sandıkları par-tinin elinde ülkenin yeni bir maceraya sürükleneceğin-den korkmuşlardı. Göz açıp gördükleri yönetimin ve kendilerine "kahraman" diye belletilen şeflerin dışın-da, bazı tecrübeleri olsa bile, hiçbir kadronun memle-keti idare edemeyeceklerini sanıyorlardı. Cumhuriyet batabilir, devrimler elden gidebilirdi onlara göre. Çün-kü şefler ve devrimler, bir tabu idi gözlerinde, onları olağanüstü varlıklar ve nesnelere olarak görüyorlardı.

İktidarı kaybeden Şef, bu yeni kadronun az bir zaman hükümette kaldıktan sonra gelip kendisinden memleketi yönetmeye devam etmesini isteyeceğini düşünüyordu.

Tam aksi oldu.

1950-54 yılları herkesi memnun etti.

Ülkede büyük bir kalkınma görüldü. Fabrika, yol, okul, baraj yapımları başladı. Tarım, motor ve gübreye kavuştu. Yeni iş alanları doğdu. Kazanç arttı. Kuyruk ve karne artık bir acı hatıraydı.

Dinî inanış eskisi gibi horlanmıyordu. Müslümanlar acıyı, hüznü büyük ölçüde geride bırakmıştı. Ve olanca gücüyle bu yeni iktidarı tutuyorlardı. Özgürlüğe bir pencere açılmıştı. Kapılar da açılabilirdi zamanla. Her şey birdenbire olamazdı çünkü. 27 yıllık yıkımın birden tasfiyesi kolay değildi.

1954 seçimi, sabık iktidarı tamamen silinme noktasına getirdi. 1950'den daha güçlü, tecrübeli ve moralleri yüksek olarak devleti yönetmeye başladı iktidar.

İktidar artık bir güven duygusu, bir nefis emniyeti içerisine giriyordu. Halkın, kendilerine gösterdiği teveccühün bitip tükeneyeğine hiç ihtimal vermiyordu. Bundan böyle de bütün seçimlerden galip çıkacaklarına inanıyorlardı.

Bu durum Şefi ve kadrosunu telaşlandırmıştı. Bütün eski yan güçlerini, yeni baştan düzenlemeye, daha programlı, sert bir muhalefete yöneldiler. Şef, tarihî kişiliğini bu muhalefette geniş ölçüde kullanarak, ülkenin tehlikeli bir yola itildiğinin propagandasına koyuldu. İktidarın her tutum ve davranışında, tehlikeli bir oyun olduğu, devrimlerin ve cumhuriyetin bir maceraya sü-

rüklendiği, artan dış borçların yeni bir kapitülasyon olduğu ilan ediliyordu. Bir eski Şefin böyle konuşması, özellikle cumhuriyet terbiyesiyle yetişmiş olan aydın çevrelerde ilgiyle karşılanmaya başladı. Bu ilgi giderek tasvibe ve inanmaya dönüşüyordu.

Ve 1957 seçim sonucu, gerçi bir iktidar değişikliği yaptırmadı, ama muhalefetin yıpratma politikasının oldukça başarıya ulaştığını ortaya koydu.

Yeni Devir, 26 Mayıs 1977

27 / 27

1950 seçim döneminde muhalefetin dilinden düşürmediği bir cümle vardı: “27 yıl bu millete çektirmediklerini bırakmadılar, yeter artık!” Köylüsünden meydan hatiplerine kadar herkes, halkın çoğunluğu, geçmiş 27 yılı hep bir ağızdan protesto ediyorlardı. Gerçi büyük çoğunluk, geçmiş devrin liderlerini pek ağızlarına alamıyorlardı ama 27 yıla karşı çıkararak içlerini boşaltıyorlar, teselli oluyorlardı. Aslında 27 yıla karşı çıkmakla, o devrin liderlerine karşı çıkmak arasında öz farkı yoktu. Olsa olsa bir üslup farkıydı bu. Bu üslup farkına sebep de, her şeye rağmen, 27 yıllık baskı yönetiminin korkusunu, ezilmişliğini silkip atamamış olmaktı. Halk hem o yönetimin değişmesini istiyor hem de bunu bütün boyutlarıyla ilan etmekten korkuyordu. Eğer yönetim değişmezse, kendisinden bu sözlerinin intikamı alınır diye korkuyordu zahir.

Gerçekten de ürkek, çekingen, hakkını istemekten korkan bir halk oluşmuştu. Çok defalar, kendisini yüreklendirmek isteyenleri bile, dinlemekten çekinmişti. “Yerin kulağı var” diye tedirgindi. Çünkü kabak hep kendi başında patlıyordu halkın.

Ama 1946 seçimi halk için bir tecrübe olmuştu. Biraz daha direnirse, iktidar değişebilirdi. Mevcut iktidar, ele güne karşı bütün seçim sonuçlarını tersyüz edemezdi. İçte de dışta da beş paralık itibarımız kalmazdı o zaman. Bunu kimse göze alamazdı. Geçen seçimin dedikodularını tazelemek, gerçekten sırtlanılamayacak bir yükü. Meclis’teki muhalif grup, dört yıl kök söktürmüştü iktidara. İyi kötü bir basın oluşmuş, bunları halka aksettirebiliyordu. Bütün bunlar, halkı bir hayli cesaretlendiriyordu. Geçmiş 27 yıla karşı çıkıyordu artık.

Bu karşı çıkış başarıyla sonuçlandı.

Bugün o 27 yılın üstünden bir 27 yıl daha geçti.

İlk 27 yılın 15 yılı, sonuna doğru hızı azalan devrimlerle geçti. Bu hız azalması, yapılması tasarlanan her devrimin gerçekleştirilmiş olmasıyla ilgilidir. Devrimler tamamlanınca, heyecan hızı düşmüş, daha sakin bir ortam oluşmuştur. Baş gösteren bu sükûnet ortamı, devrimlerin uygulamada karşılaştığı güçlükler dolayısıyla halkta bir reaksiyon birikimine de yol açıyordu.

Bu ilk 15 yıldan sonraki 5-6 yıl, yani rejimin ikinci şefinin yılları, bu hız azalmasının ve reaksiyon duygusunun gün yüzüne çıkmak için fırsat kolladığı yıllardır.

27 yılın son 5 yılı ise bir yandan demokrasiye geçme mecburiyetinde kalan, öte yandan kamuoyunda git-tikçe çoğalan muhalefet duygusunun örgütlenmesiyle başı bir hâli sıkışan yönetimin en bunalımlı devridir.

1950'de ömrünü tamamlayan 27 yıla, toplu bir göz atıldığında görülen gerçek şudur:

Aslında ülke, ekonomik büyüme açısından dünyanın gelişme hızına kıyasla her yıl biraz daha alt sıralara düşmektedir. Hiçbir büyük endüstri hamlesine şahit olamıyoruz. Çok önemli bir gelişme potansiyelimiz olduğu hâlde bu, harekete geçirilememektedir. Dünya savaşlarından büyük yaralar alan birçok ülke yeniden dirildiği hâlde bizde hiçbir canlılık belirtisi yoktur. Ekonomide ne iç kaynaklarımızı harekete getirebiliyoruz, ne de dışa açılmaya cesaretimiz var. Devrimleri yaptıktan sonra Batı da, bizi ekonomik bakımdan yalnızlığa terk etmiştir. Hatta yalnızlıktan öte, derlenip toplanmamıza hiç razı değildir. Her şeye rağmen eski devî, ayağa kaldırmak istememektedir.

Yeni Devir, 27 Mayıs 1977

KARGAŞALIK DEVRİ

Cumhuriyet Türkiye'sinin politika hayatında maruz kaldığı kargaşalık, 1957 seçimlerinden sonra başlamıştır.

Adı Cumhuriyet, fakat yönetim biçimi Şeflik olan önceki dönemlerde bir sükûnet vardı. Canlılık, devrimci kadroda görülüyordu. Devrimler birbirini izliyordu. Resmî kurumlar, bu devrimlerin yaygınlaşmasını ve eğitimini üstlenmişlerdi. Devrimlere karşı çıkma eğilimleri şiddetle cezalandırılıyordu. Bu cezalandırma korkusuyla gerek devrimlerden yana olmayan aydınlar gerekse halk, bir korkuya kapıldığı için, her yerde bir sessizlik, sükûnet hüküm sürüyordu.

Bu durum çok az değişikliğe uğrayarak 1945'lere kadar devam etti. 1945-50 yılları, demokrasiye geçiş dönemi olduğu hâlde, politika hayatımızda, yeni bir canlılık görüldüğü hâlde, yine Şefliğin hükümran olduğu bir dönemdir. Sınırlı, güdümlü bir hürriyet vardır. Tabuların eleştirilmesine izin yoktur.

1950 seçimi bir şok olmuştur. Sabık iktidarı apıştırmıştır. Yeni iktidar heyecanlı, içinde başarısından emin olmak ihtiyacını barındırmakla birlikte, kuşkularını yemeyen bir telaş yüklü. Eski iktidara ikide bir hesap verme gereğini duymakta. Onları kızdırmamaya çalışmakta. Hatta halkın kendilerine gösterdiği teveccühten bile ürkererek, bu teveccühün taşkınlığa dönüşmemesine dikkat etmekte.

Ama bu yeni hükümet, giderek cesaretlenmekte, şahsiyetlerine yönelmektedir. Zamanla halka daha da

ısınmakta, onların eğilimleri doğrultusunda icraata koyulmaktadır. Etraflarında bir aydın halka da oluşmuştur. Halk, ittifaka varacak bir çoğunlukla kendilerine yönelmeye başlamıştır. Halktan ve aydınlardan buldukları cesaretle, bir yandan kendilerine bir yön bulmaya çalışırken, öte yandan da ülkeyi yönetmeye ve yönlendirmeye başlamışlardır.

Sabık devirse kendilerini, daha gereği gibi ciddiye almamıştır. Aristokrat yapıları dolayısıyla mevcut iktidarı kendilerine pek muhatap saymamaktadırlar. Tepeden bakmaktadırlar hâlâ. Bir şaşkınlık sonucu, değişiklik yapma duygusuyla halkın, bunları iktidara getirdiğine inanıyorlar. Düştükleri ufak tefek yanlışlıklar yüzünden, halkın kendilerine güvenmiş olduğunu sanıyorlar. Her şeye rağmen halkın bu güvenlikten vazgececeğine, kendilerini anlayacağını bekliyorlar. Halk, bir bakıma yanılıya düşmüştü, bir seçim sonra bunu anlayarak kendilerini tekrar iktidara getirecekti.

Çünkü halkı, adam eden kendileriydi. Bu kadar devrimi bunlar için yapmamışlar mıydı? Vatanı kurtaran kendileri değil miydi? Bizi Batılı bir devlet, millet hâline yükseltmemişler miydi? Ne hizmetler yapmışlardı memlekete. Demokrasiyi de getiren onlardı. Bu demokrasinin yerleşmesi için bir müddet iktidardan uzaklaşmaya da katlanacaklardı. Onların büyüklüğünü halk elbette anlayacak, demokrasinin bir cilvesi sonucu, bazı vaatlere inanarak düştüğü yanılığdan ayılarak kendilerini tekrar iktidara getirecekti. Bundan emindiler.

1954 seçimi bu hesapları allak bullak etti. Siliniyorlardı. Yeni bir stratejiye yönelmeliydiler.

Başka şekilde iktidara gelemeyeceklerdi. Karşılarındaki iktidar, artık değişmiş, güçlenmiş, yüreklenmiş, tecrübe kazanmıştı. Millet de arkasındaydı onların.

Gündeme bu iktidarı yıpratma alınmalıydı.

Bu hırsla yola çıkıldı. Çok keskin bir muhalefet başladı. Üniversite ve basınla eski bağlar tazelandı. Paşalık titriyle orduyu etkileme zor olmayacaktı. Bir sivil asker aykırılığı köpürtülecekti. Ordu, bizde devirler boyu devrimciliğin vurucu gücü olarak görev yapmamış mıydı? İşte şimdi devrimler tehlikedeydi. Bir generalimize bu hükümet, bu halk, bir Amerikalı çavuşa gösterilen rağbeti bile göstermiyordu. Komutanlarımızın üstünde görev almışlardı yabancı subaylar. Karargâhlarını bile yabancılar teftiş ediyordu. Bu, millî duygularımıza aykırı değil miydi? "Her mahallede bir milyoner" türetilirken ordumuz aç bırakılıyordu.

Bütün bu yıpratmalara rağmen 1957'de, seçim kanunu gereği iktidar, yine çoğunlukla karşıda kaldı. Ama yıpratmalar meyvesini vermişti. Bu yıpratma, daha hızlı, daha gürültülü, daha etkileyici bir biçimde sürdürülmeliydi. Sol güçler tam görev almalıydı. Beynelmilel kuvvetler bu alana yönelmeliydi. Gençlik sokaklara dökülmeliydi. Ordu işe karışmalıydı. Yoksa bu halk, belki yine kendilerine iktidarı vermeyebilirdi. Bu iş, seçimle olmuyordu çünkü.

Ve bilinen 27 Mayıs Darbesi gerçekleşti.

1957'den sonra başlayan kargaşalığın, değişik öz ve biçim kazanmış olsa bile, uzantıları bugüne kadar gelmiştir.

Yeni Devir, 28 Mayıs 1977

MTTB VE AYASOFYA

Düşüncemizin biricik gençlik kuruluşu Millî Türk Talebe Birliği'dir. Beş dönemdir yerli düşünceye bağlı kadrolar tarafından yönetilen MTTB, uzun ve soylu bir çaba sonunda, gençliğimizin karargâhı olmuştur. O gün bugündür MTTB, katıksız sağ düşüncenin bir eğitim alanı olarak çalışmaktadır. Yürüttüğü entelektüel çalışmayı, adi sokak hareketleriyle bulandırmadan, sebatla ve güvenle devam ettirmiştir. Onun aktüaliteye yenik düşmeden, bağlılarını sokağa dökmeden yürüttüğü bu hareket, hatta bazı sağcı çevrelerce de, bir atalet ve güçsüzlük olarak yorumlanmıştır. Oysa MTTB, davayı geniş boyutlar içinde düşünme, taktik ve stratejisini diğer ideolojilere ve onların eylemlerine göre değil, bizzat kendi ülküsünün tabiatına uygun bir biçimde düzenlemenin idraki ve teennisi içindedir. Bu duruma, "korkaklık" demek, en azından, sokaklardaki heyecanlı ve dehşetli gösterilere kapılarak akli ve iradeyi ikinci plana itmek ve dava metodu içinde düşünme zahmetine girmemektir. Oysa mesainin tümünü gündelik telaşlara ayırmak, hesaplı ve dengeli yürümeye engeldir.

Bir düşünce, kadrosunu tamamlamadan harekete geçerse kendisini bekleyen yer, yenilgidir. Güçlü bir aydınlar kadrosuna sahip olmayan, bir devrim hareketinin, başarıya ulaştığı nerede görülmüştür? Tamamlanmamış bir kadroyu harekete sürüklemek, yoğurt hayaliyle göle maya çalmaktır; tohumları, çorak bir toprağa serpmektir. Yanlış zaman hesaplamalarıyla, maceraya girmez akli olan. Başarı gibi görülen küçük avantajlarla teselli olunmaya başlanır ve nefis de bundan haz duymaya alışır, ucu kaybedilir ana davanın.

Biz, Tanzimat'tan beridir, iflah edilmemek için, başına örülmedik çorap bırakılmayan bir düşünce nizamının çocuklarıyız. Tamamen erimememiz, tükenmememiz, Allah'ın bir lütfudur ve lütfu bağlı olarak bir avuç inanç kahramanının destanı direnişindedir. Atılan küçük küçük adımlarla bugüne ulaştık. Şimdi adımlarımızın arası daha genişlemiştir. Bu yürüyüş çok yakınlarda belki, bir koşuya dönüşecektir. Koşuya hazırlanmanın, ön çalışmaları içindeyiz. Bu hazırlıklar bitmeden koşuya çıkamayız. Çıkarsak yazık olur bu kadar emeklere. Kaybedersek yeni baştan hazırlanmak, tekrar başlara dönmek zorunda kalırız. O da bırakırlarsa...

İşte bütün bu hesaplar içindedir MTTB. Onda, delikanlılığın heyecanı ile akıl olgunluğunun iç içe dengesini görüyoruz. "Gençlik, cinnetten bir şubedir" buyruğunun gereğini kavramışlar, davanın asliyetine uygun bir strateji içine girmişlerdir. Ve aktüaliteyi de bu strateji içinde değerlendirmektedirler.

İstanbul'un Fethi yıldönümü dolayısıyla düzenledikleri anma ve Ayasofya'nın ibadete açılması hususundaki girişimleri, bu stratejiye uygun, örnek bir davranıştır.

Ayasofya'nın, Fatih'in vasiyetine uyularak, aslına döndürülmesini istemek, iyi bilinmelidir ki davayı şahdamarından yakalamış olmanın bir tezahürüdür.

Ayasofya konusu, dostla düşmanı birbirinden ayırmanın, safları belirlemenin bir ölçüsüdür. Ruhundan köleliği silkip atmış olmanın aktüel ölçüsü, bugün Ayasofya'dan yana olmakla beliriyor. Ayasofya bir mimari realite değil, bir idrak mihengidir. Ayasofya, ruhumuza nakşolmuş bir davanın anahtarıdır şimdi. Onun kapısını açınca, fetih görünür ancak.

*MTTB'li genç, şimdi yeridir, selâm sana!
Vur deyr-i küfrün üstüne rekz-i hilâl için*

*Gelmiş bu şeh-suvâr-ı cihangir aşkına
Ey leşker-i mübini zâmin o tebşir aşkına*

*Son saöletinle vur ki açılsın bu surlar
Fecr-i hücum içindeki Tekbir aşkına*

Yeni Devir, 29 Mayıs 1977

ÖNCE DÜŞÜNMEK

Bu seçim arifesinde seçmenler, iyice düşünmelidir.

Cumhuriyet'in ilk 27 yılı bütün sosyal bünyemizi değiştirmeyi hedefleyen devrimlerle geçti. Bu dönemde ülke kalkınma yolunda hiçbir ciddi, büyük hamle görmemiştir. Hukuk düzenimizin değiştirilmesi, eski harflerin atılması, kılık kıyafetimizin Batılılaşması... bu dönemin baş meselesi olarak belirdi. Kendimizi Batı'ya sevdirme, bizi de kendilerinden kabul ettirme yolunda çırpınıp durduk.

Oysa Batı, bizim devletimizi yıkmıştı. Dünya savaşını, sırf Osmanlı Devleti'ni parçalara ayırmak için çıkarmıştı. Tarihi bir düşmanlık içindeydi bize karşı. İslâm dünyasını çökertmek, onun Haçlı zihniyetinin bir gereği idi. Batı, kendisi tarihten silinmemek için inancımıza, bu inancımızın kurduğu uygarlığımıza ve bu uygarlığımızın var ettiği devletimize hep düşman olmuştur. Bu düşmanlık duygusunu korumamış olsaydı, o da bizim "Cihan Hâkimiyeti" mizde bize bağlı olarak yerini almış olurdu. Bize bağlanmaya razı olmadığı için, ayakta kalmak için bu düşmanlığı sürdürmeye mecburdu. Bu düşmanlığın erişmeyi düşündüğü en önemli yol ağzı devletimizi yıkmaktı. Bunun için bizi, önce inancımızın uygarlığından uzaklaştırmak gerekiyordu.

Tanzimat'la birlikte, uygarlığımızdan fiilen uzaklaşma devri başladı. Meşrutiyet dönemi, mahsullerin devşirilmeye başlandığı dönemdir. Balkan, Trablus, Birinci Dünya Savaşı, nihayet devletin dağıldığı Batı'nın büyük ölçüde muradına erdiği olaylar zinciri... Devletimiz darmadağın olduktan sonra da iş bitmiyordu.

Çünkü dört yüz milyon Müslümanı teker teker kırmadan Batı bu işin sonunu almış olamazdı. Dört yüz milyon Müslümanı kırmaksa elbette imkânsızdı. O hâlde yapılacak şey, bu darmadağın insanları, kendisinin emriyle oturup kalkan “sözde devlet”lerle idare etmektir. Böylece onları kendi uygarlıklarından her gün biraz daha uzaklaştırarak işlemleri tamamlayacaktı. Hele hele ekonomik bir varlık hâline gelmemelerine özellikle çok dikkat edilecekti.

Batılılar, devletimizi yıktıktan sonra, topraklarımız üzerinde kurulan bu “sözde devletler”den çok, özellikle ve öncelikle bizim üstümüzde durmuştur. Çünkü tarih, yalnız bize “baş olma” nasibini bağışlamıştır. Bu başı, diri, sağlam tutmazsa gerisi kolaydı. Lider bizdik.

Cumhuriyet’ten sonra da bir “lider devlet” durumuna yükselmememiz için gerek Batı gerekse Batıcılar, ellerinden geleni arkalarına koymadılar.

İkinci 27 yıl, Batıcılığın yeni bir hüviyet kazandığı, uyduluğun Amerikancılığa dönüştüğü, yeni bir maceraya sürüklendiğimiz dönemdir. Küçük tesellilerle oyalandığımız dönemdir. Halkımızın “şer”le “ehveni şer” arasında bir tercih yapmaya mecbur bırakıldığı dönemdir. Manevi hayatımızın asıl, “laisizm”e bağlandığı ve bunun da Müslümanlığın ta kendisiymiş gibi gösterildiği; maddi hayatımızda köklü ve yerli kaynak ve imalata özellikle dönüştürülmediği, montajın gerçek sanayi gibi gösterildiği, dolayısıyla büyük ruh törpülenmelerine uğradığımız ve çok vakitler kaybettiğimiz bir dönemdir.

Bunları daha genişleterek düşünmeli ve oyunu vermeliyiz ey seçmen! Çünkü “Hamam, aynı hamam tellaklar değişmiştir” ancak...

Yeni Devir, 2 Haziran 1977

BU OYLAR KİMİN

Devirler boyudur yerli düşüncenin yürürlükten kaldırılmasına ve bir daha belini doğrultamaz duruma getirilmesine çalışıldığı hâlde, yok edilemediği meydandadır.

Devirler boyudur yerli düşüncenin kadrolaşmaması için gösterilen çabalara rağmen, bugün ülkemizde maya tutmaya namzet bir neslin var olduğu da bir gerçektir.

Allah'ın koruyuculuğunda gelişen bu düşüncenin ve oluşan kadronun -yöneldikleri alan ne olursa olsun- bağlı buldukları davayı yürütebilmeleri ve daha geniş imkânlarla kavuşabilmeleri için her idrak sahibi tarafından desteklenmesi gerekir.

Önümüzdeki seçim bu destek görevinin yerine getirilmesi için bir imkândır. Bu imkânı değerlendirmekten kaçınmamalıdır seçmenler.

Verilecek oylar, temelde Batıcılığa karşı olanlara verilmelidir.

Verilecek oylar, yerli düşünceye yürekte bağlı olanlara verilmelidir.

Verilecek oylar, bu konularda bilinç ve ehliyet sahibi olanlara verilmelidir. Bu konulara karşı şu veya bu şekilde sempatik davrananlara değil, bizzat bir inanç ve davranış olarak bunu yaşayanlara, bunu yayanlara, bunun kavgasını verenlere, yani yavaşmalara değil gerçekten bağlılara verilmelidir. Bu meselelerin sahtekârı

ile samimisini ayırt edebilmeliyiz. Bu konulara bir inanç ve kültür birikimiyle yönelmiş olanla, aktüalite gözü açıklarını karıştırmamalıyız. “Yağmur nereye yağarsa tarlasını oraya götüren”lerin elinde, davanın hakikatini çarpıtmamalıyız.

İnancımızın, uygarlığımızın bekçilerine destek olmalıyız. Ülkenin maarifinden ekonomisine kadar bütün konularına, inanç ve uygarlık açısından çözüm düşünenlere destek olmalıyız. Yani içimizden olanlara, aynı kalbi, aynı beyni taşıdığımız kardeşlerimize destek olalım.

Kalbinin ve beyninin bir yerinde, açık veya gizli bir biçimde yabancı modeller taşıyanları, iyice teşhis edelim. Uşak ruhlu olanlarla, efendiliği bir deri gibi kuşanmış olanları tanıyalım. Daha önce düştüğümüz yanlışlar varsa tekrarlamayalım. “Belki”lerle değil, “mutlaka”larla uğraşmalıyız.

İnanç erlerine yol açmalıyız.

Montaj değil, ağır sanayi düşünenlerden çıkar inanç erleri. “Makine yapan makine” peşinde olanlardan çıkar inanç erleri. Batı’ya, şu veya bu ideolojiye bağlanarlardan değil, yerli düşünceye yönelmiş olanlardan çıkar inanç erleri. Yeryüzündeki bütün Müslümanları kardeş bilenlerden çıkar inanç erleri.

Kıbrıs’ı vermek istemeyenlerdir inanç erleri. Keşmir’den, Filistin’e, Habeşistan’dan Amerikalı Müslüman zenciye kadar görüş, bilgi ve hareket ufkunu genişletmiş olanlardır inanç erleri.

İnanç erlerini desteklemeliyiz. Yani Müslümanları!

Oy verecekler, Müslümana verilsin oylar!

Siz bu ihlas ile davranın ve mükâfatını ancak Allah'tan bekleyin. Ararsanız, isterseniz, çalışırsanız, sizden olanı kutsal bir emanet gibi korursanız, açılır fetih kapıları. "Ey kapıları açan Allah'ım, bize hayırlı kapılar aç!"

Yeni Devir, 3 Haziran 1977

SEÇİM KONUŞMASI VEYA NEREDEN NEREYE

Özellikle Cumhuriyet'ten sonra, devrimcilik nöbetine tutularak yıkmadığımız değer bırakmadık. Geçmiş kötülemek, padişahlara küfretmek gelenek oldu. Bir kişi tarihinden, geçmiş uygarlığından ve o uygarlığın kurumlarından ne kadar çok nefret ediyorsa o kadar bilgili, o kadar aydın sayılır oldu.

Cumhuriyet bizi nereye getirmişti, hangi meseleler halledilmişti, kalkınma, gelişme yolundaki tutumumuz tempomuz neydi... bu konuşulmuyordu, yazılmıyordu, öğretilmiyordu.

Diğer yabancı ülkelerin ilerleme hızına oranla bizim durumumuz arasındaki farkı, her gün biraz daha açılan mesafeyi kimse görmüyordu.

Devrimler yapılmıştı ya, Batılı olmuştuk ya, bu bize yetmez miydi? Gerilikten kurtulmuş olmanın sevinci yaşanıyordu. Avrupalı genç bir ülkeydik, bütün dünya bizi takdirle izliyor, başımızdakiler gelmiş geçmiş en büyük adamlar olduğu için, büyük hayranlık topluyoruz zannıyla oyalanıyorduk. Olayların tabii akışı içinde gerçekleşiveren bazı küçük endüstri ve zirai hamleleri, heyecanla ve mübalağayla olduğundan büyük gösterek bayraklaştırıyor, şeflerimizi daha da yüceltiyorduk. Bu yüceltme işinde, hiçbir ilkel toplulukta bile rastlanmayacak bir noktadaydık.

Cumhuriyet'ten bu yana iki 27 yıl geçti. Dönüp bir arkamıza bakalım.

Dönüp bir bakalım arkamıza, öyle çok uzaklara değil, çökme devrine girdiğimiz, hem de çoktan, nizam-ı âlem devleti olmaktan çıktığımız, bundan, yüzyıl, bir tek yüzyıl öncesine bakalım: “1876’da Türk donanması dünya 3.’sü iken, Japon donanması ancak 15. idi (Birleşik Amerika donanması 5.) Türk ordusu dünya 4.’sü iken (Almanya, Fransa ve Rusya’dan sonra), Japonya modern ordusunu kurma hazırlığı yapıyordu. 1875’te Türkiye telgraf hatları bakımından dünya 5.’si iken (37.643 kilometre) Japonya daha 2.832 kilometre telgraf hattı döşeyebilmişti. 1875’te Türkiye 4.632 kilometre demiryolu ile dünya 9.’su iken Japonya ve Çin’de henüz tek kilometre demiryolu yoktu.” (Yılmaz Öztuna, *Osmanlı İmparatorluğu Nasıl Battı.*)

Bu tarihten 32 sene sonra ise, yani günümüzden 69 sene önce, Meşrutiyet’in ilan edildiği 1908’de manzaramız neydi? Toprak büyüklüğümüz 9 milyon kilometreyi aşıyordu. Şimdiki topraklarımızın 11 mislinden fazla yani. Ve tarihimizin en buhranlı devrini yaşıyorduk. Ordu ve maliyemiz geçen yüzyıllarla kıyaslanamayacak kadar zayıflamıştı. “Hasta adam”dan öte “can çekişen adam” dık. Buna rağmen, dünyanın en büyük devletleri bizimle başa çıkmak için, birleşmeye mecbur kalıyorlardı. Hiçbirisi bizimle teke tek dövüşmeyi göze alamıyordu. Böyle güçlüydü can çekişen adam çünkü.

Soralım kendimize şimdi. Bugün dünya devletlerinin güç sıralamasındaki yerimiz neresidir?

Bizim kadar büyük bir tarihî birikimi, coğrafya elverişliliği, tabii kaynak zenginliği olmayan kaç devlet geçti bizi şu iki 27 yıl içinde?

Bugünkü durumumuz, her gün biraz daha gerilemiş olmaktan başka neyi hatırlatıyor? 100 yılda, 75 yılda, 50 yılda, nereden nereye düşmüşüz kademe kademe?

Aklımızı başımıza toplayalım. Gerçeği görelim. Nasıl ninnilerle uyutulduğumuzu anlayalım artık!

Her kim ki, şu iki 27 yılın heder edilmiş yıllar olduğu gerçeğini kabul etmiyorsa, ona “aydın” gözüyle bakmayınız; kendinizi, milleti ona, o uyurgezere emanet etmeyiniz. Bu aşari bilince ulaşmamış insanı, insan diye karşınıza almayınız. Çünkü o, işe daha nereden başlanacağını, nerede olduğumuzu asla kavramış değildir, o kadar...

Yeni Devir, 4 Haziran 1977

BİR MUSİBET

Bir gerçeği bu seçim de ortaya koydu. Sol, her gün biraz daha güçlenmektedir. Sağdaki oyların parçalanması... solun tek cephe hâlinde sandıkta birleşmesi... gibi daha birçok sebep sıralayarak, gerçeği gizleme yoluna gidilmesin.

Eğer sağ -aman ne sağ!- hayal bu ya, tek parti olarak seçimlere girmiş olsaydı, bu hüküm, yani solun her gün biraz daha güçlenmiş olduğu hükmümüz yine değişmezdi. Başta bir sağ hükümetin bulunmuş olması engelleyemiyor solun gelişmesini. Şimdi bir sağ hükümet kurulsa, yani solun iktidarı geciktirilmiş olsa bile yine güçlenmeye devam edecek olan soldur. Bu sefer gelecek seçimde iktidara gelir, hem de ezici bir çoğunlukla...

Çünkü zaman, solun hesabına işliyor ülkemizde. Aydın kesiminde de, halk arasında da, gençlik içinde de en çok artan, çoğalan soldur. Bu gidiş, bunu gösteriyor. Ülke sola kayıyor hızla. Bugünkü anlamda solun, gelişme yoluna girmesi 1960'lardan sonradır. Gele gele bu noktaya geldi. Kendisine kuluçka görevi yapmış olan bir partiyi işgal ettikten sonra, daha geniş yayılma alanı bularak iktidara oynuyor şimdi sol.

Sağ hükümetlerin, hatta bütün diğer sağ kuruluşların, solla, komünizmle mücadelesi, âdeta solun güçlenmesinden başka bir şeye yaramamıştır. Solu aktüel kılan, gündemde tutan, ona ilgiyi arttıran, sağın uyguladığı mücadele yöntemleridir ya da yöntemsizlikleridir.

Sağ, sağcılığı yalnızca siyasal iktidarları için bir oy toplama aracı olarak kullanan sağ iktidarlar, kendileriyle birlikte halkı da, getirip bir dar boğaza bırakmışlardır. Bu vebal onlarındır.

Halkımızın bu seçimle gösterdiği tercihin sonucuna bakarak onlara kızmaya kalkmak, kendi suçunu başkalarının üzerine atmaktan başka bir şey değildir. Kime oy vermiş olursa olsun, bu millet bizindir, diyerek aklını başına toplamalı; şimdiye kadarki, temelden yanlış taktik ve stratejisini değiştirmelidir adını sağcıya çıkarmış olan kuruluşlar.

“Bir musibet bin nasihatten evladır” demişler. Solun bu günkü siyasi başarısı sürpriz değildir aslında. Bu başarıya, bu seçimde ulaşmasaydı, gelecek seçimde ulaşacaktı mutlaka! Çünkü genel gidiş bunu gösteriyordu. Solun bu noktaya ulaşmasını sağ, bir bakıma avantaj da saymalıdır kendi hesabına. Tabii bu sonuç, uyanmasına vesile olursa! Bu musibetten ders alırsa... Sağ yine iktidarda kalsaydı, bu uyurgezerlikle, bu hükümetçilik oyunları ile oyalanarak sola daha kesin ve büyük bir iktidar armağan ederdi gelecek seçimde.

Çünkü sağın iktidarda kalması, sağı kuvvetlendirme aracı olarak çalıştırılmıyordu. Sağ partilerdeki oy tabanının o partiden bu partiye akmış olması önemli değil. Bu, her gün biraz daha küçülen bir mirasın kavgasıyla teselli aramaktır. Sağ partileri sevindiren de, yerindiren de, sağ oyların kendisine kayması veya kendisinden uzaklaşması olmamalıdır. Çoğunluk, halk çoğunluğu gidiyor elden. Sağ mevcut azalıyor, bunun çaresine baksınlar asıl.

Kayan bir millet zemini var. İktidarlarla, çeyrek iktidarlarla tutamıyorsunuz bunu. Evimizi değil, ülkemizi bir yangından kurtarmanın çaresi?!.

Yeni Devir, 9 Haziran 1977

DÜŞÜNELİM BİR YOL

Son seçimde en çok milletvekili çıkarmış olan parti, 27 yıldır aldığı idman sebebiyle, muhalefetçilik oyununda tam ustalaşmış bir partidir. Olayları hep kendi lehinde yorumlama ve semerelendirme işinde bir iyice pişmiştir. Kamuoyunu hızla etkileyen resmî ve özel bir yığın yan kurum geliştirmiştir.

Bu parti, kısacası, muhalefet yapmada, yıpratmada kendisiyle kolay kolay başa çıkılamayacak bir noktadadır. Basından, üniversiteye, sendikal kuruluşlardan Danıştay'a, oradan Anayasa Mahkemesi'ne kadar birçok etkili kurumla nasıl içli dışlı olduğu meydandadır. Âdeta muhalefetteyken bile fiilen iktidarda gibi...

Kendisinin çizgisindeki bu kuruluşların desteğiyle geniş bir oy tabanına da kavuştu. Halktaki hoşnutsuzlukları, bıkkınlıkları, değişiklik arama psikolojisini işleterek gücünün doruğuna ulaştı.

Çatısı altında topladığı vurucu güçlerle de, şimdiye kadarki muhalefetçiliğine, son yıllarda yeni boyutlar ekledi. Yıpratma ve yıkma yolunda yeni metotlar uygular oldu.

Bütün bunlarla birlikte, anarşi ve terörün dışındaymış gibi bir görüntüye bürünerek barışın, huzurun gelmesi için kendisini bir "umut" olarak anons etti halka.

Bugün, kendisine inanan, güvenen bir kitle vardır artık. Elindeki geniş propaganda imkânları aracılığıyla, şimdilik, bu kitlenin erimesi, küçülmesi değil, aksine çoğalması, büyümesi söz konusudur. Bu seçimde tek başına iktidara gelmesine ramak kaldı. Bu hızla, bu muhalefet hızıyla, mesela gelecek seçimde tek başına iktidar olabilir mi dersiniz?

Hiç belli olmaz. Bugünkü manzaraya bakarak konuşulacak olursa mutlaka iktidara gelecektir, gibi görünüyor. Görünüyor ama, bu seçimde etrafında kenetlemeye muvaffak olduğu, aslında kendisine dış bileyen güçleri gelecek seçimde tekrar yanında bulabilir mi? Aslında bir "Babil Kulesi" dir bu partinin içi, bir yaman yamalı bohçadır. Yıkma işinde çok pişkin, parçalamada profesyonel olan bu hizipler, barındıkları bu çatı altında öylece kuzu kuzu dururlar mı?

Görünen o ki bir iç çatlama uğramazsa, şimdiye kadarki yoğun muhalefet eylemini sürdürürse, daha da genişleme, büyüme talihi vardır.

Şimdi çok istekli görüldüğü iktidara gelirse durum ne olur acaba? Bu güçlenme devam eder mi? İktidar imkânını, kendini büyütme yolunda bir araç olarak kullanmaya yöneleceği tabii olduğu hâlde, gerçekten iktidara gelirse büyür mü bu parti? Asıl, bir çözüme kavuşturulması gereken nokta budur. Geçen milletvekili seçiminde yüzde 33 olan oy oranı, kısmi senato seçiminde artarak, bugün yüzde 41'e ulaştı. Yani her seçimde gittikçe arttı oyu. Yoğun muhalefetiyle arttırdığı bu oyları, muhalefette kalırsa eğer arttırmaya devam eder mi? Yoksa limiti bu mudur, bundan böyle düşme mi olur, hiziplerle parçalanır mı? İyi hesaplamalı bunu.

Hükümeti kurarsa iç hiziplerini tatmin edecek bir denge sağlayabilir mi, bu birliğini devam ettirebilir mi? Muhalefetçilikteki ustalığını, devlet yönetiminde de gösterebilir mi? Bir başka partinin ortaklık suretiyle yardım ve desteğini görmeden, kendi kendine, yüz aklığı gösterebilir mi devlet yönetiminde? Yoksa söner mi bir balon gibi? Ve halk da, beslediği güvenden ve umuttan dolayı pişman olur, döner mi? Güvendiği dağlara kar yağar mı milletin?

Yeni Devir, 13 Haziran 1977

BUYURSUNLAR BAKALIM

Hükümeti kurma isteğiyle yanıp tutuşan en kalabalık parti, ortaksız olarak işbaşına gelirse ne olur ülke yönetimi?

Muhalefetçilikte çok pişkin olan bu parti, gerektiğinde, iktidarda iken bile, muhalefetçilik gösterileriyle bir hayli puan toplama yolunu da iyi biliyor. Geniş propaganda araçlarıyla, kendisine iş yaptırılmadığını, engellediğini yayarak masum rolünü başarıyor. Kabahatleri ortağına yıkabiliyor, başarıları ise kendine mal edebiliyor. Koalisyonların ülke yönetimini çıkarmaza götürdüğünün propagandasını ederek tek başına iktidar istemeye vesileler buluyor.

Ya tek başına iktidar olursa?

Tek başına iktidar olursa, bu sızlanmalardan vazgeçer mi?

Geçmez. Muhalefetin kendisini çalıştırmadığını yayar elbette. Bunu yaymasına yayar da, istediği gibi tutturabilir mi? Kendisine “Eee artık, iktidarsın, bu kadar sızlanmaya var mı hakkın. Şunu yapamaz mısın...” demezler mi?

Galiba, iktidarda mazeret dinletmek kolay değil halk. İktidardan iş ister halk. Senin propaganda imkânın ne kadar geniş olursa olsun, hatta devlet imkânlarını da isterken ekle bu propagandana, eğer iş yapamıyorsan, ülke ihtiyaçlarına çözüm getiremiyorsan, anlamaz, dinlemez, mazeret kabul etmez halk. Tembellik, yeteneksizlik mazereti sayar halk bunu.

Memleket yönetiminde başarılı olan hükümetler bile, zamanla yara alırlar, yıpranırlar. Çünkü muhalefet, daima konu bulabilir kendine.

Ya, hükümet başarılı olmazsa? Tenkide, hoşnutsuzluğa daima açık olan halk, hızla geçer hükümetin karşısına, muhalefette yerini alır, hemen.

Muhalefeti, yıpratmayı meslek gibi yerine getiren bir parti, ne yapar iktidarda? Yine, “erken seçim” feradyıyla bırakıp kaçabilir mi?

Bir güzel yönetirse memleketi, herkes karnı burnu tok, kurtla kuzu bir arada mutlu bir şekilde götürürse bu işi, mesele yok.

Yapabilir mi bunu?

Yoksa kendi içindeki yamalı bohça hâli dışa vurur, o yetenekli yıpratıcılar kendisini yıpratmaya yönelir de, kopar mı işin şirazesini?

Muhalefetteki ustalığını iktidarda göstereceğe pek benzemez bu parti.

Hem hele, yığın hâlinde ekonomik meselelerin bulunduğu, ağır sanayi yatırımlarının başladığı, devalüasyon ihtimalinin belirlediği bir dönemde hangi anlayışla, hangi programla, hangi ekiple üstesinden gelecek bu işlerin.

Bunları hesaplamıyor mu, kendini daha tanımıyor mu bu parti acaba? Bir dönem daha beklerse, şimdiki durumunu korursa, o malum muhalefeti sürdürürse, kesin bir iktidar talih varken, kalkmış iktidar ister. Bir süre iktidarda kalmak pahasına, tükeneceğini, halkın umudunu tüketebileceğini anlaşılan aklına getirmiyor. Eh, iktidar tatlı geliyor zahir. Eliyle yapan boynuyla çeker, demişler. Bir sönmeyigörsün balonlar bir 27 yılda daha bellerini doğrultamaz olurlar sonra.

Kendileri bilir, önce.

Daha sonra da kamuoyu bilir, halk bilir yapacağını. Kendi düşen ağlamaz, ne yapalım.

Gelsinler, buyursunlar iktidara, göstersonler yapacaklarını, hakemse halktır. Ezbere konuşmak, hariçten gazel okumak kolay mıymış görelim. Millet görsün, görsün de çözülsün bu ülke.

Yeni Devir, 14 Haziran 1977

HÜKÜMET OLSALAR

Bir siyasi iktidar ne kadar güçlü olursa olsun, zamanla yıpranacaktır. Çünkü hataya düşmek, işbaşında olanlar için daha çok söz konusudur. Muhalefetlerin halka şirin görünmek için, iktidardan daha fazla fırsata sahip olacağı tabiidir. İktidarın herhangi bir iyi hamlesinde bile, muhalefetin ekmeğine yağ sürecektir hususlar bulunabilir. Zaten muhalefet demek demokrasilerde, iktidarın her işinin altında bir çapanoğlu aramak demektir.

Şu Boğaz Köprüsü'nü düşünelim. Onun yapımına bir siyasi parti çok sert şekilde nasıl karşı çıkmıştı. Kendi paralelindeki basın aracılığıyla, aleyhte bir kamuoyu oluşturmak yolunda yapmadığını bırakmamıştı. Köprü yapıldı bitti, kısa zamanda kendini finanse etti ve işbu partinin bu hususta yanılmış olduğu gün gibi ortaya çıktı. Çıktı ama, bu olay, o zamanki iktidarı yıpratma işinde rolünü, zaman içindeki rolünü de oynamış oldu. Zaten muhalefetin, olayları günü gününe kendi lehine yorumlamak ve o gün içinde puanını toplamaktır işi. Bugün o parti etrafında kümelenen halk, bütün bu ve buna benzer olayların parti menfaati açısından yorumlanagelmesi sonucunda oluşturulmuştur. Ve o parti etrafındaki halk, o zaman Boğaz Köprüsü konusunda bugünkü partisinin kendisini yanılmış, hatta kullanmış olduğunu kabul edecek noktada değildir. Eh, demokrasi bu işte!

Hatta bu olayda kendisinin kullanıldığını anlamak, karşı çıkmak şöyle dursun, bir daha hararetle gidip oyunu o partiye verdi. İstanbul, gidip o partiye oy verdi.

Yani, her hâlükârda yıpranan iktidardır demokrasilerde.

Şimdi iktidara gelmek hususunda pek hevesli görünen, hatta bir azınlık hükümeti kurma yolunu bile zorlayan bu parti, 27 yıldır devam eden çok sıkı bir muhalefet hayatından geçerek bugünkü duruma geldi.

Halk, bu partinin iktidardaki yıllarını âdeta unutmuş gibi. Hele, kendisini yenilemesiyle, daha cazip bir görüntü de verdi kendisine. Gençliği cezbedecek imkânları yakalama ve kullanma yolunda yoğun çalışmalarla geçti. Kısacası, iktidarları yıpratma hususunda gayet iyi işleyen bir “endüstri” kurdu.

Ama bir şeyi gerçekleştiremedi. Düşüncesine uygun şekilde devleti yönetebilecek, hükümette başarılı olacak mütecanis, ehliyetli bir kadro oluşturamadı. Kısa süreli bir koalisyon hükümeti hayatı, bunu ispatlamaya yeter. Özellikle teknik konularda, çok ilkel anlamda bile olsa, bir bilgi ve hazırlığın olmadığı anlaşıldı. Muhalefet yapma, yıpratma işinde çok usta olan bu parti ve kadrosu, el-hak ki, devlet yönetiminde tam bir yeteneksizlik içerisindedir.

Muhalefette güçlenen, güçlenmesi de tabii olan bu partinin, eğer gerçekleşirse, iktidarı tam bir başarısızlık olur.

Bütün sihri zail olur iktidarlarında. Daha önceki koalisyonu bir ölçü olarak akıldan çıkarmamalı. Ansızın çıkıveren bir Kıbrıs olayının kendisi için bir cankurtaran simdi olduğunu, yoksa nasıl büyük yaralar aldığını düşünelim.

Onlar, hükümeti kurmak için varsın seferber oladursunlar, realite de budur. Farzımuhâl bir hükümet olsunlar, seyreyleyin gümbürtüyü. Nasıl sönecek balonlar.

Sönmesine söner balonları da, milletin uğradığı musibete can dayanır mı, bilinmez.

Yeni Devir, 15 Haziran 1977

1946 SEÇİMİ GİBİ

Seçimlere gölge düşmüştür.

Ağzını açan herkes, bu seçimlere hile karıştığını, çok sayıda fazla seçmen kartı kullanılarak oy verildiğini söylüyor. “Yenilen, güreşe doymazmış” derler ama, bu öyle değil. Hangi partiden olursa olsun, vatandaşlar, hemen herkes bu seçimlerin doğru dürüst yapılmadığından söz ediyor. “Ateş olmayan yerden duman çıkmaz.” Bütün bu söylentilerin vardır galiba bir aslı astarı. Daha önceki seçimler için bu kabil rivayetler hiç çıkmış mıydı? 1950’den beri yapılan seçimler için kimse kalkıp bir şey söyledi mi?

Ama bir 1946 seçimi var ki, o döneme yetişmiş olan olmayan herkes, o seçimin halkın oyunu yansıtmadığını söyler durur. “Açık seçim gizli tasnif” ifadesiyle o seçim anlatılır hep. Eğer doğru, eğer yanlış gerek 1946 ve gerekse 1977 seçimi öyle değil. Bu şaibenin ortadan kaldırılması mümkündür. Dedikodular, şikâyetler bu noktaya varınca, ilgililerin neye nasıl mal olursa olsun kollarını sıvayarak bu işi halletmeleri gerekir. Velev, sonuç değişmese bile, parlamento aritmetiği değişikliğe uğramasa bile bu seçimin yenilenmesi zaruret hâline gelmiştir. Gerçekten, bir tek hileli oy kullanılmamış bile olsa, yine yenilenmelidir bu seçim. “Bir şeyin şüyu vukuundan beterdir.” demişler. Hileli bir seçim diye şüyu bulmuştur bu seçim.

1946 Türkiye’siyle günümüz aynı da değildir. 1946’lar, yeni yeni demokrasi denemesine koyduğumuz, ama yine çok otoriter bir yönetimin hüküm sürdüğü, haksızlıklara karşı halkın direnme gücünün hemen hemen hiç olmadığı bir devirdi. Hele hele daha

önceki tamamen tayin şeklinde yürütülen milletvekili seçimlerine kıyasla 1946 seçimi, her şeye rağmen halkın oyunun sınırlı bile olsa önemsendiği bir seçimdir. Bu bakımdan, seçim sonucu ters yüz edilmiş olsa da 1946 seçimi daha önceki seçimlere kıyasla bir aşamadır, müspet bir hamledir. Onun için millet sineye çekti 1946 seçim sonuçlarını. Fazla homurdanma olmadı. Ne yap-sındı millet, ta Meşrutiyet'ten beri yapılagelen seçimler zaten bir bakıma hep göstermelik seçimlerdi. Sözde başvuruyorlardı halkın iradesine. Bu "sözde seçim" geleneğine halk alışmış olduğu için, 1946 seçimlerini de sineye çekmişti. Çekmişti ama, bir kısmı uyanma da başladığı için, sessiz sedasız, oyunu hiçe sayanları, 1950'de yine oyuyla cezalandırmayı ihmal etmedi.

1950'den beri bizde iyi kötü, ama hilesiz hurdasız seçim yapma geleneği kuruldu. 1946 seçimi bir başka seçim geleneğinin son halkası, 1950'den sonraki seçimler ise dürüst seçim yapma geleneğinin örnekleridir. 27 yıllık bu gelenek, bugün gölgelenmiştir. Ve aklımıza, 31 yıl önceki, yani 1946 seçimlerini getirmektedir. Çok kötü bir çağrışım... Aradan şu kadar yıl geçtiği hâlde, 46 seçimleri nasıl unutulmadıysa, eğer yenilenmezse 1977 seçimleri de kötü bir hatıra olarak unutulmayacaktır. Hatta 1946 seçimlerinin yeni bir deneme olması bakımından belki affedilir bir yanı bulunabilir ama 1977 seçimi için hiçbir mazeret yakıştırılmaz.

Hileli bir seçim hâline gelmesinde, ilgili resmî mercilerin ihmalden başka, belki büyük kabahatleri yoktur; ama bundan sonraki duruma el koymazlarsa, yani hileli seçimi bozmazlarsa, tarih bütün kabahatleri üstlerine yıkacaktır. Seçime kadar günahsız, fakat seçim işlemindeki hileler dolayısıyla kabahatli duruma gelen ilgililer, kendilerini de namuslu oyları da temize çıkarmak yükü altındadırlar!

Yeni Devir, 21 Haziran 1977

DİN DÜŞMANLIĞI

Temelinde İslâm düşmanlığı olan, ama dış görünüşü bakımından bu düşmanlığı oldukça başarılı bir şekilde peçeleyen bazı davranışlar, bazı sözler vardır.

Örnek mi istersiniz?

Arap düşmanlığı mesela... Doğrudan doğruya din düşmanı olarak görünmeyi uygun bulmayan İslâm düşmanları bizde, özellikle Meşrutiyet'ten beridir Arap düşmanlığını meslek edinmişlerdir.

Araplar haindir, korkaktır, ikiyüzlüdür. Tarih boyunca biz kendilerine iyilik ettiğimiz hâlde, onlar bizi Birinci Dünya Savaşı'nda İngilizlerin altınlarına konarak arkadan vurmuşlardır. Osmanlı Devleti Anadolu'yu ihmal ederek bütün servetini Arap ülkelerine sarf etti; onlar bizi adam yerine koymadığı hâlde biz onlara "kavm-i necib-i Arap" diyerek baş tacı ettik; ırk davasına kalkarak bize ihanette bulundular; onların Müslümanlıkla ilgileri yoktur, biz onlardan daha iyi Müslümanız; pistirler, kirlidirler...

Daha sıralamak mümkün... Hatta bunlara bazı uydurma atasözleri de eklenebilir.

Yüzyıllarca aynı inanç ve o inanca bağlı aynı uygarlığın içinde yaşadığımız, aynı siyasi birlik içinde ömür sürdüğümüz bu kardeş topluluk hakkında sürdürülen bu düşmanlık, Osmanlı Devleti'ni yıkmayı hedefleyen Batılıların aramıza soktuğu nifak ve fitne cümlesindedir.

Bin yıldan fazla kardeş gibi yaşadığımız soylu ve tarihî birlikten hiç bahsedilmiyor da, sırf siyasal birliğimizi yok etmek için Batıların çevirdiği dolaplar sonunda, 1900'lerden sonra düştüğümüz, daha doğrusu düşürüldüğümüz açmazın yankıları ve dedikodusu devam ettiriliyor.

Hangi birlik böyle bin yıl devam etmiştir tarihte? Bunu niye konuşmuyorlar?

Aslanan etmemektir ama kardeşler de kavga ederler. Ama hangi kardeş kavgası sonsuza kadar gider?

Kaldı ki biz kavga etmedik, Batılının oyununa geldik. Hâlâ gelmiyor muyuz Batılının oyununa? Tanzimat'tan beri Batılının oyununa gelmiyor muyuz?

Hem sanki bütün Araplar el ele vererek bize karşı saf mı tuttular dünya savaşında? Geniş halk yığınlarının bilmediği ve katılmadığı bazı bölgesel karşı koymalarla karşılaştık sadece. Bize karşı asıl savaşanlar Batılılardı.

Osmanlı Devleti yıkıldı, yani "yorgan gitti kavga bitti" ve biz, devletimizi yıkan Batılılarla içli dışlı yeni dostluklar kurduk, ama Araplara karşı, düşmanlık duygusundan sıyrılmadık.

Çünkü Batı, bu düşmanlık bitmesin istiyordu. Hatta giderek artsın istiyordu. Yeniden kuracağımız dostluklar, işbirliği, bizim tarihî misyonumuzu yeniden kuşanmak olurdu. Bu işine gelmezdi Batı'nın.

Bizi Ortadoğu ile bütünleyen unsur, din birliği olduğu için, ülkemizde yeniden canlanacak olan din bilinci, Batılının korkulu rüyası olmuştur hep. Bu bakımdan gerek Batılı gerekse köle ruhlu yerli Batıcı aydın, ülkemizde din bilincinin canlanmasına, geniş boyut-

lar kazanmasına temelden karşıdır. Bu karşı oluşlarını, toplumumuzdan reaksiyon görmeyecek bir biçim içerisinde yürütmeye mecburdur. Doğrudan doğruya İslâm düşmanlığına yönelmek, kendilerini dinlenmez hâle getirir. Bu bakımdan, bu düşmanlığa, yani İslâm düşmanlığına ayrı bir elbise giydirmeye mecburdurlar. İşte bu elbise Arap düşmanlığıdır. Bu düşmanlığa, akıllarınca tarihî bir temel de bulmuşlardır.

Batılı da, Batıcı da bunu yapmaya mecbur ama, gerçekten Müslüman olan bazı kişilerin, bazı çevrelerin bu oyuna gelmesine ne buyrulur?

Oysa bu oyuna gelmek İslâm'ın gerçeğinden habersiz olmanın ta kendisidir.

Yeni Devir, 29 Haziran 1977

DİN DÜŞMANLIĞI

Çok satılan günlük bir gazetede 27 Haziran günü şöyle bir haber başlığı vardı: “Almanya’da resmî makamlar, Türklerin Kur’an kurslarına karşı tepki gösteriyor.” Haberde, Kuzey Ren Vesfalya Eyaleti Eğitim Bakanı’nın “Kur’an kursları, Eyalet Anayasası ile bağdaşmıyor.” dediğine dair bir bilgi var. Ayrıca Duisburg ilkokullarından birinin müdiresi Renata Irskens adlı birinin adı geçen eyaletin Eğitim Bakanlığına Kur’an kurslarını şikâyet ettiği bildiriliyor. Bu kadının anlattığına göre, Kur’an kurslarında hocalar çocukları dövüyorlarmış, dayak ders planına girmişmiş, kız çocuklarının başlarını örtmesi isteniyormuş, kursa giden öğrenciler okul derslerine yorgun geldikleri için başarılı olamıyorlarmış. Ve nihayet bu öğretmen kadın baklayı ağzından çıkarıyor, şöyle diyor: “Kur’an kursları, Türk çocuklarının Alman toplumuna uyumunu da geciktiriyor.”

Bu haberin doğru mu, uydurma mı olduğunu bilemeyiz, ama bize uydurma gibi geliyor. Çünkü hiçbir akli başında gâvur, bu cins bir din düşmanlığı yapmaz. Gayet bilinçli olarak içlerinde bir İslâm düşmanlığı taşıyanlar bile, böyle ilkel biçimde yansıtmazlar düşmanlıklarını. Kendilerinin laiklik anlayışına ters düşer böyle bir tutum. İslâm toplumunu direkt olarak karşlarına almaktan sakınırlar. Müslümanları inançlarından soğutmak, uzaklaştırmak yolunun ince hesaplarını çok iyi bilirler. Dine, herkesin inancına saygılı gibi görünmek, düşünce özgürlüğünden yana olmak gibi maskeleri vardır gâvurların. Bu cins ayrıntılarla uğraşmazlar. Onlar, suyu kaynağında kurutma hesabı içinde olurlar

hep. Maşa varken ellerini yakmazlar. İçimizden, yerli maşalar kullanırlar.

Hatta maşa hâline getirdikleri içimizden biri, mesela bu haberi veren gazeteci, Kur'an'a düşmansa ve eyaletteki Kur'an kurslarını kaldırtmak için gidip bir ilkokul öğretmeninden beyanat istese ve gidip Eyalet Bakanına bu düşüncesini telkin etmeye yönelse çok kuvvetli bir ihtimalle şu cevapla karşılaşabilir:

“Burası laik bir ülkedir. Herkes inancında özgürdür. İnancının gereğini yerine getirenlere engel olmak, yasalarımıza göre suçtur. Sizin bu Kur'an kurslarınız bizim devlet düzenimizi ve halkımızın yaşayışını tehdit edici nitelikte, bir eylem görüntüsünde değildir.” diyerek bizim şikâyetçimizi, huzuruna kabul etmişse, tebessümle savar başından.

Ama hayır, gerek bu öğretmen kadın gerekse Eyalet Bakanı, hiçbir aydın yanları olmayan hatta aleladdenin de altında birer insansalar, muhtemelen böyle bir girişimde bulunmuş olabilirler. Veya işbu bizim gazetecinin böyle bir tertibine uyarak saçmalayabilirler. Hiç bulunmaz olur mu gâvurların içinde bu vasıf ve akılda adam? Koca Almanya'da bulunur zahir bir öğretmenle, bir eyalet bakanı. Böyle konuşmuş olabilirler. Kendiliğinden gün doğmuş olabilir bizim gazeteciye.

Ama bana ters gelen, bu adamların tıpkı bizim yerli din düşmanları gibi konuşmaları. Aynı malum ve mahut, posası çıkmış teranelerle konuşmaları. Bu bakımdan, bu ifadelerde bizim yerli, idraksiz, kalın kafalı Batıcı devrimcilerin edası var. Onun için gâvurlara yakıştıramıyorum bu sözleri. Bizimkiler konuşuyor gibi geliyor bana. Çağ değişti, zaman döndü, hâlâ bu ağız cari bazı çevrelerde. Kart, dinsiz ağzı. Eh, memleketimizin hâli bu.

İliklerine kadar İslâm düşmanlığı işlemiş iğrenç adam mı ararsınız, çok.

Eskimolarda İslâm düşmanı bir adam mı türese, onun ifadelerini manşet yapacak gazete mi ararsınız, o da çok.

Batı'nın her pisliğini helva gibi yiyecek ve bunu aydın olmanın şanı gibi görececek liberalist veya sosyalist herifler gırla!..

“Kur'an kursları, Türk çocuklarının Alman toplumuna uyumunu da zorlaştırıyor”muş. Öyle ya, aslolan Batı toplumuna uymak... Lâ havle velâ...

Yeni Devir, 1 Temmuz 1977

KALABALIK DAĞILINCA

Mevlevi şeyhi büyük şair Galip Dede'nin tekkesine çok giden gelen olurmuş. Kalabalıkla baş edemez olmuşlar. Günlerden bir gün Şeyh Galip'in eline, üzerine "Medet ya Ali" yazılı bir levha geçmiş. Hattı çok beğenen, hakikatte de bir ehlibeyt âşığı olan Şeyh Galip, bu levhayı gören ve işiten, çevrede ne kadar Alevi Bektaşî varsa tekkeye daha çok doluşmaya başlamışlar, oradan ayrılmaz olmuşlar. Tekkenin böyle saçı sakalı birbirine karışmış, çoğu hırpani kılıklı Alevilerin işgaline uğradığını gören Sünniler, bu durumu görünce tekkeye gelmemeye başlamışlar. Tekke olmuş bir Alevi karargâhı. Bu vaziyetten memnun olmayan Şeyh Galip, hemen, çarçabuk, bu kere, üzerinde "Ya Hazret-i Muaviye" ibaresi yazılı bir levha hazırlattırarak onu tekkeye astırmış. Bu levhayı gören erenler, babalar, dedeler şaşkına uğramışlar. Bir daha gelmemek üzere terk etmişler tekkeyi. Önce Sünnilerin uzaklaştığı, sonra Alevilerin terk ettiği tekke, iyiden iyiye ıssızlaşınca Şeyh Galip, muhibbi, can dostu, dervişi olan Şair Estrar Dede'ye:

"Gel Estrar, herkes uzaklaştı bizden. Şimdi seninle baş başa kaldık. Gel ki, artık seninle halvet olabiliriz." der.

Yukarıdaki hikâye, bir rivayettir. Aynen vuku bulmuş mu, bulmamış mı bilemeyiz ama yahşi biliriz ki bu iktidar değişikliği dolayısıyla bazı siyasi partilerin başlarındaki kalabalık dağılarak çevreleri, bahsi geçen tekke gibi ıssızlaşmış. Tekke sahipleriye hakiki muhipleriyle, dostlarıyla halvet olacak fırsatı bulmuşlardır.

Muhalefete düşmek de siyasi partilerin halvet ehliyle, kuru kalabalığı birbirinden iyice ayrılmalarına vesile olacak güzel bir fırsattır doğrusu.

Hazır aş a kaşığıyla koşan çok oluyor.

Partiler, mevki mansıp aşkıyla yananların, yağmur nereye yağarsa tarlasını oraya götürönlörün, ikbal dostu olanların kimler olduğunu muhalefete düşünce anlarlar.

İktidarda olmanın hayhuyu; olayları, kişileri derinliğine tanımaya pek imkân bırakmıyor.

Partilerin sıkı bir nefis muhasebesine yönelmesi, muhalefetteyken daha çok mümkün oluyor. Davasının halisleriyle yaşmalarını ayırt edebilmenin asıl ortamını muhalefette bulur. Parti imkânlarını ve güçlerini yeniden gözden geçirmek, yeni atılımlarını planlamak, kadrolaşmak muhalefette halledeceğı işlerindedir partinin.

Yeni Devir, 6 Ocak 1978

ÇARK

Eskilerin “kaht-ı rical” dediği adam yokluğunu nice zamandan beridir her alanda görmek mümkün. Ehliyet kayıplara karışmıştır. Bir kör dövüşüdür gidiyor. Feraset, Kafdağı'nın arkasındadır.

Öyle işler vardır ki halli için birazcık izan yeter, birazcık namuslu, birazcık çalışkan olmakla kotarılacak nice meseleler vardır.

Ama söz meclisten dışarı, öyle bir kül elenmiş ki herkesin başına, kimseler üstünü başını silkeleyip de, şu halli an meselesi olan birçok konunun üstüne gidemiyor.

Bir garip düzen çemberiyle, anlaşılan hep sıkboğaz edilmişiz. Öyle çarklar var ki bu toplumda, kim kurmuşsa kurmuş, nasıl kurmuşsa kurmuş, zararını yanlışını herkesler görse bile, kimseler onu değiştirmeye yanaşamıyor.

Cinlerin, şeytanların kurduğu bir çark sanki? Kimse kendilerini cinler, şeytanlar çarpmasın diye, o çarka el atamıyor.

Bir korku mu bu, bir tabu mu ne?

İşin daha garibi, kenarlarda köşelerde bu çarkın kırılması için veryansın edenler bir gün talih kendilerine gülüp de ikbal kapılarını açınca, onlar da dut yemiş bülbüle dönüyorlar. Adını anmaz oluyorlar artık bu çarkın, anlaşılan bu çarka hemencecik kendilerini kaptırıyor olmalılar.

Gerçi bu günün behrinde dâhi adamları, kurtarıcıları, mütefekkir aksiyoncuları geçtik; normal, bir-iki

adım önüne görebilene bile razı gelecek millet. Razı gelecek de neden kimseler, birazcık olsun davranmıyorlar?

Cinler, şeytanlar mı korku salmış içlerine?

Yoksa görünmez bir hayalcinin, değnekleri ucunda bize oynatılan rolleri oynamak mevkiindeki gölgeler miyiz? Gerektiğinde perdeyi yıkip viran eylemek, bu yüzden mi elimizde değil?

Neyi mi söylemek istiyorum?

Hem şu küçük gündelik, acil çözüm bekleyen, çözümlmesi için üstün bir inanç ve yetenek gerektirmeyen konuları söylemek istiyorum.

Hem her şeyi söylemek istiyorum.

Hem de hiçbir şeyi.

En iyisi mi, siz düşünün kendi ferdi hayatınızdan, aile çevrenizden, iş muhitinizden, siyasi itikadınızdan geçim meselenize, ev kiranızdan aldığınız ücrete, verdiğiniz vergiden vergi kaçırarlara, memleketi yönetenlerden dünyayı idare edenlere kadar, şöylece bir düşünün. Nice meseleler var nice göz göre göre önümüzden akıp giden imkânlar var, nice haksızlıklar, nice basiretsizlikler var değil mi?

Bunların birçoğunu hâl ve fasl etmek için hiç de olağanüstü kabiliyetli olmaya gerek yok.

O hâlde niçin davranmıyorsun sen ey insan. Neden davranmıyorsun sen ey devletlû.

Hayır hayır, sen niye böyle eğri büğrü konuşuyorsun ey nefsim?

Yeni Devir, 7 Şubat 1978

BİR KONUŞMA BİR GERÇEK

Çok satılan günlük gazetenin birinde fıkra yazan Cumhurbaşkanlığı kontenjan senatörü, Kahramanmaraş Milletvekili Hasan Seyithanoğlu'nun 1978 Mali Yılı, Milli Eğitim Bakanlığı Bütçesi münasebetiyle partisinin grubu adına yaptığı konuşmasını yazı konusu yaparak hayli metihlerde bulunuyor. Senatörün fıkra başlığı şöyle: "MSP'den Gelen Değişik Ses."

Senatör-yazarın heyecanla benimsediği bu Meclis konuşmasını doğrusu biz de merak ettik. Bulduk ve okuduk.

Ama itiraf etmeliyiz ki, biz Senatör gibi öyle heyecanlanmadık. Konuşmayı kötü bulduğumuzdan mı? Asla! Konuşma gerçekten derin bir vukufu Türkiye'nin eğitim meselesini tahlil etmekte ve ciddi çıkar yollar göstermektedir. Ağırbaşlı bir ifade içinde, düşünen bir adamın dengeli, tutarlı, mütalaaları var konuşmada.

Durum böyleyken acaba neden bu kadar heyecanlanmıştır, bunu "değişik bir ses" olarak bulmuştur Senatör-yazar, diye düşündük.

Acaba biz mi heyecanımızı yitirmişiz, yeni değişik sesleri fark edemiyor muyuz?

Hayır!

Mesele şu galiba: Bizim için olağan olan fikrî seviyeye, bakış açısına, anlatım biçimine, bizim dışımızda kalanlar tam bir yabancılaşma içindeler. Bizi tanıma, dinleme fırsatı bulamamış oldukları için, bizi olduğumuz gibi değil, zannettikleri gibi biliyorlar. Bizim düşünce-

miz hakkında, onlar peşin fikirlerle dolmuşlardır. Kuktan kapma, ezbere fikirlerle bize bakıyorlar. Aleyhimizdeki yayınların ve kurumların etkisi altında kalarak bizi hükme bağlamışlar. “Değişik bir ses” olacağımıza ihtimal vermiyorlar. Peşinen mahkûm kılınmışız birçoklarının nazarında. Anlamayı, dinlemeyi hiç akıllarına getirdikleri yoktur.

Bu düzenin, sıradan aydınları için biz, bazı karikatürlerde gördükleri, bazı nutuklarda duydukları, ülkeyi karanlık çağa geri götürmek isteyen, acayip, yobaz mahluklarız.

Tanzimat’tan beri göregeldiğimiz bu sıradan aydınlar; her yerli, halis sesi, önyargıyla reddetmenin talimini görmüşlerdir. Daha doğrusu duymaya bile tahammülleri yoktur bizleri. Kültür emperyalizmine şartlı olmanın bir gereğidir bizi duymamak çünkü. Tanımadan düşman olmak görevleri...

Önyargılardan soyunarak bizi dinlemeye yönelen herkes için biz, yeni bir ses gibi geliyoruz anlaşılır.

Üzerinde yıllardan beri söylemediğimiz söz bırakmadığımız nice konular var ki, bizim dışımızdakilerden birileri bir vesileyle bunların bir parçasını duysa, birden dehşete düşüyor, heyecan duyuyor; büyük, önemli, isabetli buluveriyor hemen.

Çünkü bizi hep dinlemeden vurmuşlardı. Dinleyecek olsalar, haklı olduğumuzu görecekerdi çünkü. Kimileri hakkımızı elimizden almak için bile bile “söyletmen vurun!”u uygulamış, kimileri de bilinçsizce bu “söyletmen vurun” a uymuşlar, bunu gelenekleştirmişlerdir.

Biz haklı olduğumuzu biliyoruz, hangi seviyeden konuştuğumuzu, nerelere varmış bulunduğumuzu bi-

liyoruz. Hasan Seyithanođlu'nun konuřması da, belli bir dűnya gűrűřű açısından, belli bir seviyeyi koruyan gayet tabii bir konuřmadır. Dűřűnce hayatımızın bu-
gűn ulařmıř bulunduđu alanı bir yazıyla yansıtan bir konuřmadır. Biz bugűn, bu seviyenin altında kalanlara, dűřűncemizin műptedileri gűzűyle bakıyoruz zaten. Ve kimsecikler de bizi onların beyanıyla yorumlamasın. Bulunduđumuz yeri, en azından, Seyithanođlu'nun beyanı belirler. Bu bakımdan adı geçen konuřma bizim için olađandır.

Bařkaları heyecan duyabilir. Bu kapıyı yeni aralıyorlar űnkű. řu da var: Bűtűn űlke aydınları bu heyecanı duymaya bařlasa bir gűn, ne olur? Ne olur, kurtulmuř oluruz!

O hűlde, galiba bu heyecanı tebrik mevkiindeyiz řimdilik.

Yeni Devir, 24 Mart 1978

DALKAVUKLAR SULTASI

Dalkavukluğun bu kadarına pes, doğrusu.

Soytarılığın böylesini hiçbir kitapta bulamazsınız.

Aslında bizim “dalkavuk” bildiğimiz, gâvurların “soytarı” olarak tanıttığı, birbirini andıran bu meslek, çok eskidir. Bu mesleğin erbapları, tarih boyunca, efendilerini eğlendirmek, oyalamak yanında ayrıca bağlı buldukları kişiyi zekâlarıyla, münasip lisanlarıyla yanlış işlerden ve kararlardan alıkoymak gibi hizmetlerde de bulunurlardı. Efendisini, sonunda mahcup olacağı, pişmanlık duyacağı eylemlerinden caydırmayı görev bilirdi dalkavuk veya soytarı. İyi dalkavuk veya soytarı, efendisinin yanında, bir bakıma kamuoyunu temsil ederdi, yani kamuoyunda kötü yankılar bırakacak davranıştan vazgeçirmeye çalışırdı efendisini. Efendisinin izzetini, şerefini korumayı görev bilirdi. Azarlanmak, kovulmak pahasına bile olsa bu “koruyucu melek” rolünden vazgeçmezdi.

Çünkü fiilen ve resmen bir meslekti dalkavukluk, soytarılık. Bu mesleğin töreleri bunlardı. Bu işin erbapları bu töreye uyarlardı.

Tarihimizde buna sayısız örnekler vardır.

Dünya edebiyatına, soytarı tipini en güçlü bir şekilde kazandırmış olan Shakespeare, soytarıya entelektüel bir hüviyet biçmiştir. Daha doğrusu, gerçek soytarıyı, gerçek rolüyle yaşatmak istemiştir.

Dalkavukluğun, soytarılığın asli hüviyetini kaybederek, bir “ağa gâvurluğuna”, yalnız menfaat karşılı-

ğında yapılan bir efendi övücülüğüne dönüşmesi, bir pohpohlamacılık hâline gelmesi, efendisinin dümen suyunda gitme mesleği olması sonunda, bu mesleğin gerçek temsilcileri de ortadan kalktı.

Dalkavukluk, soytarılık, bir öz değişikliğine uğradı. Öyle ki bugün, dalkavuk, soytarı deyince, bütün dünyada hemen akla gelen tip, malum menfi bir tip-tir. Artık herkesin menfi olarak tanıdığı bu malum tipe şimdi dalkavuk, soytarı deniyor.

İşbu tipin en aşağılık yahut diğer deyimiyle en muhteşem örnekleriye, birçok geri kalmış ya da totaliter ülkelerde bile eşine rastlanması mümkün olmayacak şekilde bizde mevcut.

Şeflik yönetiminde Türkiye, bunların yetişmesine elverişli bir tarla hâline getirildi. Bu işin endüstrisini kurdular.

Özellikle basın, bunların boy gösterdiği en belirgin alan oldu. O dönemin gazete koleksiyonunu karıştıran herkes, dalkavukluğun sayısız örnekleriyle yüz yüze geliverir hemen.

Demokrat Parti'nin iktidarı zamanında bunlara "besleme basın" deniyordu. "Örtülü Ödenek" bunların arpalığından sadece biriydi. Demokrat Partinin başını yiyenlerden biri de şüphe yok ki bu besleme basın olmuştur. Efendisinin her icraatına "isabet buyurdunuz, keramet buyurdunuz" demeyi görev bilen bu basın, hükümetin yolu üzerine kazılmış bulunan kuyuları çer çöple örtmekten, halkın damarına basarak tepkileri büyütmekten, karşıtlarına malzeme olmaktan başka bir şeye yaramadı. Halkın eğilimini, reaksiyonunu gizleyerek, bunları bağınaz muhalefetin abartmaları gibi göstererek, kendine kulak asan hükümeti şapa oturttu.

Aslında, özellikle bu çağda dalkavuk beslemenin, dalkavuğa itibar etmenin akıbeti daima böyle olacaktır.

Şimdi dinleyin beni:

Bu tür dalkavukların meydanları doldurduğu, su başlarını tuttuğu, yakın dönem dalkavuklarını fersah fersah aşmış bulunan, bir vakte gelip dayanmıştır toplumumuz şimdi.

En cins örnekleri TRT’de ve gazetelerde mekân tutmuştur bu dalkavukların.

Akıllı olan dost edinir, dalkavuk değil.

Yeni Devir, 12 Haziran 1978

DİKKAT ÜSTÜ DİKKAT

Doğu vilayetlerimizin birinden gelen arkadaşımız anlatıyordu.

Bir vatandaşımız gelip müftüye başvuruyor. Di-yormuş ki:

- Ben hacca gitmeye niyetliyim. Bütün hazırlıklarımı da yaptım. Fakat gelip bana dediler ki, Müslümanlara hac düşmez, bu fariza üzerlerinden kalkmıştır. Çünkü işgal altındadırlar. Memleketlerine dinsizler el koymuştur. Onlarla cihat etmesi gerekir Müslümanın; bu cihada sen de katılmalısın, paranı bu cihadı yürütenlere vermen icap eder. Bizler cihat için yola çıkmışız. Bağımsız bir Kürdistan kurmak davasındayız. Milletinin bu hürriyet mücadelesine sen de katıl.

Daha önceleri de bir başka hikâye anlatmıştı bir başka arkadaşımız. Bir vilayette de yine "Kürtlere bağımsızlık" mücadelesinde bulunan militanlar, cami-den dağılan halka: "Gelin bize yardım edin, dinsizler, kâfirler, kurda, puta tapan zındıklar üzerlerimize saldırıyor. Dinini seven, milletini seven peşimizden gelsin" diyorlarmış. Zavallı, masum vatandaşlarımızı kandırarak, tahrik ederek kendi saflarında kavgaya sokuyorlarmış.

Evet beyler, yıllarca "halklara özgürlük!" diye şehir şehir, meydan meydan nutuklar çekilirse, hem de bu kampanyaya siyasi partiler, onların ileri gelenleri katılırsa, fitne işte bu noktalara kadar gelir.

Memlekette iç savaş çıkmasına çalışan hizipler, ülkeyi daha da parçalamayı hedef tutan eylemlere, her

türlü istismara açıkça yönelmiş bulunmaktadırlar. Parçalanmaya, ırkçılığa en büyük engel olan İslâm'ı ve Müslümanları bile kullanmaya yelteniyorlar. Kendilerini "Maocu" olarak nitelendiren anarşistler, bilgisiz ve bilinçsiz Müslümanları kandırmak için: "İlim Çin'de bile olsa gidip alınız" mealindeki hadisi serlevha ederek bildiriler, kitaplar dağıtıyorlar.

Çünkü biliyorlar ki kendilerinin belini kıracak olan kuvvet, İslâm'dır. Onun için dini alet etmeye, İslâm'ı istismar etmeye hatta halkı kandırmak için, kendi mücadelelerine dinî bir görüntü vermeye yelteniyorlar. En korktuklarını, dost diye göstermeye kalkıyorlar.

Evet, ey vatanperverler!

Sizler, bu azim tehlikeyi görüyorsanız, onu önlemenin de yolunu şöylece belleyin ki, ırkçılığı, kavmiyetçiliği öne alan bir davayla, onun yöntemiyle davranırsanız, bu ancak fitnenin büyümesine, ötekilerin de kavmiyet davası gütmesine yol açar.

İslâm'a sarılmaktan başka yol yoktur. İslâm'ın birleştiriciliğini, kardeşliğini yaymanın, kısacası İslâm'a samimiyetle inanmanın, ülkümüzün adını böylece belirlemenin tek çıkar yol olduğunu bilelim.

Bizi izzetleyen İslâm'dır.

Aklımızı başımıza toplayalım. Tanzimat'tan beridir, gelenekleştirdiğimiz İslâm düşmanlığını terk edelim, memleketin son parçaları da elden gitmeden.

Yeni Devir, 25 Haziran 1978

BİR KOVSAK YANAŞMALARI

İnsanlarımızın arasındaki kin ve kavganın temelinde, siyasi düşünce ayrılığı yatıyor.

Aralarında hiçbir özel geçmişi olmayan insanlar, birbirine düşman. Esnaflar birbirine düşman, memurlar, işçiler, öğrenciler, öğretmenler, polisler, kadınlar, çocuklar birbirine düşman. Biri ötekine hiçbir kötülük yapmadığı hâlde, birbirine düşman olmuşlar. Elleri gelse, biri ötekine kötülük yapabilecektir. Karşıtı zarara uğrasa sevinecektir veya acımayacaktır en azından.

Siyaset girmiştir aralarına çünkü. Düşünce ayrılığı, parti gayreti girmiştir araya.

Bir kan davası olsa, bir mezra anlaşmazlığı, bir kadının meselesi olsa, araya girip uzlaştırabilirsiniz, barıştırabilir, dost eyleyebilirsiniz belki, ama bunu mümkünü yok halledemezsiniz.

Siyasette ayrılmışlardır çünkü.

Bu siyaseti yapanlar, ayrı ayrı partiler kuranlar, icabında yan yana gelebilir, el sıkışabilir, ortaklık yani koalisyon kurarak memleketi birlikte yönetebilirler ama, ama hayır, taraftarları yine de bir kazanda kaynamazlar, sevmezler birbirini. Öylece kopmuşlardır birbirinden.

Yekdiğerlerine şaka yollu laf atmalardan, yarı şaka yarı ciddi tartışmalardan, aile ve menfaat rekabetinden başlayarak, köylerdeki kentlerdeki kahvehanelerini ayırmaya, oralardan da karşıtlarını dövmeğe, dövdürmeğe kadar vardı aykırılıkları, düşmanlıkları.

Şimdilerdeyse öldürüyorlar.

Öldürdükçe veya öldürüldükçe, kan görmüş boğalar gibi daha da azgınlaşıyorlar.

Ölü kendilerinin, geberense ötekiler.

Aslında ölen de, öldüren de, bu işin ayaktakımı bir bakıma. Suyun başında olanlarsa ne ölüyor, ne de öldürüyor.

Düğün başkasının, oynayanlarsa bunlar. Eller, mayşayla tutuyor ateşi. Hangi devrim, militanlarını iktidarına ortak etmiştir ki? Zafer sonrasında da sürünmektir nasibi militanın. Tavlada atlar tepişir, eşekler ezilirmiş arada!

Bir avuç azınlık, yani sütun kaymağını yiyenler veya yiyecek olanlar rahat aslında. Kiralık katil tutmaktır onların işi. Kiralıklarsa sanıyorlar ki her şey kendileridir, bir kurtuluşun mücadelesini yapıyorlar.

Yalnız sokak kavgacıları değil, bütün bir millet âdeta böyle bir zan içinde şimdi. Herkes, her grup, her parti, hakikatin kendisinde olduğunu sanıyor. Deli bir vecdini yaşıyor bu zannının. Sanıyor ki kendisi doğru ve bilinçli, gayrisi hain ve cahil.

Kırk milyonluk bir millet değil, âdeta her parti veya düşünce çeşidi adedince birçok millet yaşıyor ülkede.

Parti partiye, düşünce düşünceye, komşu komşuya, kardeş kardeşe düşman, ayrı milletlerin, ayrı dinlerin üyeleri gibi, hayır daha da beteri...

Hani beyanat veriyorlar ya; kardeşi kardeşe düşman eden zihniyete karşıyız, her türlü anarşiye karşıyız, düşünce özgürlüğü silahlı çatışmaya dönüşmemeli diye, yok aslı astarı bunun. İnanışıklarını söylemiyorlar. Kandırmacadır bütün söyledikleri.

Hangilerinin kimi ve kimleri tuttuğu, desteklediği apaçık meydanda değil mi?

Yalan söylüyorlar!

Bu milleti birbirine düşman edenler bunlardır. Düşmanlığı diri tutanlar, körükleyenler bunlardır.

Asıl katil kendileridir. Maşa değil, eldir katil olan, ellerin sahipleridir.

Bir karar düşseki herkesin içine ve herkes bir tek yürek ve ağız hâlinde bağırıp dese ki:

- Biz bir tek milletiz ve hepimiz kardeşiz, bizi birbirimize düşman eyleyen sizlersiniz, defolun içimizden!

İşte o vakit, ta Tanzimat'tan beridir içimize girmiş olan bütün gâvur döller, hep birden kaybolur, kahrolurlar. Biter bütün oyunlar, düşmanlıklar, kıtaller.

Ve evimiz bize kalır. Mutlu oluruz, insan oluruz yani.

Yeni Devir, 28 Haziran 1978

GÂVURLUKLAR

Siyaseti bahane ederek, düşman kıldılar bu milleti birbirine. Gâvurun tohumunu ektiler ÷lkemize yani. Gâvurun bize ihraç ettiği her şeyde bin fitnenin tohumu vardır. Batı, gâvurdan daha gâvur adamlar üretti içimizden. Batı bir avcıysa, silahları da, köpekleri de bunlardır.

Bunlarla savaşa soktular bizi. Bunlarla sulh imzalandılar. Bunların aracılığıyla devleti parçaladılar. Bunlarla sömürüldük. Bunlarla siyaseti soktular, kavgayı soktular içimize.

Eşęimizi bunlarla çaldılar, bunlara buldurttular. Bunların aracılığıyla babamızı, atamızı şehit verdik. Bunlarla elimize elma şekeri tutuşturuldu.

Ben bir partiyi tutuyorsam, sen bir partiyi tutuyorsan, ben şuna sen buna inandırılmış, şartlandırılmışsak, ben seni düşman bellemiş ve seni öldürme yolunday-sam, sen beni yok etmenin hayrına inanmışsan, beni de seni de bu duruma getirenler, işte onlardır.

Benim bir fabrikam varsa ve sen orada işçiyisen, seni sömürmenin, halkı sömürmenin hesabıyla meşgulsem, beni böyle şartlayanlar onlardır. Sen, beni her gördükçe, domuz görmüş gibi oluyorsan, seni de bu hâllere getiren onlardır.

Biri bir mal üretiyor da o malın öteki benzerlerinden farkı yoksa ama o üretici "en iyisini ben üretiyorum, benden alın" diye bar bar bağıriyor ve reklamlar yapıyorsa, onu böyle alçak bir ahlakla ahlaklayan onlardır.

Çürük malı sağlam mal diye yutturma yöntemini talim ettiren onlardır. Sağlam mal üretimini bir görev olarak değil, rekabet duygusuyla, bencillik ve çok kazanç fikriyle yapma ahlaksızlığını da öğreten onlardır.

Bizleri israfa alıştıran onlardır. Lüksü bir ihtiyaç hâline getiren onlardır. Örtünmek için değil, giyinmek için giyinmeye alıştıranlar da onlardır. Ve onları giyinmeye gücü yetmeyenleri, giyenlere düşman eyleyen de onlardır.

Kimilerini zengin, çoğunluğu fakara kılan onlardır. Fukarayı adam yerine koydurtmayan da, fakarayı zengine kinli eyleyen de onlardır.

Hem üstümüzü başımızı, hem aklımızı ruhumuzu soyan onlardır.

Edebiyatımızı, müziğimizi, yazımızı, kelitemizi bozan, değiştiren onlardır.

Evladı atasından utandıran onlardır.

Komşu hakkını unutturan onlardır. Yardımlaşmanın, dayanışmanın arasına “menfaati” sokuşturan onlardır.

Namusu değiştiren onlardır.

Aşkı imha eden; zinaya “aşk yapma” adını takan onlardır.

Halkı, ayrı ayrı milletler hâline getiren, yekdiğerine düşman eden onlardır.

Sokaklarda adam vurduranlar onlardır. Adına parti, siyaset, düşünce farkı diyerek, bu milleti birbiriyle zıtlıştıran, hısımları hasım eyleyen onlardır.

Yani gâvurlardır.

Tanzimat'tan beri, içimizde yuva kuranlardır.

Yuvamızı dağıtmak için yuvalananlardır.

Gâvurun bize ihraç ettiği partiye, parti fikrine, iş hayatına, hususi hâle getirdiğimiz hayata, devlet anlayışına, millet tarifine, tüccar, işçi, esnaf, kadın erkek, ev okul, gazete dergi anlayışına ve daha nice cürufa paydos demeyince kurtuluş yoktur.

Milleti muzmahil eyleyen ne varsa, cümlesi gâvurdan gelmedir bize. Paydos olsun gâvura da, gâvurluklara da. Hem onlara hem onların uzantılarına, partilerine, partililiklerine, düşünce hareketlerine, sanat hareketlerine!

Yeni Devir, 29 Haziran 1978

KAN SELİNİ SALAN

Hemen Hak hayra tebdil eyleye; zulüm, gözyaşı, kan görünüyor ülkemin yakın geleceğinde.

Birbirini inadına anlamak istemeyen, kızgın, düşman insanlar dolanıyor dört bir yanımızda.

Çeşitli siyasi düşünce kamplarına bölünmüş delişmen delikanlılar türetilmiş, her biri bir barut fıçısı gibi. Her birinin dilinde birer broşürlük ideolojik sloganlar ve ellerinde silah.

Ne ciddi bir muhakeme ne de derinliğine bir bilgi. Ne akliselime tahammülleri var ne de dinlemeye, okumaya.

Ne Türkiye'yi tanıyorlar ne de dünyayı.

Ne tarihimizi biliyorlar ne de tarih boyunca bize beslenen düşmanlıkları.

Tanzimat niçin ilan edildi. Meşrutiyet ve Cumhuriyet devrimlerinin amacı neydi? 27 Mayısın, 12 Martın temelinde neler vardır?

Jön Türkler kimlerdi, ne istiyorlardı? Abdülhamit Han, Meşrutiyet Meclisini niçin kapattı; İttihat Terakki Fırkası hangi emellere hizmet etti?

Hürriyet, adalet, müsavat perdesi arkasında hangi oyunlar sergilendi? Balkan Harbi'nin, Birinci Dünya Savaşı'nın amacı neydi?

İstiklal Savaşı hangi şartlarda verildi, hangi şartlarla bitti, Lozan Antlaşması'nın içyüzü nedir?

Çok partili hayata geçişimiz, Demokrat Parti ve sonrası?

Ne zamandan başlıyor parçalanışımız, siyasi ve ekonomik sömürü nedir?

İrkçılık davasını kimler başlattı, sonucu ne oldu?

Bunları bilmiyor, kızgın ve silahlı gençler! Ya da birer cümlelik biliyorlar, o da şartlandıkları düşüncenin ve eylemin doğrultusunda.

Aslında bunları gereği gibi, olduğu gibi bilmedikleri için, şu veya bu düşünce akımına kolayca şartlanmışlar zaten. Kolayca şartlanmışlar, kolayca kızmışlar, kolayca silahlanmışlar hemen.

Bütün bunları bilmedikleri içindir bu kargaşalık. Kargaşa, cehaleti kendine temel yapıp bu gençleri toplamıştır çevresinde.

Bütün bu bilmediklerinin içyüzünü bir öğrenebilseydiler böyle olmazdı, böyle yetişmezlerdi.

Bütün bunların içyüzünü öğretmediler gençliğe. Öğretiyor gibi davranarak öğretmediler. Bütün bunların gerçek yüzüne, bir yalan perdesi gererek öğretmeye çalıştılar. Güdümlü bir öğretim uygulandı. Çarpık bir eğitim uygulandı.

Bu çarpık güdümün ruhlarda oluşturduğu boşluğun, reaksiyonun gün yüzüne çıkışıdır bu kargaşanın kök sebebi.

Yalanla, dolanla, tutarsız bir propagandayla oyalamanın, hakikatlere sahte elbiseler giydirmenin mahsulüdür bütün bunlar. Poyraz biçiliyor şimdi ekilen sahte rüzgârlardan. Ekilen rüzgârlar sahte olduğu için, bu poyrazlar da sahtedir işin hakikati. Ama sahte bile olsa

bu poyraz, kan getiriyor yedeğinde, zulüm ve gözyaşı getiriyor.

Çok kurbanlar vereceğe benziyoruz.

Hepsi bizim olan bu ülkenin çocukları birbirini katlıyor, katledecekler. Hangi kamptan katledilirse edilsin, hepsi kurbandır bunların ve hepsi bizim çocuklarımızdır. Kendilerine fidelik olarak ekilen rüzgârlardan habersizcesine, birer kan poyrazı gibi esiyorlar.

Bu piyonlar, bu satrancı oynayanları bir tanısalar.

Ah, bir tanısaldı, biterdi bu oyun.

Bu kan seli basmazdı ülkemi.

Yeni Devir, 27 Ağustos 1978

CHP'Yİ NASIL BİLİRSİNİZ

CHP, temelde solun hiçbir çeşidine karşı değildir. Sol düşüncenin her türüyle, hiçbir ihtilafı olmayan bir partidir CHP.

Bu gerçeği gözler önüne sermiş bulunan sayısız örneklerle karşı karşıyayız. Mesela kamuoyunun solcu militan olarak tanıdığı nice yazar, politikacı, sanatçı, üniversite mensubu, sendika ve dernekler vardır ki, bunlar bugün CHP ile kesin işbirliği hâindedir, hatta CHP'nin belkemiğini oluşturmaktadır. Ve aslında CHP, kendisine oy veren milyonlarca insanın genel eğiliminin değil, bu aktif solcu kişi ve kuruluşların temsilciliğini yapmaktadır. Zaten kendisine geniş oy tabanı hazırlayan da bunlardır. Bu kişi ve kuruluşların ellerinde bulunan güçlü propaganda imkânlarıyla geniş bir oy tabanı kazandı CHP. Bu kişi ve kuruluşlar, düşüncelerini temsil eden CHP'ye iktidar yolunu açmak için, sonuç almaya yarayan bütün taktikleri kullanarak, geniş bir oy tabanı oluşturdular. Yani şu kesin bir gerçek ki, CHP'nin kurmaylarıyla, bu partiye oy veren milyonlarca insan, asla aynı dünya görüşünü paylaşmış değildir. CHP'nin kurmayları, iktidarlarının değirmenini çevirsin diye, muhtaç oldukları suya kavuşmak için halkı şartlayıp oy aldılar. CHP'nin fikriyatıyla, yoğun propagandaların etkisinde kalarak şartlanan ve CHP'ye oy veren yığınlar arasındaki kati ideolojik ayrılığa bakarak, bu değirmenin taşıma suyla dönmekte olduğunu herkes bilmelidir.

CHP'nin bir fikir partisi gibi seçmeniyle bütünleşmiş bir parti değil, ancak kendisiyle aynı ideolojik zeminde bulunan bazı kişi ve kuruluşların amacını ger-

çekleştirmeyi hedef bilen bir parti olduğunu kesinkes kabul etmek lazımdır.

Bu sol parti, Türkiye’deki mevcut sol hareketlerden hiçbiriyle düşünce ayrılığı içinde değildir. Düşüncede ortak olduğu öteki sol gruplarla, ihtilaf noktası yalnızca “eylem” konusundadır. Bazı fanatik solcu grupların her şeyi silahlı eylemle oldubittiye getirmek istemesine CHP razı değil. Mevcut Türkiye ve dünya şartları açısından bu tür eylemlerin, başımıza büyük gaileler açacağını görüyor. Eylemcilerin bu müfrit ve zamansız davranışlarına muhalefeti var sadece. İdeolojiyi bir macera aracı olarak saymıyor, terörle iktidara gelişin mümkün ve muvaffak olacağına inanmıyor. Daha gerçekçi ve akıllı, bu yüzden merhale merhale amaca yaklaşma yolunu benimsemiş.

Oysa öteki fanatik solcular, CHP’nin bu yöntemini davaya ihanet sayıyorlar. Bu partinin, hele iktidar olduktan sonra kavuşmuş olduğu imkânları tez elden değerlendirerek hızlı, köklü ve hatta kanlı reformlara ve kıyımlara kalkmamasını hazmedemiyorlar. Batı’nın destek ve kontrolüne girmiş bulunan bir solculuğa tahammülleri yok. Oysa CHP, Türkiye’deki Batı’ya bağlı siyasal geleneğin tamamen dışına çıkan bir solcu yönetimin, ülkemizi önü alınması imkânsız bir bunalımın, hatta savaşın içine sokacağına inanmaktadır. Bu sebeple CHP’nin inandığı solculuğun Türkiye’de muvaffak olması, daha bir süre Batı’nın işine geldiği için; Türkiye’de solculuğun, rahat ve huzurlu bir gelişme ortamı bulmasına fırsat vermektedir Batı.

İşte, eylemci solcular, solcu CHP’nin bu stratejisine karşı olduklarından, varlıklarını ve ağırlıklarını bilhassa CHP’ye de tescil ettirmek için eylemlerini gittikçe yoğunlaştırmaktadır. Kestirmeden gitmek istiyorlar.

CHP ise, bunca yıllık çalışmayı bin güçlkle meydana getirilmiş birikimi, aceleye ve maceraya feda etmek istemiyor. Menzile, kademe kademe yaklaşmayı uygun buluyor. Yoksa temel ideolojide “Yarınki Türkiye” konusunda bir ihtilafları yok birbiriyle. Hepsi “sosyalist bir Türkiye” istiyor. Ancak stratejide ve taktikte ayrılıyorlar. CHP’nin âdeta resmî görüşü olan: Her türlü düşünce özgürlüğüne (ki bunun pratikteki anlamı her türlü sol düşünce özgürlüğüne) “evet”, ama silahlı eylemlere “hayır!” sloganı, bu partinin, sol düşünceyi tabana yayma konusunda nasıl bilinçli bir görev anlayışı taşıdığıının, sola daha geniş ve meşru bir alan açma çabası içinde nasıl tarihî bir rol oynadığının, hâsılı öteki sollarla düşüncede hiçbir ciddi ayrılığı kabul etmediğinin sayısız örneklerinden biridir.

Yeni Devir, 15 Aralık 1978

KIYAFET KANUNU

Günlerdir bir haber yer alıyor ajanslarda. Orta Afrika'da Bokassa adlı biri kendini imparator eylemiş. Rivayete göre bu Bokassa, yaşları 12-16 olan 150 civarında çocuğu öldürtüyor. Sebebi, tayin ettiği formayı giymekten imtina etmeleriymiş.

Bu konu üzerinde bilahare durmak isterim. Afrika üzerinde süper güçlerin yüzyıldan beri oynadıkları oyunlar malum. Bugün dahi korkunç hesaplar dönüyor Afrika'da.

Bugün söyleyeceğim şu ki:

Bokassa'nın öğrencilere tayin ettiği kifayeti giymekte direnmeleri üzerine öldürülmeleri, bana birdenbire, bizde de şapka giymek istemeyen birçok vatandaşımızın idam edilmesini hatırlattı.

Bu iki olay arasındaki ne gibi benzerlik ya da aykırılık olduğu hususunda açıklamayı veya savunmayı ilgililer düşünsün.

Şu kadarını söyleyeyim ki: Bokassa, bu kıyafeti imal eden fabrikaya ortakmış. Yani işin içinde bir maddi menfaat meselesi var.

Bizimkiyse bu tür maddi hesaplara dayanmıyor. Batılılaşmak aşkına dayanıyor.

Her yönüyle Batı'yı izlemenin tabii bir uzantısı olarak ele alınmıştır kıyafet kanunu.

Çarşaf yerine manto. Fes, sarık yerine şapka. Şalvar yerine pantolon. Bunların hepsi, sayısız davaların,

hapislerin kapısına götürdü halkı. Lakin “şapka” fiilen idama vesile oldu.

Şapkayı “alâmet-i küfr-i zahir” addettiler, en büyük direnmeyi ona gösterdiler. Asırlarca “zünhar”la “şapka” küfür alameti olarak bilinmişti çünkü.

Bokassa'nın bu kıyafet devrimi bizim kıyafet devriminin bir taklidi midir?

Sanmam!

Sanmam da, her ikisinin ucunda kan göründü; bu bakımdan ister istemez bir ilgi kurdurtuyor insana. Gerçi “Tarih tekerrürdür” derler, ama bizim tarihin Orta Afrika'da zuhur edip tekerrür etmesi mümkün mü? Olabilirse Orta Afrika İmparatoru Bokassa, 50 sene mesafeyle bizi izliyor, demektir.

Yeni Devir, 27 Mart 1979

İSTİKBALİ YOKTUR ANARŞİNİN

Türkiye'deki anarşik olaylar, aslında sınırlı terör olaylarından başka bir şey değildir.

Bütün bozguncu çabalara rağmen Türkiye'de birbirinden farklı insan sınıfları oluşturulamadı.

Bir "köylü" sınıfımız yoktur bizim. Köylümüz, icabında "işçi"dir yahut "esnaf"tır da. Hangi esnafımızda veya işçimizde köylülüğün izleri silinmiştir? Hangi esnafımız işçiliğe aykırıdır? Hangi işçimizde, esnafıktan kopmuşluk vardır?

"Emekçi" adı verilen hangi köylümüz, esnafımız, işçimiz "özel teşebbüs" düşüncesinden, tasarısından uzaktadır?

Hatta hangi özel teşebbüsçümüz köylü, esnaf, işçi duraklarında oyalanmadan; hayat olarak oraları bilmeden işveren olmuştur? Kapitalizmin kaç günlük geçmişi var ki bizde?

Hangi "memur"umuz "halk" değildir? Halk içinden, köylü içinden gelmeyen bir "memurlar nesli"miz var mı?

Ve hangi asker, halk kaynağından gelmemiştir? Kaç kişi vardır bizde subay oğlu subay olan?

Hangi şehirlimiz köy gerçeğinin yabancısı; hangi köylümüz, şehirle, şehirliyle alakasızdır?

Aydını, halkı, memuru, işçisi, şehirlisi, köylüsüyle birdir, bir bütündür Anadolu insanı.

Bir etnik kavga da yoktur asla insanımızda.

Türkiye'de ırk davası güden, kavga veren, akli başında bir tek kişi bile yoktur. Bütün akılsızların, boz-

guncuların kışkırtmasına rağmen, ciddi bir taraftar kitlesi bulamamıştır ırkçılık bizde.

Mevcut siyasi partilerden birini tutan vatandaşlarımız arasında da, asla bir kavga veya münaferet yoktur. Birbirine kapı komşu, dükkân komşusu olan bu insanlarımızın arasında, öyle ciddi bir hayat farkı göremeyiz. Üç aşağı beş yukarı birbirlerine benzerler hep. Farklı siyasi tercihleri asla bir düşmanlık konusu değildir. Hatta bir şaka veya latife konusudur genellikle, sohbet mevzuudur.

İşte bütün bu sebeplerdendir ki, yani Türkiye’de birbirinden farklı sınıflar, insan kümeleri oluşturulmadığı içindir ki, bütün bozguncu mihraklar, arkalarına takılacak insanları, sınıfları bulamadılar.

Ayakları havada kaldı anarşinin.

Beyni yıkanmış bir avuç teröristten ibarettir, şu anarşi sanılan olaylar, onların elemanları.

Yani asla halka inmedi, inemez de; bizde anarşi, bazı vatandaşlarımızın, siyasal tercihlerinin etkisinde kalarak, anarşi çıkaran gruplardan birini tuttuğu, haklı bulduğu, gerçek bile olsa, temelde hepsinin anarşiden şikâyetçi oldukları muhakkaktır. Bu gruplardan birini benimsemiş olması, halkımızın anarşi yanlısı olduğu mânasına asla gelmez. Anarşinin devamını, genişlemesini isteyen hiçbir partili yoktur halkımızın içinde.

Anarşi, halkı ne içine alabilirdi, ne de yanına.

Bu sebeple anarşik olaylara, daha doğrusu bu mevzi terör olaylarına, temel tutturamamış, deri üstü ifrazat gözüyle bakmalı. Türkiye’de anarşiye istikbal, talih görünmüyor. Yapımız reddediyor çünkü. Hem de bütün çabalara, tahriklere, 150 yıldır uğradığımız saldırılara, yıkımlara, yatırımlara rağmen.

Yeni Devir, 14 Nisan 1979

TERÖR BİTER VE SONRA...

Herkesin üzerinde ittifak etmesi gereken gerçek şu: Ülkemizde anarşi yoktur! Ancak sınırlı terör olayları var.

Terör olaylarının amacı, ülkeyi bir anarşiye götürmekti. Halka yaymaktı anarşiyi. Halkla bütünleşmeyen terörün, yani ülke çapında taban bulmayan anarşinin, sonu yenilgidir. Türkiye’de halk, terörcülerin planına uymadı, başkaldırıya girişmedi.

Halkımızın çeşitli siyasi partilere ayrılması, bazen teröristlerden bir bölümüne sempati duymasına vesile olmuş ama bu durum onu eylemlerin içine çekmeye yetmemiştir. Yani teröristler, halktan sadece sempati-zan elde etmişler ama asla işbirlikçi bulamamışlardır.

Terörün bugün Türkiye’de ulaştığı tavan başarı, işte bu kadardır: Sınırlı bir sempatizan kesim. Fakat bu kesimler, anarşide yer almadı. Alması da imkânsız. Hoş olsa bile bu, ülke çapında anarşinin olduğu anlamına gelemezdi.

Çünkü Türkiye’de anarşi çıkarmak isteyen gruplardan hiçbirinin sempatizanları, ülke nüfusunun bütünlüğü içinde ekseriyeti sağlamış değildir. Hatta ciddi bir yüzdeyi bile bulmamışlardır.

Galebe çalmalarını sağlayacak nispete ve ortama malik değiller.

Kaldı ki bu sempatizan kesimler, doğru buldukları, inandıkları fikirlerin iktidar olmasını, kanlı yöntemlerle gerçekleştirme istidadını hiç taşıyorlar. İhtilalci bir anlayıştan, yapıdan tamamen uzaktırlar. Halk geleneğimizde yoktur bu. Bu geleneksel yapı dolayısıyla ki, sempati duyduğu düşüncenin sokak eylemlerini bile çoğu kez gereksiz, tehlikeli, zararlı buluyor halkımız. Kan dökmekten yana olmuyor halk.

Halkın bu durumunu, demokrasinin etkileri ve izleriyle izah edenler çıkabilir. Bilhassa ihtilalci çevreler halkın bu barışçı yapısını demokrasinin aştığı bir miskinlik ya da çürüme olarak sayabilirler. Oysa bu hâl demokrasinin halkı düşürdüğü oyun ve açmazdan çok, sosyal geleneğimizle ilgilidir. Hâlâ yaşamakta olduğumuz hayatla izah edilmelidir.

Terörcü grupların hatta bazı siyasal partilerin çabalarıyla ülkemizin halk katında bazı çatlamalar olmuşsa da, asla bölünmeler olmamıştır.

Halkımız düşünce bakımından kendine aykırı bulduğu komşusuyla öldürmeye varan bir kavgaya katıyın girmez. Bu durumun korkaklıkla hiç alakası yoktur. Hayat ve insan anlayışı budur halkımızın. Değil kavgaya, kalp kırmaya bile yanaşmak istemez. Böyle bir komşusuyla ilgisini kesmeye bile kimse güç yetiremez. Böyle bir tanıdığıyla, komşusuyla ne alışverişten vazgeçer ne de yardımlaşmaktan halkımız.

Bazı fanatik kişiler dışında, hiçbir Anadolu insanı, evine gelen misafir için ambargo koymaz. Kendisi gibi olana daha çok sevgi duyar ama, karşıtına kanlı, kinli düşman değildir.

Ve gerçek de odur ki, bizdeki siyasi akide farkları, halkı birbirine aykırı kutuplar hâline getirememiştir.

Hatta aydın kesimlerdeki aykırılık kadar bile, halkımızda farklılık yoktur. Halkın birbiriyle iştirak hâlinde bulunduğu sayısız noktalar var. Bu noktaların belli başlı odak noktası ise dindir. Dinin biçtiği itikat ve amel bakımından bu halk birbirine o kadar benzer ki... Hayatları birbirine öyle yakındır ki, aydın geçinen birçok kişide bu birliği, benzerliği bulamazsınız.

Yeni Devir, 15 Nisan 1979

TÜRKİYE İRAN DEĞİLDİR

İran Devrimi'yle Türkiye arasında bir bağlantı kuranlar var. Türkiye'de bazı çevrelerin, İran benzeri olaylar çıkaracağından kaygılanıyorlar. Bazı heyecanlı neşriyatı ve mitingleri bu olayların başlangıcı imiş gibi yorumluyorlar.

Kurulan bu ilişkinin gerçek payı nedir?

Bu soruyu cevaplamak için, kaba hatlarıyla, İran ve Türkiye arasındaki yapı benzerliklerini ve ayrılıklarını gözden geçirmek gerekir:

a) Bilindiği gibi İran'ın başında, halk iradesiyle seçilmemiş bir Şah vardı.

b) Demokrasinin ipleri tamamen Şah'ın elindeydi. Ordu, Şah'ın güdümündeydi. Zalim polis örgütü kimseye göz açtırmıyordu.

c) Şah da, ordu da, Savak da, halk iradesinin tamamen dışında vücut bulmuş hâkim bir güç olarak varlıklarını devam ettirmek zoruyla, resmen ve alenen emperyalizmin bekçiliğini üstlenmişlerdir.

Yukarıdaki bu şartlar, Türkiye için ne ölçüde söz konusudur?

Türkiye'de iyi kötü bir cumhuriyet var. Hükümeti oluşturan parti veya partililer, fiilen halkın reyini alarak Meclis'e girmişlerdir. Her hâlükârda hükümet, bir halk tabanına dayanıyor; geniş bir taraftar kitlesi vardır.

Açık bir emperyalizmin alenen yedeğine girmesi mümkün olmayan bir terbiye geleneği vardır ordumuzun. Gerek ordu gerekse polis örgütü, İran'la ölçülemez oranda halkçıdır, halktan yanadır Türkiye'de.

Şu da var:

Türkiye'de aşağı yukarı bütün siyasal düşünceler, birer parti hâlinde örgütlenmiştir, faaliyet göstermektedir. Ama bu siyasal düşünce biçimlerinden hiçbiri ülke nüfusunun çoğunluğunu elde etmemiştir.

Bu durumda, ülkede bir başkaldırı olsa, ancak belli orandaki taraftarından muhtemelen destek görebilir. Hatta bir başkaldırı gündeme gelince, o siyasi örgüt, rey ve gönül bakımından taraftarı olan kendi kitlesinin tümünü bile eyleme geçiremez. Taraftarlık; eylem birliğine ve ortak başkaldırıya hazırlıklı değildir Türkiye'de. İş eyleme dökülünce, eylemciler fikir olarak taraftarları onları bile yanı başlarında göremezler.

Kaldı ki bir fikir kavgasını başkaldırıya dönüştürenler çıksa hatta bütün taraftarlarını ayağa kaldırabilenler dahi bu başkaldırı, ülke insanlarının çoğunluğu tarafından redde uğrar. Öteki düşünce biçimlerine veya siyasi partilere bağlı çoğunluklar tarafından karşı çıkılır, iptal edilir.

Anadolu insanı, bir değil, birçok başlı bir mahluk mevkiindedir bugün. Hiçbir baş öteki başlara hâkim değildir; hatta kendi çevresindekilere bile hâkim değildir.

Yani bütün bir halkı, devlete karşı başkaldırtmak şöyle dursun; bir bölüm halkı bile ayağa kaldırtmak gücü, nüfuzu yoktur kimsede.

Kaldırabilse bile, dediğimiz gibi, küçük bir kesimin başkaldırısı olur bu ve asla genelleşemez, başarıya ulaşamaz, ezilir bir anda.

Onun için bu macerayı öyle kolay kolay kimse göze alamaz. Çünkü açık bir intihardır bu yol.

Oysa İran'da halk, ittifak hâlinde başkaldırdı. Eğer bu ittifak sağlanmamış olsaydı, yani istisnasız bütün İranlı el ele vermemiş olsaydı, o malum ordu ve Savak, bir silindir gibi ezerdi onları bir günde.

Yeni Devir, 16 Nisan 1979

IRKÇILIĞI MUSALLAT ETTİLER

Osmanlı Devleti'ni parçalamak için sayısız savaşlara ve ekonomik kuşatmalara başvurdular. Devlet, büyük yaralar aldı ama parçalanmadı. Parçalanması da mümkün değildi. Çünkü iç bünyemiz o kadar sağlamdı ki, açılan her yara, kesilen her uzuv, sağlam ve faal iç bünye tarafından hızla onarılarak yeniden teşekkül ettiriliyordu.

Dış darbeler, iç dinamiklerimizce etkisiz hâle getiriliyordu.

Yani sağlam bir millî bünyemiz vardı. Halkımız, İslâm milletinden olma şuuru içindeydi.

Halk, hangi kavimden olursa olsun, kendini aynı milletin üyesi olarak biliyordu.

Devlet, böyle bir milletin devletiydi.

Halk, devlet babanın çocuklarıydı.

Devlet, "kerim devlet"ti. Millet ona "Devlet-i ebed-müddet" gözüyle bakıyordu.

Aynı uygarlığa, aynı dünya görüşüne bağlı büyük bir millettik.

Teknikte eksliğimiz vardı. Uygarlığımızın tekniğini geliştirme konusundaki faaliyetimiz büyük ihmale uğramıştı. Uygarlığımızın yavaşlaması, teknik gelişmemizi önce yavaşlatmış sonra da durdurmuştu.

Duran ve zamanla iptale uğrayan teknik açığımızı kapatmak için "teknik ithali" yoluna gittik.

Bu teknik ithali beraberinde kendi uygarlığını da getiriyordu bize. Batı tekniğiyle birlikte Batı uygarlığı geliyordu.

O dönemdeki aydınlarımız, teknikle uygarlık arasındaki derin ortaklığı kavrayamadılar. Oysa teknikle uygarlık, bir yapışık kardeş bile değil, birbirini bütünlleyen tek varlıktırlar.

Batı tekniği alınırken, Batı uygarlığının birlikte gelmemesi mümkün değildi.

Biz teknik ihtiyacımızı gidermek için Batı'dan ithalle kalkanca, bu teknikle beraber, tabii olarak uygarlıkta geliyordu.

Gelen Batı uygarlığı, zamanla üst yapı kurumlarımızı etkiledi, değiştirdi.

Batılı sosyal kurumlar teşekkül etti Osmanlı Devleti'nde.

Bu macera, tarihimizde "Islahat" ve "Tanzimat" devirleri olarak isim almıştır.

Oysa bu, ne ıslah etme ne de yeniden tanzim eylemekti; bir buhrandı.

Devlette, sosyal kurumlarımızda başlayan bu buhranın, itiraf etmeliyiz ki halka yansması çok geç ve zor oldu.

Çünkü halk, kendi geleneksel uygarlığı içinde hayatını yaşamaya devam ediyordu. Hayat tarzını düzenleyen kurallar çok sağlam ve yerleşik olduğu için, halkımız bunalıma yabancıydı. Üst kurumlardaki bunalımın sarsıntısı, geniş halk yığınlarına ulaşınca kadar, etkinliğini yitiriyordu.

Zaten halkın, devlete olağanüstü bağlılığına rağmen, bizzat devletle ilişkisi çok sınırlı ve seyrek. Bu bakımdan devlet ve onun Batıcı kurumlarıyla daha sık ilgili hâlinde bulunan kesim (yani okuyanlar, yüksek memur ve tüccarlar) dışındaki halk çoğunluğu, kendi uygarlığımızın bilinci ve geleneğini yaşadılar.

Halkın bu sağlam yapısı, buhrana düşen devleti de koruyordu. Ve her şeye rağmen devlet de, halka karşı babalık görevini hâlâ şiddetle yerine getirmeye çabalıyordu. Bu sebeple, dıştan uğradığımız bütün kuşatma ve darbeler, bizi parçalayamadı, yıkamadı.

Bir “millet” kayasına çarpıyordu dış dalgalar. Batı'nın ne tekniği parçalayabiliyordu bizi ne de galip devleti, üst kurumları işgal etmiş olan uygarlığı.

Halkı parçalamayınca devleti de parçalamanın imkânı yoktu. Bunu hep görüyordu Batı.

Halkı parçalamaksa onun bağlı olduğu uygarlığı fesada vermekle mümkün olabilirdi.

Batı, uygarlığımızı fesada vermek için, ırkçılığı mu-sallat etti başımıza.

Ve ancak bu ırkçılık silahıyla devletimizi yıkabil-diler.

Yeni Devir, 29 Nisan 1979

IRKÇILIK ÜSTÜNE

Dünya siyonizminin o günkü en güçlü maşası olan İngiltere'nin yoğun çabaları sonunda baş gösteren ırkçılık davası, Osmanlı Devleti'ni tarihe karıştırdı.

Osmanlı'yı yıkan ne teknik zaafıdır ne ekonomik güçlüklerdir, ne şu ne bu, hiçbiri değil, ırkçılık kavgalarıdır.

İrkçılığı aydın kesime yaydılar. Örgütler kurdurdular. Taraflar buldular.

Şüphesiz ki büyük halk yığınlarını bu konuda elde edemediler ama, devleti parçalamaya kâfi gelecek kadar bir kuvvet oluşturabildiler.

İrkçılığa ideoloji süsü verilmişti. Bağımsız bir devlet fikrini inşa etmişlerdi ırkçılığın üstüne.

Meşrutiyet dönemi, ırkçılık akımlarının yoğunluk kazandığı bir devrimizdir. Ve 10 yılda Osmanlı Devleti'ni parçalamaya yetti.

Ortadoğu ülkeleri, şimdi de, tıpkı Meşrutiyet dönemimize benzer bir şekilde ırkçılık faaliyetlerine sahne ediliyor.

Parçalanmış olan Osmanlı Devleti'nin toprakları üzerinde kurulmuş bulunan küçük küçük parçalı devletleri bir daha parçalamak, daha da ufaltmak istiyorlar.

Bu devletler üzerinde ırkçılık akımlarını destekleyenler de, tıpkı dünkü gibi, yine süper devletlerdir.

Dün Osmanlı Devleti'ni parçalayıp sömürge alanlarına ayıran kuvvetler, bugün sömürülerini devam ettirmek için ırkçılığı körüklüyorlar.

İslâm ülkelerindeki bazı olumlu gelişmeler, bu ülkelerin belirttiği potansiyel, örgütleşir ve güçlenirse, sultaları sona erer diye korkuyor şimdi dış güçler. Gerçekten de Ortadoğu, dünkü önemli konumunu yalnız korumakta değil, yepyeni bir güç birikiminin beşiği gibi de görülüyor. Büyük nüfus potansiyeli ve yeraltı zenginlikleriyle dünya dengesini değiştirecek bir hususiyet arz ediyor.

Ortadoğu, çağdaş emperyalizme başkaldırının, öze dönüş hareketlerinin yoğunlaştığı bir dönem yaşıyor şimdilerde. Doğum sancıları içinde âdetâ.

Emperyalizmin korkusu da bundan.

Bu sebeple içinden vurmayı kolluyor bu ülkeleri. Bunun içindir ırkçılığı tekrar gündeme getirişi.

Hem devletleri ırkçılığa zorluyor, hem de halk gruplarını. Devletler, akıllarınca devleti korumak çabasıyla ırkçı bir tutum izliyor; halklarsa zulme başkaldırı adı altında ırkçılığın ağına düşüyorlar. Emperyalizm Ortadoğu'da devletleri de, halkları da kullanmaktadır kendi hesapları doğrultusunda.

Bu oyuna gelmemek, önce devletlerin görevidir.

Devletler, bu konuda bir taraf olarak yer alınca, halklar tabii olarak devletin karşısına geçecektir. Oysa parçalanmak istemeyen devletin görevi, taraf olarak belirlemek değil, tarafsız kalmaktır. Yani halk kesimlerinden birini karşısına almamaktır devlete düşen. Dev-

let, topyekûn ırkçılığı karşısına almalıdır. Irkçılığın her çeşidine karşı savaş açmalıdır.

Bir devlet kendini, Arapların, İranlıların, Türklerin devleti olarak ilan ederse; yani Arapçı, İrancı, Türkçü bir devlet olarak görürse ve savunmaya kalkarsa, halkı içindeki vatandaşlardan bazı kesimler de hızla dış tahriklere kapılarak kavmiyet davası güderler.

Ortadoğu'nun devletlerini bekleyen görev, yakın geçmişten de örnekler vererek küfrün oyunu olan ırkçılığın karşısında bilinçle yer almak, halkı bu konuda aydınlatmaya seferber olmaktır. Devletlere düşen bir yandan bütün devlet imkânlarıyla bunu aydınlatmaya koyulurken, öte yandan ırkçılık davasının alanlarını da teşhir ve tecziye etmektir.

Yeni Devir, 30 Nisan 1979

HALKIMIZ IRKÇI DEĞİLDİR AMA

Halkımız asla ırkçı değildir bizim. Hiçbir Müslüman toplulukta ırkçılık taban bulamaz, bulamamıştır.

İrkçilik, Osmanlı Devleti'ni yıkan en büyük müesir olmasına rağmen, büyük halk yığınlarını kapsamına alamamıştı.

Osmanlı Devleti'nde ırkçılık tabana yayılmadığı hâlde devletin parçalanmasına kâfi gelebildi.

Bu, şu demek oluyor: Bir etnik grup, ırkçı fikirlerle donatılmamış olsa bile, ırkçıların tahrik oyunlarının rüzgârına kapılarak başkaldırıya pekâlâ alet edilebiliyor. Tahriklerin genel havası ve heyecanı, birçok masum insanı da çemberine alabiliyor.

Onun için aslolan tahrik merkezlerini yok etmektir.

Etnik gruplara düşman gözüyle bakmamalı, onları tahrik edenlerin elinden kurtarmalı.

Etnik grupları düşman görmek, tahrikçilerin işini kolaylaştırır.

İslâm ülkelerindeki bütün ırkçı eylemler, dıştan güdümlenmektedir. Bütün ırkçı faaliyetlerin gerisinde, istisnasız düşman parmağı vardır.

Dış düşman, yetiştirdiği ırkçı militanlar aracılığıyla etnik grupları şartlayarak, İslâm ülkelerinde karşıt halklar doluşturmaktadır. İrkçilik davası halka nüfuz için kendini "hak", "adalet", "hürriyet" savunucusu olarak gösterir. Çünkü gerçek çehresi olan ırkçılıkla

zuhur ederek taraftar bulmaya yönelirse ve hele hele dıştan güdümlü olduğunu açığa vurursa hiçbir etnik grubu arkasına düşüremez ırkçı eylemler.

Halka karşı suret-i haktan gibi görünmek ırkçıların değişmez peçesidir.

İrkçılar çok iyi bilir ki Müslüman olan hiçbir kesimi ırkçı bir davayla peşlerine takmak mümkün değildir.

Çünkü İslâm, kökünü kazımıştır ırkçılığın.

Bu yüzden tarih boyunca bütün ırkçılar, İslâm'a karşı kesin bir tavır takınmamışlar; İslâm'ı kendilerine alet etmeye çalışmışlardır. İrkçılar temelde din düşmanını olmalarına rağmen, bu düşmanlıklarını gizlemeye çabalamıştır hep. Çeşitli tevil yollu maskeler kullanmışlardır.

Evet, halkın ırkçılığa yüz vermediğini iyi bilir ırkçılar.

Nitekim yüzyıllarca bizde ırkçılık asla bir problem olmadı. Halkımız ayrı ırktan olan Müslümanları kesinlikle kardeş bildi. Ne izdivaçlarında ne de ticaretlerinde ırk konusu tanımadı asla. İrk farklılığı halkımız arasında, ancak ve ancak tatlı sohbet konusu, hoşça vakit geçirmek için latife ve şaka vesilesi olmuştur. Kırıcı bir münakaşaya bile dönüştüğü görülmemiştir halkımızda ırk mevzuunun.

Mesela hangi etnik grup rahatsız olmuştur bizde, Karagöz'deki Kürt, Laz, Arap, Arnavut, İranlı, Boşnak, Pomak, Çerkez tiplerinden, onların konuşma tarzlarından?

Netice-i kelim, bizim halkımız ırkçı olmamıştır hiçbir zaman. Bugünde olmayacağı tabiidir. Tabiidir ama iyi bilinmelidir ki, bütün gerçeğe rağmen ırkçılık,

pekâlâ bir ülkeyi yıkmaya, parçalamaya kâfi gelecek yolları da bilmekte ve bulmaktadır. Buna yakın şahit Osmanlı Devleti'dir.

Bu bakımdan akli başında olan her fertten devlete kadar, herkesin ırkçılığı bir düşman oyunu olarak tanınması ve tanıtması gerekiyor.

Şu da var: Irkçılığı zahirde reddeden, halis ırkçılara da kanmamalı. Ve asıl ırkçılar bugün böyle bir "özü başka, sözü başka" oyun içindeler. Halka başka türlü nüfuz için imkân yok çünkü...

Yeni Devir, 1 Mayıs 1979

BENZİNE ATEŞLE VARANLAR

- Doğulu vatandaşlarımız özbeöz Türk'tür!

Bu ve buna benzer sözleri sık sık duymuşuzdur. Bunu söyleyenler, bilimsel bir gerçeğe bağlı olarak, buna inanarak böyle konuştukları gibi, sırf Doğulu vatandaşlarımıza bir iltifat veya cemile olsun diye bunları söylemiş olabilirler. Yahut da oy kaygısıyla böyle konuşuyorlardır.

Bazılarımız şuna inanıyor: Kürtlerin Türk olduğu ispatlanırsa ve ora halkı da buna inanırsa bu problem kökünden çözülür.

Oysa Doğu'nun problemi, yalnız bir ırkçılık problemi değildir; siyasidir.

İrk meselesi ise buna alet ediliyor. Daha doğrusu aletlerden bir alettir ırk meselesi. Doğu halkının alâmet-i farikası değildir ırkçılık konusu. İrkçi değildir Doğulu. Batılı da, kuzeyli de ırkçı değildir Türkiye'de asla.

Bu sebeple Doğu'da kaynatılmak istenen fitne kazanına, "yalnızca ırkçı" bir eylem gözüyle bakmak yanlıştır ve meseleyi daha büyük açmazlara sokar.

Türkiye'nin her yanı olduğu gibi, Doğu'su da beynelmilel tahriklere maruz. Aslında bütün İslâm dünyası bu tahriklerle karşı karşıya.

Uluslararası şer örgütleri, her türlü fırsat ve vesileyi değerlendiriyor. Doğu halkı faraza Kürt değil de Türk olsaydı, bu tahrikler olmayacak mıydı?

Doğu'nun Türk olduğunu ispatlamak, küfre alet olmanın bütün yollarını tıkar mı sanıyorsunuz?

İrk vakıasıyla ilgisi yoktur suçun.

İdeolojinin de yoktur ırkla bir ilgisi.

Bütün Türkiye halkı özbeöz Türk olduğuna inansa, bütün sorunlar çözülür mü aklınızca?

Elinde silahla banka soyan, adam öldüren şu kadar adam kendilerini Türk'ten başka bir ırk mensubu saydıkları için mi bu işleri yapıyor? Kendilerinin, ailelerinin Türk olduğunu inkâr anlamına mı anarşist olmuşlar, komünist olmuşlar? Bu menfi eylemlerde yer alanlar, Türk'ten başka bir kavme mensup olduklarını mı iddia ediyorlar?

Yani dava, Türklük, Kürtlük, Lazlık, Çerkezlik değildir.

Dava, bir inanç konusudur.

Bu sebeple, Doğu halkının Türk olduğunu ilan ve ispatla bu mesele bitmez. Hatta bu konuda şiddetli davranılırsa bir aksülamele de sebebiyet verilir.

Bir inanç etrafında toplanır insanlar. İrk bilinciyle yan yana gelemez bir topluluk. Gelse bile sürekli olmaz bu, sağlam olmaz.

Çünkü ırkçılık bir ideoloji değildir. Olsa olsa psikolojik bir buluşma noktası olur ırk veya dil konusu. Ve asla toplulukları bir arada uzun süre tutmaya yetmez. Tarih boyunca da yetmedi.

İdeoloji birliğidir aslolan.

İdeolojik birlik sarsılınca, aynı kavmin ve dilin çocukları bile birbirine düşman olmuyorlar mı?

Biz hepimiz aynı ideolojiye inanmadıktan sonra, yine hepimiz ha Türk olmuşuz, ha Arap, neyi çözümlüyor bu? Birliği sağlıyor mu, düşmanlığı önlüyor mu?

İrkçı yaklaşım ateşe benzin dökmeştir; benzini arabaya nakletmek değil.

İrkçı yaklaşım yalnız insana saygısızlık değil, insanı da, insanlığı da berhava etmeştir.

Yeni Devir, 1 Mayıs 1979

EMPERYALİZMİN SİLAHIDIR IRKÇILIK

“İnsan Hakları”, “Birleşmiş Milletler”, “UNESCO” gibi yaftaların ve kuruluşların peçesi arkasında, iğrenç bir çehre taşımaktadır süper güçler, yani emperyalistler.

Daima suret-i haktan görünmeye çalışarak sömürmüştür dünyayı emperyalistler.

Koca Afrika kıtasını en vahşi saldırılarla işgal eden bu sömürgeciler, geri kalmış bu kıtaya uygarlık götürdüklerini ilan ediyorlardı.

Birinci Dünya Savaşı'nda yalnızca Fransa'nın kendi emelleri uğruna zorla toplayarak dünyanın birçok yerinde savaşa götürüp öldürttüğü Afrikalı insan sayısı 875 bindir.

15'inci yüzyıldan 20'inci yüzyılın ortalarına kadar sömürgeciler, 200 milyonun üstünde Afrikalıyı fiilen esir ederek Amerika'ya ve Avrupa'ya taşıyıp köle gibi kullanmışlardır.

Afrika'da bıraktıklarını ise orada geliştirdikleri sömürü düzeninde esir işçiler olarak sayarlar.

Bugün Afrika'da görülen kabile kavgaları da bizzat emperyalistler tarafından tezgâhlanmıştır. Sömürülerini rahatça devam ettirebilmek için, Afrika halklarının arasında kabilecilik fikrini, asabiyeti yayan sömürgeciler olmuştur.

Tarafsız gözlemciler, sömürgeciler gelmeden önce Afrikalıların kendi aralarında, yani kabileler arasında hiçbir çarpışmanın, düşmanlığın olmadığını yazıyorlar.

Geniş bir kıta üzerinde, kabileler hâlinde yaşayan Afrika halkı arasında tarih boyunca menfaat bölüşümüyle ilgili hiç kavga çıkmamış. Yakın kabileler arasında hep dostluk havası ve gösterileri hüküm sürmüştü.

Ta, sömürgeciler gelinceye kadar...

Sömürgeciler gelince, bu zavallı halk, uğradığı zulüm karşısında birleşip sömürgecilere başkaldırmasını diye sırtlarından kırbaç eksik olmadı. Ayrıca birbirine karşı da düşman kılındılar. Bazı kabileleri, bazı kabilelere karşı destekleyerek savaştırmışlar.

Kabilelerin başına yeni bir "başkanlık" sistemi getirenler de sömürgecilerdir. Daha önceleri kabile başında bulunanlar, hiçbir ayrıcalıkları olmayan, halkıyla eşit sayılan, onlarla birlikte yaşayan, birlikte avlanan veya çalışan kişilerdi. Daha doğrusu biçimsel bir kabile başkanlığı bile yoktu. Aileler, kendi aileleri içinden saygıya değer kişilerin çevresinde, hep bir arada yaşarlardı. Kabilelerse, hepsi birbirine akraba olan ailelerden oluşmuş daha büyük bir aile müessesesi görüntüsündeymiş.

Sömürgeciler bu düzeni değiştirdiler. Çeşitli vesileler bulup dolaplar çevirerek, bu kabilelerden kendilerine iyiden iyiye bağladıkları bazı kişileri, kabile başkanı yaptılar. Yani kendi kukllarını geçirdiler kabilenin başına.

Bu kuklların da aracılığıyla kabileler arası düşmanlıklar, kavgalar ürettiler.

Kısacası, Afrika tipi yeni bir ırkçılık başlattılar.

İrkçılık, emperyalizmin baş silahı olmuştur hep. Yerine ve şartlarına göre değişik görüntüler içinde bile olsa.

Esir ettikleri Türk ellerinde, her Türk topluluğunu ayrı bir milletmiş gibi sürekli telkin altında tutmak, birbirine yabancı gözle baktırmaya çalışmak, şive ve lehçe farklılıklarını ayrı bir dil ailesi gibi göstermek, alfabe birliğini kaldırmak, emperyalistlerin Türkler üzerinde uyguladığı ırkçılığın komünistçesidir.

İngilizlerin uyguladığı bu ırkçılığın Ugandacasına ise bir darbeyle İdi Amin son vermişti bir zaman evvel.

Arap ülkelerindeki ırkçılığın yakın dönemdeki putu da Nâsır'dı. "Sosyalist Arap Cemahiriyesi" ise Nasırcılığın Kaddaficesidir.

Yeni Devir, 6 Mayıs 1979

IRKÇILIK PEŞİN MAĞLUBİYETTİR

İrk olgusu, ırkçılık, herhangi bir ideolojiye inanmaya engel olabilir mi?

Mesela bir Fransız, komünist veya faşist olamaz mı veya liberalizme inanamaz mı?

Keza bir Türk'ün ya da Arap'ın, bu ideolojilerden birine bağlanması mümkün değil mi?

Şurası açık ki kişilerin bir ideolojiyi seçmelerinin önüne engeller dikme durumunda olamıyor ırk vakıası.

İdeolojiler kişileri bağlıyor; ama ırk, kişileri ideolojilere bağlıyor. Hiçbir ırk ya da ırkçılık, çeşitli dünya görüşlerine de inanmayı ortadan kaldırmamıştır. Çünkü hiçbir ırk için, kökten reddedebilecek içerikte bir ideoloji yoktur.

- Hangi ideoloji, hangi ırka ters düşebilir?

- Hangi ırk için, hangi ideoloji idealdir?

Bunlar, çözümü imkânsız açmazlardır.

Her ırk, her millet, şu veya bu ideolojiden yana olabilmektedir. Bir Alman liberal olabilirken, bir başka soydaşı faşist ya da komünist olabilir pekâlâ. Topluluklar, milletler de öyle.

Kendi yerli gerçeğimize dönelim: İçimizde, komünizmi seçmiş Türk çocukları yok mudur? Bu kadar silahlı sol eylemci ülke dışından gelmediğine göre, on-

ların hepsinin bu toplumun çocukları olduğuna göre, açıkça görülüyor ki, herhangi bir ırktan olmak, herhangi bir ideolojiye bağlanmaya mâni olamıyor.

Bazı fanatiklerin klasik bir demagojileri var: “Bu çocuklar gerçekten Türk olsaydı komünizme bağlanmazlardı” diyorlar. Hatta onları, “soysuzlaşmış”, “kanı bozuk” şeklinde göstermek gibi zavallıca ithamlarda bulunuyorlar. Yani mesela, biri “vatansever” öbürü “komünist” olan iki kardeşten birinin soyu “pak” diğlerinin “karışık” oluyor bu durumda. Bu tür ucuz ve uydurma izah tarzını kullanarak konunun, vakianın gerçek yüzünü örtbas eden ve ortadaki yalın gerçeği kavramaktan yoksun bulunan bu kişi ve çevrelerin ciddiye alınmaya müsait hiçbir tarafı yoktur. Onlar, ırk vakiasında ırkçılığa ideoloji süsü veren fikir madrabazlarına inanmışlardır en azından.

Herhangi bir ırkın, herhangi bir ideolojiye yatkın veya aykırı olamayacağı gibi, herhangi bir ırkçılığın da bir ideoloji olmadığını tekrara lüzum var mı? Irkçılık, Necip Fazıl’ın da deyimiyle: “Bir ideoloji değil, bir psikolojidir.”

Demek istediğim şu ki: Herhangi bir topluluğu, bağlı olduğu ırk vakiasına çağırarak, toplulukta sürekliliği sağlama imkânı yoktur. Bir psikolojinin köpürtülmesiyle sağlanacak birlik, çok kısa ömürlü olabilir ancak. Şuurlu bir birleşme olmaz bu. İdeoloji şuurlandırır topluluğu, ırk ya da ırkçılık değil. Irkçılık bir “şuur” değil, olsa olsa anlamsız bir “gurur” getirir kişiye veya topluma. Hem öyle bir gurur ki, bazen kendi ırkçılığını kişiye, bir ideoloji sandırarak fanatikleştirir ya da bir başka ideolojiye kapılanmak ihtiyacında bırakarak, kendi ırkdaşları arasında bile bir başka ideolojinin kavgasını veren militan hâline getirir.

İrkçılık bir ideoloji olmadığı için ırkçılar, ister istemez yabancı bir ideolojiye kapılabilir.

İslâm'sa, ırkçılığın düşmesi tabii olan bütün çıkmaz sokakları silip süpürmüş eksiksiz, evrensel bir dünya görüşüdür, bir ideolojidir.

Yeni Devir, 4 Ekim 1979

BİRKAÇ ÇİZGİYLE DOĞU

Fitnenin endüstrisi kurulmuş Doğu illerimizde.

Gündüz gözüne yollar kesiliyor, arabalar soyuluyor, adamlar öldürülüyor.

Caddeler, sokaklar, şehirler, köyler, dağlar, taşlar sloganlarla doldurulmuş.

Parti liderleri bile konuşmalarını mitinglerini iptal ediyor. Konuşturulmuyorlar çünkü hem de güvenlik kuvvetlerine rağmen.

Korkunç silah kaçakçılığı yapılıyor. Son iki yılda milyarlarca liralık silah sokulmuş, silahlı eğitimler yapılıyor; İran'a Humeyni'yle çarpışmak için gönüllüler yollanıyor.

Bir milletvekili kendi şehrinde mahpus hayatı yaşıyor, dışarı çıkarsa öldürülecekmiş.

Şehirler, kazalar, köyler boşalıyor; halk mallarını mülklerini bırakarak baba ocaklarını terk ediyor, muhacir oluyorlar.

Çeşitli fraksiyonlar bir cadı kazanına çevirmişler Doğu'yu. Komünizmin her çeşidi propaganda ediliyor. Irkçılık körükleniyor. Bağımsız bir devlet istiyorlar.

Gazetelerin yazdığı bunlar. Doğu'ya gidip gelenlerin anlattıkları bu.

Kimileri "Gitti gider Doğu!" diyor.

Kimileri şöyle görüyor:

- Bütün bu eylemler bir avuç terörcünün işi. Bu terörcülerin şerrinden çekinen halk, sesini sedasını çıkaramıyor; oysa hepsi dış biliyor bu terörcülere. Örgütlü terörcüler, estirdiği korku ve dehşet havası içinde Doğu'ya hâkim görünüyorlar. Kendi bölgelerinde, kendi soydaşlarına karşı işledikleri zulümler, bunların halkla bütünleşmesini imkânsız kılıyor. Özellikle bu terörcülerin taşıdığı ideolojik hüviyete, halk temelinden karşıdır. Bunların halkla birleşmek için geçerli gibi görülen tek silahları, kavmiyetçiliktir. Halkın, yönetimlere ve yöneticilere karşı duyageldikleri haklı hoşnutsuzluğu, kavmî bir reaksiyona dönüştürmek hususunda yoğun bir kampanya işlemiştir Doğu'da.

Yönetimlerin ve yöneticilerin asla tarafsız olmayan klasik tutumları, halkın reaksiyonlarını sürekli olarak besleyen en somut etkenler olmuştur. Meşrutiyet devrimiyle açılan bu çığır, şartlarını ağırlaştırma ağırlaştırma bugünkü sonuca ulaştırdı Doğu'yu.

Doğulu horlanmıştır.

Doğu, özellikle ihmal edilmiştir.

Doğu, fiilen kırım ve kıyımına uğramıştır. Sürgünlere maruz kalmıştır. Saygın kişileri, Doğu'nun babası olan saygın aileler zulmün, sürgünün çarkları arasında eritmek istenmiştir.

Doğu halkının sırtında, jandarmanın dipçik gölge-leri bulunur. Tahsildarın şahsında, fukaralığının göz-yaşına bakmayan hükümet heykelleşmiştir.

Doğu'nun Türkçe bilmemesi, aşağılanmasının gerekçelerinden sayılmıştır. Doğu'nun dindarlığı, "irtica hortlamaları"nın kaynağı bilinmiştir.

Doğu, siyasal partilerin istismar ve sömürü konusu ve alanı oldu.

Boşuna gelmedi Doğu bugünkü noktaya.

Sapık ideolojilerin bu bölgede “mekân” tutması, kendiliğinden oluşmadı.

Meşrutiyet’ten beri resmî güçlerin çiğnediği Doğu’ya, şimdi de bütün bu çiğnemeleri istismar ederek yola çıkmış olan teröristler musallat olmuştur.

Doğu’ya da Batı’ya da, bütün yeryüzüne de anlatmak lazım ki, İslâm milletinin de, dünyanın da kurtuluşu, sadece İslâm ile dir. İslâm’dan gayrısı “kırk katır mı, kırk satır mı?” dır hep.

Yeni Devir, 6 Ekim 1979

DOĞU NASIL DOĞAR?

Ülkemizin doğusu yüzyıllarca büyük mâna erlerinin, ulemanın, halka baba gibi davranan aşiret ulularının denetim ve gözetimi altında yaşamıştır. Kendi devletlerine candan bağlı olan bu büyükler kadrosu, yaşadıkları faziletli hayatlarıyla hem devletin, hem de çevre halkının saygısına muhatap idiler. Bu ulular, meslekleri gereği, birbirlerini izzetledikleri için hiçbir hayırsız ihtilaf olmazdı aralarında. Bir olağanüstü saygı ve muhabbet çemberi içindeydi böylece Doğu. Devletse, bunların hatırını gözetir, bir dediklerini iki etmezdi.

Elan Doğu illerimizin birinde müftülük yapan sâdattan mübarek bir zat; yer, zaman ve isimlerini söyleyerek bir olay nakletmişlerdi bana: Abdülhamit Han, sınır vilayetlerimizin birine bir emirname gönderiyorlar. Vali Paşa bu emri duyurmak için eşrafı topluyor. Meşayihden ulu bir kişi, bu emirnameye itiraz ediyorlar. Vali bu zatın itirazını ve gerekçelerini aynen İstanbul'a intikal ettiriyor. Bunun üzerine Padişah'tan aynen şu mealde yeni bir emirname geliyor. Falan efendi hazretlerine selam eyleriz. O bölgemiz kendilerine emanet edilmiştir. Onun emir ve irşatlarına uyulsun. Ne ki ferman ediyorlarsa bizim dahi fermanımız odur.

Bazı art niyetli nasipsizler, Doğu'nun şeyh ve ağalar tarafından sömürüldüğünü iddia ededursun. Bazı münferit olayları bütün Doğu'ya teşmil ederek istismarlarını sürdürsünler.

Hakikat o ki, Doğu'nun salim beyni ve kalbi bu zevattı. Özellikle devletin devlet olduğu dönemlerde

yüzyıllarca bu soylu düzen ve gelenekler geçerli oldu Doğu'da.

Bu denge, devletin tükenmeye koyulmasıyla birlikte bozulmaya, çarpıtılmaya başlamıştır. Hele zamanla bizzat devletin Doğu'daki bu dengeli düzene karşı savaş açması sonunda ise işler, tamamen çığır değiştirdi.

Rejim, Doğu'nun bu denge kadrosunu kendine düşman bilip, kırım ve sürgünlere tâbi kılınca, Doğu başsız kaldı.

Yetişen gençler bu kadronun zalim ve sömürgeci olduğuna inandırıldı. Münferit kötü örnek ve olaylar abartılarak Doğu'nun genel karakteristiği gibi gösterildi. Gençler, bu geleneksel yapıya düşman kılındılar.

Hele hele rejimle işini pişirerek düzenden bazı menfaatler elde eden bir avuç yeni mütegalibe, bu yeni yetişen gençlerin, halkın önünde örnekler olarak da belirince, bu sefer o soylu kadim yapının tümü, redde uğramış oldu. Sanıldı ki yüzyıllardan beridir Doğu'yu devletle elbirliği etmiş bir avuç şeyh ve ağa sömürmüştür.

Bu zan; tarihten, İslâm düzeninden haberi olmadan yetişen bir kesim Doğulu genci ve halkı hem devlete hem de başlarındaki mahallî otoritelere karşı düşman hâline getirmiş oldu.

Doğu'daki kaynaşmaların temelinde, yürürlükteki çarpık düzenin, etkinliği sarsılan mâna erlerinin, bilginlerin ve halk babası büyüklerin bıraktığı boşluklar yatar. Bu çarpık düzenin keenlem yekûn kılmaya özen gösterdiği geleneksel mahallî otoriteleri diriltmekle Doğu'daki fitne kazanı söndürülebilir ancak.

Yeni Devir, 7 Ekim 1979

DOĞU GÖÇÜYOR

Yüzyıllardan beri din ve devlet uğrunda, şan ve şerefle hizmet vermiş birçok Doğulu eşraf, baba ocaklarını birer birer terk edip muhacir oluyor bugün. Çevrelerinden hep bağlılık ve saygı görmüş olan bu aileler, büyük şehirlerin “kim kime dum duma” sına sığınıyorlar şimdi. Yakın geçmişte bizzat bu düzenin kırım ve sürgünlerine uğramıştı bu ailelerden bazıları.

Onların, çevrelerindeki etkinliklerini ilk kıran, rejim olmuştu. Rejim, bu aileleri Doğu’da irticam kaynağı olarak görmüştü. Onların Doğu’daki nüfuzunu, rejim için tehlikeli saymıştı. Onları şeyh, ağa ve mütegalibe diye adlandırarak yok etmeye yöneldi. Cezalara uğrattılar. Onlara bağlı kalan halka gözdağı verildi.

Böylece, devlet otoritesini sağlamak adına, bir nüfuz boşluğu sağlandı Doğu’da.

Rejim, bu boşluğu kendi varlığıyla, buralara gönderdiği memurlarıyla ve bilhassa kendine kesinkes bağladığı mahallî sadık kişi ve ailelerle doldurmaya yöneldi.

Böylece sırtını devlete dayamış olan yeni mütegalibeler çıkışı açılmış oldu. Doğu’da politika bunların inhisarına geçti. Geniş topraklar ve nüfuz sahibi oldular. Tek partili dönem, bunlardan destek gördü. Horlanan halkların, jandarma dipçiğine maruz kalanların feryadı ilgilendirmedi bu nevezuhur rejimcileri.

Halkta, kendilerine ve devlete karşı biriken kini göremedi, önemsemedi bunlar.

Çok partili siyasi hayat, bunların ekmeğine daha çok yağ sürdü: Dün kendileri devlete yaltaklanırken şimdi partiler kendilerine artık hulus çakıyordu. Böylece, daha da yükseldi itibarları.

Halksa uğradığı şokların etkisinden kurtulamamıştı hâlâ. Ancak alttan alta, devlete ve bunlara karşı duydukları kını çoğaltıyordu içinde.

Zamanla, bu kını istismar ederek halkı bu rejime ve rejimle menfaat bağı içinde bulunan kişi ve zümrelere karşı kullanmaya kalkan bâtil ideoloji bağları türedi. Bunların belli başlı manivelalarından biri ırk konusuydu. Ülke düşmanlarının, dış güçlerin de desteğiyle bu fitne şimdilerde Doğu'yu denetimi altına alacak bir güce ulaşmış bulunuyor.

Bunlar, kendilerinin yetişmesine fırsat veren ve düzenle işbirliği hâlinde bulunan bu nevezur kişi ve çevrelerle kavga veriyorlar bugün.

Ve daha önemlisi bu türedi kişi ve çevrelerden çok, vaktiyle rejim tarafından otoriteleri kırılmış olan, daha eski ve köklü mazlum kişi ve aileler üzerinde baskılarını sürdürüyorlar. Onların otorite kalıntılarını kendi eylemlerinin baş engeli görüyor bu anarşist ırkçı eylemciler şimdi.

Çünkü bütün eski kırım ve sürgünlere rağmen, halk içinde saygınlıkları hâlâ tükenmemiş olanlar bunlardır. Devirler boyu asla istismara yönelmemiş olanlar bunlardır. Sabır ve metanetlerini elden geldiğince korumaya çalışmış olan bu mazlum ve soylu kişilerin ve ailelerin bu kargaşa döneminde, yeni baştan halkın ilticagâhı olacağından korkuluyor. Komünizmin ve ırkçılığın, kendine düşman bildiği bu eşraf ailelerin hicrete zorlanması sonunda, Doğu'nun şakileri meydana daha da boş bulacaklar.

Doğu'nun gerçek sahipleri, öz yurtlarında bugün de garip yaşıyorlar. Sürgüne zorlanıyorlar.

Nerededir, onları baba ocaklarında mukim kılarak itibarlarını tekrar hediye edecek olan eller?

Yeni Devir, 9 Ekim 1979

DİRENMEK LAZIM

Doğu'daki fitne, geleneksel aile bağlarının, mahallî İslâmî otoritelerin çözülmesine bağlamıştır umudunu.

Bu görüntülere bakarak fitnelerin, asıl bu otoriteleri diri tuttuğunu ve kullandığını sanmayalım. Fitneciler, bu ailelerin ve otoritelerin arasına fitne tohumları ek-mekle meşgul. Asıl çabaları, aile ve otoritelerin etkinliğini tüketmeye yöneliktir. Kendilerine alet edebildikleri çevreyi istismar ederek kullanıyorlar; edemediklerini is, baba ocaklarında tedirgin kılıp göç ettirmeye zorluyorlar.

Eşraftan Doğulu bir zat anlatıyordu.

- Biz asırlardan beridir memleketimizde hürmet gören, birçok bilgin ve şeyh yetiştirmiş, bir aileyiz. Osmanlı zamanında, devletimiz de bize itibar ederdi, hatırımızı gözetirdi. Allah, onların en kötüsünün bile şefaatinde mahrum eylemesin bizi. Hepsi din ve devlet sahibiydiler. Meşrutiyet'ten sonra, giderek yoğunlaşan bir zulme maruz kaldık. Tafsile lüzum yok, hep bilirsiniz, bize, Doğu'ya yapılanları.

Şimdi öyle bir nesil türetildi ki, bunların bize yaptıkları hepsini geçti. Biz daha önceki zulümlerde, akrabalarımızı, halkı manen arkamızda bulurduk. Şimdi onların arasına da nifak düşürülmüştür. Her biri ayrı bir dava peşinde; kendilerine uymayan akrabalarını bile düşman bellemişler. "İslâm'dan ayrılmayın, parçalanmayın" şeklindeki nasihatlerimiz, gürültüye getiriyor. Bize uymaya çalışanlar, tehdit ediliyor. Biz dahi bizzat tehditlere maruz kalıyoruz.

Biliyoruz, memleketimizi terk edersek bunlar daha çok serbest kalacaklar. Hâlâ bize iyi kötü bağlı olanlar, bu sefer tamamen başsız kalarak bir tarafa sinecekler. Meydanı bozguncular alacak.

Ama ne yapalım ki, biz bugün bu bozguncularla uğraşacak imkâna sahip değiliz. Bir çatışmaya girmek mecburiyeti doğmuştur çünkü. Biz ise kan dökme işine giremeyiz. Şimdiye kadar ecdadımız da kan dökmüş değildir.

Bela gelmiş kapımızın önüne dayanmıştır. Devletin ve hükümetin hâli malum... Onlara sığınmanın ne imkânı vardır ne de yararı.

Anarşiye, bizim silahla cevap vermemiz de mümkün olmadığına göre, yapacağımız hiçbir şey kalmamış gibidir. Yerlerimizde kalmakta direnirsek, hem canımız tehlikededir hem de bize uyanların hayatı tehlikeye girecek.

Yerimizde kalmakla kalmamak arasındaki fayda ve zararları düşünerek göçmeyi daha münasip görürüz. Ne yapalım, "Gâh olur gurbet vatan, gâhi vatan gurbetlenir."

- Yerinizden yurdundan olmayın. Her şeye rağmen, Doğu'nun sahibi ve teminatı sizlersiniz. Sabredin. Meşru ve makul sınırlar içinde hak hizmetinize devam edin. Evvelallah, sizlerin ve bilinçli Müslümanların çabalarıyla, bu fitnenin doğudan da batıdan da, bütün İslâm yurtlarından da söndürüleceğini inanınız. Bu fitneler, aslında bir can çekişme alametidir. Bu arada, canımızdan olmak kaderde varsa feda olsun. Bela bizi kaçarken değil, savaşırken yakalasin. Allah kerim ve rahimdir; bize, hizmete devam düşer, vesselam...

Yeni Devir, 10 Ekim 1979

IRKÇILIK İSLÂM'A TUZAKTIR

İrkçılık bir ideoloji olmadığı için ırkçılar, ideolojiye olan ihtiyaçlarını şu veya bu ideolojiyi seçmekle karşılamak zorundadırlar. İrkçılık bu bakımdan, bütün ideolojilere açık bir hususiyet belirtmektedir. Bir ırkçı liberalist olabileceği gibi, komünist de olabilir. Teoride komünizmin ırkçılığı reddeden evrensel bir dünya görüşü olduğunu, realitedeki uygulamaların tümü zaten yalanlamıştır. Komünizmin Rusya'da bir Rus milliyetçiliğinin; Çin'de ise bir Çin milliyetçiliğinin aracı olduğu açıktır. Arnavutluk'tan Yugoslavya'ya kadar her yerde komünizm, o ülkelerin ırkçı, milliyetçi tutum ve uygulamalarıyla iç içedir.

Gerek ülkemizdeki gerekse İran ve Irak'taki Kürt milliyetçilerinin önemli bir bölümü, bilindiği gibi komünizmi seçmişlerdir. Mümkündür ki bu Kürtçülerin bir kısmı da liberalizmi seçmiş olalar. Aslında hangi ideolojiyi seçmiş olurlarsa olsunlar, bu seçimleri milliyetçi, ırkçı oluşlarına engel değildir.

Aynı durum Arap milliyetçileri için de söz konusudur. Arap milliyetçilerinin en büyük dilimi, sosyalisttir. Keza kapitalizme bağlı Arap milliyetçileri de var.

Tekrarlayalım milliyetçi, İrkçı olmak, ideolojik seçimde bulunmaya engel değil. Beşerî doktrinlerden birisine bağlanmaya mâni olmayan milliyetçiliğin, ırkçılığın sadece bir tek dünya görüşüne bağlanması imkânsızdır: İslâm'a ilahî bir düzen olan İslâm, tabiri caizse hem teori hem uygulama olarak ırkçılığa, milliyetçiliğe hiçbir açık kapı bırakmamıştır. Kavim üstünlüğünü kökten ortadan kaldırmış bulunan bir düzendir

İslâm. İslâm düzeni içinde bütün Müslümanlar, bir yapının taşları gibi birbirine bağlı bir bütünlük belirtirler. Hepsine aynı milletin çocukları gözüyle bakılır. Kavim gayreti, kavmiyetçilik güdülmesi yasaktır. Aslında bu düzen içinde yaşayanlar, kavmiyetçi bir konuya muhatap bile olmamışlardır. Bu bakımdan kavmiyetçilik yasak olmaktan öte, imkânsızdır da. Kavmiyetçiliğe ihtiyaç olmadığı gibi ortam da söz konusu değildir İslâm'da.

Kavmî özellikleri ortadan mı kaldırır İslâm? Asla! Her kavim kendi anadilini konuşmaya, yaşatmaya devam eder tabii olarak bu düzende. İslâm'a aykırı olmayan her türlü gelenek aynıyla yaşanır, yaşatılır. Bunlar ırkçı bir anlayışa ve gayrete bağlı olarak değil, kendi tabii seyri içinde yaşanır, devam eder. Hayatın tabii, meşru akışı, bir sapmaya uğramadan yol alır. Bu yapıyla kavim varlığı ve özellikleri, canlı ve güzel yapısını ancak ve sadece İslâm'la koruma talihine sahip olmuştur. İslâm'ın evrensel oluşuna rağmen, kavim özelliklerini de koruyan hususiyeti, bu ilahî düzenin beşer için ne büyük rahmetler taşıdığına küçücük bir delilidir. Müslüman olmayan bazı kavimlerin, kavmî özelliklerini de yitirmiş olduğuna dair sayısız örnekleri hatırlayalım.

Kavim gayreti güdenlerin, kavmiyetçi olan toplumların, zamanla kavmî özelliklerini bile kaybetmiş bir noktaya geldikleri, olaylarla ispatlanmıştır. Yani ırkçılık duygusu ve fikri, ters sonuçlar vererek; kavmî hususiyetlerin korunmasına değil, kaybına sebep oluyor. İrkçilik, kaderi gereği, bir ideolojinin güdümüne girmektedir çünkü bir ideolojinin alt yapısında harcıyor.

Bu yüzdendir ki Batı, İslâm toplumlarını ırkçı düşüncelere ve eylemlere itiyor. İrkçilik davasına kalkan

Müslüman toplumlar, önce İslâm'dan uzaklaşıyorlar. İçine düştükleri ideoloji boşluğunu doldurmak için, küfrün kendilerine telkin ettiği beşerî doktrinlerden birini seçiyorlar. Böylece İslâm'ın sayesinde korudukları ırki hasletlerini de kaybederek yabancılaşıyorlar ve sömürünün ağına düşüyorlar. İrkdaşlarını korumak, onları ayrı bir devlet çatısı altında toplamak çabaları, ırkçılık açmazının tabii bir sonucu olan başka bir ideolojiyi seçmelerine ve dolayısıyla sömürünün bir parçası olmaya götürüyor Müslümanları.

İrkı, ırkdaşları korumanın da tek yolu İslâm'dır. Kavmini, İslâm birliği ve bütünlüğü içinde sevmeyenler, ayrı bir baş çekenler, hüsrandır. İçinde kavminin de dâhil olduğu İslâm birliği için kavga verenlere selam olsun! İlahî müjdenin muhatapları onlardır ancak!

Yeni Devir, 12 Ekim 1979

İSLÂM BİRLİĞİNİN MÜJDECİLERİ

Doğu'nun hakiki eşrafı, İslâm davasının sahibidir. Zaten şereflerini, İslâm'a olan nispetleriyle kazanmıştır eşraf. Gayeleri İslâm, bütün çabaları halkı bu hususta irşat olan bu şerefli ailelerin ve kişilerin nüfuzu kırılmakla Doğu illeri bunalımın, anarşinin içine yuvarlanmış oldu.

Onların manevi nüfuzunun hırpalanmasıyla açılan boşluğu, hiçbir kuvvetle doldurmak mümkün değildir. Türedi eşraf, Doğu bunalımının temel öğelerinden biri olmuştur. Halkın eşraf otoritesine başkaldırısına bu türedi eşrafın sömürsü sebep oldu. Hiçbir manevi kayıt taşımayan bu türedilere itibar etmekle, Doğu'nun içinde bulunduğu kargaşalık dindirilemez, hızlandırılır. Genellik kazanan bir anarşiyi ise hiçbir resmî müdahale durduramaz. Hatta resmî müdahale ateşin üzerine benzin dökmek anlamına bile gelir.

Değil yalnızca Doğu'yu, bütün ülkeyi, tüm İslâm ülkelerini fitnelerden korumanın çaresi, yalnızca İslâm'dır. İslâm'ın olduğu yerde, İslâm bilincinin yoğun olduğu yerde ırkçılık barınmaz, bâtıl ideolojiler barınmaz.

Ülke Müslümanlarının mahallî dinî otoritelere en bağlı olanları Doğulu kardeşlerimizdi. Bu otorite ve bağlılık, operasyonlarla sürekli yıkılmaya çalışıldı. Anarşi, bu yıkımların ürünüdür.

Bütün ülkede uygulanan bu yıkım, dindar Doğu bölgelerimizde daha yoğun uygulandı. Hususi eğitim merkezleri, birer suç karargâhı görüldü. Buralardan yetişen bilginler, tehlike merkezi sayıldı.

Doğu'nun dinî hayatını besleyen bu damarların kurutulma ameliyesine öte yandan, etnik yapılarına karşı yönetilen saldırı ve horlamalar da eklenmiştir.

Bu horlamalar hızını bugün de eksiltmiş değil. Suret-i haktan gibi, Doğu halkının da Türk olduğunu vurgulayan beyanlar dahi, bir başka kavme olumlu bir bakış içinde olunamayacağı psikolojisinin sonucu değil midir? Doğu halkını Kürt kavmiyetçiliğine çağırarak, Doğu'nun Türk kavminden olduğunu ısrarla ileriye sürmenin doğurduğu kargaşalıklar, her birine destek ola ola fitne kazanının ateşlerini çoğaltmıyor mu? Oysa bu fitneyi söndürmenin yolu, ırk konusunu tam anlamıyla bir tarafa iterek, halkımızı yalnızca İslâm bayrağının altına çağırmaktan geçer. Irkçılık, bir başka ırkçı kaygı ve eylemle öldürülemez; tam aksine çoğaltılmış, genelleştirilmiş olur.

Bugünkü Kürtçülük yangını, Doğu'nun hayatını şekillendiren şerefli dinî mihrakların imhaya çalışılmasıyla ve buna bağlı olarak emperyalizmin oyununa uyulup uygulanan resmî ırkçı tutum ve davranışlarla körüklendi.

Talana uğrayan şanlı Osmanlı'nın mirası, hâlâ didikleniyor bugün. Hem de onun çocukları tarafından, küfür dünyasının oyunlarına uyularak.

Gerçek şu ki, bütün bu yıkıntılara rağmen, Doğu halkında hâlâ tüketilmemiş olan İslâm bağlılığı, bilinci, daha da dirilterek fitneleri alt etmek elbette mümkündür.

Bunun içinse İslâm davasının askerleri olan eşrafın manevi varlığını galip kılmak gerek. Hem yıllarca rejim tarafından tamamen tasfiye edilmeye çalışılan bu Peygamber vârislerine, daha etkin olabilmeleri için yeni imkân ve vesileler hediye edilmelidir. Bugünkü bozuk

düzenin devamı için değil, İslâm'ın gelmesi, Hakk'ın sultanının hükümran olması için. Hem İslâm ülkelerinin hem yeryüzünün kurtuluşu için, her yer gibi Doğu'da da İslâm'ın erlerine meydanlar açılmalı. Irk putunu da, beşerî düzenlerin bütün putlarını da kıracak olan sadece İslâm'dır, sadece İslâm'la şeref bulduğuna inananlardır. Ülkemin doğusu, belki de her yerden daha çok bu eşrafa malik durumdadır, yeter ki arka çıkılsın, desteklensin bundan böyle... Bunlardır küfrün korkusu, İslâm birliğinin müjdesi.

Yeni Devir, 15 Ekim 1979

DOĞU EŞRAFINA İTİBAR

Doğu illerimizi helak olmaya doğru iteleyen kavmiyetçilik fitnesinin önünü keserek Doğu'nun doğuşunu sağlamak için, bu düzenin bombardıman altında tuttuğu "eşraf düzeni"ni yeniden yürürlüğe koymak, en makul ve tabii tedbir meyanında mütalaa edilme-lidir.

Doğu'nun geleneksel ve aktüel yapısı da bunu gerektiriyor. Hiçbir bölgemiz, Doğu illerimiz kadar mahallî otoritelere bağlı bir hususiyet içinde değildir. Bu hususiyet, altmış yıllık yıkımlara rağmen, hâlâ etkinliğini sürdürmektedir. Lakin bu yıkımlar sonunda hakiki eşraf düzeni büyük sarsıntı geçirmiş, onun yerine birçok türedi nüfuz sahibi bu boşluğu işgal etmiş bulunuyor. Düzen, kendi selameti açısından, eski sağlam eşraf yerine, rejime yaslanan yeni nüfuz sahibi "sözde eşraf"lar türetti. Tek partili dönemde tayinle Meclis'e gelen birçok Doğulunun şahsında, rejimle özdeşleşmiş yeni eşraf takımının örneklerini bulmak mümkündür. Bunların içinde birçok geleneksel eşraf ailelerinin çocukları da vardı.

Ama rejim, bunları Doğu'nun geleneksel yapısını korumaları için değil, bu yapıyı rejime yakın bir çizgiye çekmeleri için görevlendirmişti âdeta. Dişleri rejim tarafından sökülmüş birer aslan hâlinde bu eşraf çocukları, devletin Doğu illeri için birer teminatı olarak kullanıldı. Böylece geleneksel eşraf düzeni, kazandırılan yeni özle, laik Cumhuriyet için asla tehlike arz etmeyen bir bünyeye dönüştürüldü.

Rejim bir yandan kendine bağladığı bu eski eşraf çocuklarının eliyle varlığını teminat altına alırken, öte yandan hakiki eşraf düzenini kolayca imha etmek fırsatları buluyordu.

Soy geçmişleri ne olursa olsun, rejimin yandaşı olan bu eşraf çocuklarıyla, eşraftan olmadığı hâlde rejim tarafından arkalanan ve kendilerine tek partili düzenin kapıları açılarak Meclis'e giren yahut ticaret imkânları bahşedilerek güçlendirilen ve zamanla eşraf hüviyeti kazandırılan bu türediler arasında, yüklendikleri görev bakımından hiçbir fark yoktur.

Bu her iki sınıftan gelen yeni nüfuz sahiplerinin gördükleri hizmet aynıydı. İkisi de Doğu'nun bünyesini değiştirmenin maşaları idiler. Her iki sınıftan gelenler, halkın saygınlığını kazanan kişisel bir özgeçmişin sahibi değil, rejim tarafından himaye edilen bir suni eşraflığın mensubu olmuşlardı.

Doğu'nun eşraf müessesesine bağlılığı, işte bu türedi eşrafların şahsında sarsıntıya uğramıştır.

Sürekli istismar edilen ağalık, şeyhlik kurumu, bu adamların şahsında kötü örneklerini bulmuştur. Bu kurumlara karşı baş gösteren başkaldırıların sebebi, bu kötü örneklerle izah edilmelidir. Bilinmelidir ki bu kötü örneklerin hepsine yakını, yakın tarihin ürünleridir.

Sürgünlere, kıyım ve kırımlara uğrayan halk babası gerçek eşrafın, gerçek tasavvuf erbabı ve İslâm bilgini olan mübarek zevatın, yani bu hakiki eşrafın yerine türetilen çıkarıcı yeni eşraf bozuntularının yüzünden Doğu'nun dengesi sarsılmıştır.

Bu türedi eşrafın zoraki sultanı zamanla bir etkinlik de kazanmıştır. Çok partili siyasi hayat, denebilir ki, bunların itibarını arttırdı. Evvelce kendileri rejime yal-

taklanırken, şimdi siyasi partiler ricacı olmuştur bunlara. Bunların bazıları halk içindeki sultalarını korumak amacıyla şimdi de kavmiyetçiliği seçmiş görünüyor. Ve ne gariptir ki “Şeyhlik ve ağalık” ifadeleriyle somutlaşan sömürüye karşı savaş vermek iddiasıyla terör yolunu seçmiş bulunanlarla işbirliği hâlinde. Bizzat kendilerinin temsil ettiği sömürünün, tagallübün karşıtlarıyla birleşmişler yani. Böylece tekrar el üstünde kalacaklarını sanıyorlar, sultalarının devam edeceğini umuyorlar. Ve terör çevreleriyle birlikte, bu düzenin imha etmeye yöneldiği ama tam anlamıyla tüketemediği “gerçek eşraf” a karşı yoğun saldırılar yöneltiyorlar.

Çünkü kesinlikle biliniyor ki Doğu’nun gerçek eşrafı ayakta kalabildiği sürece, ırkçı ve solcu eylemler için kesin başarı imkânsızdır. Doğu’daki fitnenin temel sebeplerinden biri, eşraf düzeninin başına örülen çorapta aranmalıdır. İhyası ise hakiki eşrafa itibar iadesiyle çok yakından ilgili...

Yeni Devir, 14 Ekim 1979

ZİNADAN KAÇINMAK DA FEDAKÂRLIKMIŞ

Başbakandan yeni bir vecize: “Siyaset özel yaşamda kesin özveri ister.”

Bilindiği gibi bu vecize, Başbakanın: “Hizmetlerini her zaman şükranla anacağım” diyerek istifasını kabul ettiği Güneş’in, malum skandalı üzerine söyleniyor.

Bu vecize, işbu skandal dolayısıyla değil, bir siyaset adamı için aranan vasıflar meyanında zikredilseydi mesele yoktu. Gerçekten de siyaset, kişinin özel hayatından bazı fedakârlıklar bekler, diye düşünülebilir.

Lakin öyle değil, bir gayrimeşru ilişki sebebiyle söyleniyor bu söz. Başbakana göre bu kabil ilişkilerden bir siyaset adamı fedakârlıkta bulunmalıymış. Malumdur ki “fedakârlık”; kişinin hakkı olduğu bir şeyden vazgeçme büyüklüğünü göstermesi gibi hâller için kullanılan bir kelimedir. Kendi için helal ve tabii olan hakkından feragatte bulunmak durumunu ifade eder “fedakârlık”.

Edebiyatla da uğraştığı bilinen bir Başbakanın, bu kelimeyi yersiz kullanmadığını kabul edecek olursak; Güneş’in malum fiilini gayet tabii bir hak saydığını, ama bir siyaset adamı olması dolayısıyla, bu hakkını kullanmaması, yani bu hakkından fedakârlıkta bulunması gerektiğine inandığını ileriye sürmek durumunda kalacağız.

Bir başka mânaya gelmez bu söz, yani vecize, bu durumda. Bu olay için kullanılmıştır madem, o hâlde Başbakan demek istiyor ki: “Eğer siyaset adamıysan

herkesin hakkı olan bazı hususlardan fedakârlıkta bulunacaksınız! Yani, gerçi senin de hakkındır ama bu hakkını kullanmayacaksınız. Çünkü siyaset özel yaşamda kesin özveri ister.”

Gayrimeşru ilişkilerin, özel hayatın tabii unsurlarından sayılması, Batı'nın hayat anlayışına ters düşmez. Bununla birlikte Batı'nın da kamuoyu, bu kabil ilişkileri siyaset adamları için yakışık almayacak fiillerden addetmiş; bu konuda siyasilerden hep özveri beklemiştir her nedense.

Batı, güzel sanatlarını, edebiyatını, gayrimeşru ilişkilerin anlatımlarıyla oluşturmuş, süslemiş; romanından sinemasına kadar her dalda bunu örneklemiş olduğu hâlde, bunu uçkur gevşekliğini yaşayan politikacılarında görmek istememiştir, nasılsa. Siyaseti, özel yaşamda özveri isteyen bir meslek olarak görmüş.

Anlaşılan, uzun Batılılaşma serüvenlerinin sonunda biz de aynı noktaya ulaşmış bulunuyoruz: Siyaset adamı, cinsel özgürlüğünden fedakârlık etmeli. Yani bu hakkını kullanmamalı. Kısacası zinadan fedakârlıkta bulunmalı.

Dikkat ediyorsunuz değil mi: Kınanan zina değil; zinayı siyaset adamının işlemesi.

Zinaya alelade bir fiil gözüyle bakıyor Batı, toplum için. Önemli bir “özür” bile saymıyor. Fakat bu fiili bir siyasetçi işlerse hemen gözden düşüyor. Daha doğrusu işlerse değil, işlediğine tanık olunursa; spotlanırsa. Fiilin kendisi değil, dedikodusu önemli oluyor Batı için. Skandala razı değil Batı. Skandala adı karışan siyasininse “özür”ünü asla kabul etmiyor. Zaten böyle bir skandala adı karışan siyasi de, işlediği fiilin halk katında nasıl karşılanacağını bildiği için âdeta kabahatini alelade bir kabahat mesabesine indirircesine halktan

özür dilemek gibi, acayip bir garipliğe düşmüyor. Susup olup bir kenara çekiliveriyor hemen. Biz bu konuda da Batı'yı çok geride bırakmış olmalıyız ki müstafi İçişleri Bakanı, gazetecilere:

- "Bunu bilhassa yazınız: Türk halkından özür dilerim" diye beyanat veriyor.

Özel hayatından "fedakârlık"ta bulunamamış olan sabık Bakan, milletten özür dilemektense Allah'tan af dilemeliydi, diye düşünen var mı?

Özür dileyince ve bu özrü kabul edilince her şey normal seyrine dönecek sanki.

Aklıma gelmişken söyleyeyim: Herhâlde sabık Bakan ve eşi taaddüd-i zevcata karşıdırlar, değil mi?

Yeni Devir, 16 Ekim 1979

HA İNÖNÜ, HA ECEVİT

Bazı liderlere, makamlarını kaybetmek, bir hükümdarın tahtını tacını kaybetmesinden daha ağır geliyor anlaşılan.

Toprağı bol olası İnönü, bunlardan biriydi. Köşeye sıkışmayıversin, hemen basardı çılgılığı!

- Ya ben ya o! diye.

Etrafındakilerin de eli böğründe kalırdı. Herhâlde “aşağı tükürsek sakal, yukarı tükürsek bıyık” şeklinde düşünürlerdi ve yutarlardı tükürüklerini. Böylece devam edip giderdi İnönü’nün düzeni.

İnönü’nün bu düzenini ilk defa Ecevit bozdu. İnönü’nün bu klasik oyununu, eline ve diline dolayarak yıktı adamı. CHP Kurultayını: “Ya ben ya o” ifadesinin “çağdışı”lığına inandıran Ecevit ve arkadaşları oldu. O günlerde şöyle konuşuyordu, Ecevit:

- Hiç kimse “Ya ben ya o” deme hakkına sahip olmamalıydı. Hiç kimse kendi oyunu, herkesin oyunun üstünde görmemelidir. Parti liderliği, bir hizmet yarısıdır; padişahlık değildir. İnönü de padişah değildir, padişahlığı yıkan adamdır.

Neticede alt etti adamı. Aslında İnönü de hafife almıştı Ecevit’i. Onun kendisiyle başa çıkabileceğine ihtimal vermiyordu. “Ne yapar yapar, eski numaramı çeker, yerim Ecevit’i diye düşünüyordu. Ecevit’in kulislerini, taşra örgütünde kurduğu tuzakları pek önemsememişti. Ecevit’se, İnönü’nün nefesine duyduğu güven duygusu dolayısıyla işi biraz gevşek tutmasından,

alabildiğine yararlandı. Halkın bıkkınlık psikolojisini bir güzel örgütledi. Ve halkı, bir kadro değişikliği olmazsa CHP'nin iktidar yüzü göremeyeceğine inandırdı. Kavgayı İnönü'ye değil de onun etrafındakilere karşı veriyormuş gibi davranarak, İnönistleri bile elde etmeyi başardı.

Neticede yedi adamın başını.

İnönü, yıllar yılı kendini "ya ben, ya o!" cümlesiyle ayakta tutmuştu ama sonunda yıkılışına da bu sözü sebep olmuştu.

İnönü'yü bu sözüyle tüketen Ecevit, yıllar sonra yani bu son olağanüstü kurultayında, şimdi ortaya, tıpkı eski lideri gibi çıkıyor. Gerçi, İnönü gibi "Ya ben, ya o" demiyor ama, İnönüce olan bu sözün Ecevitçeye tercümesi demek olan şunları söylüyor.

- "Kendimi görevi sürdüremeyecek durumda hissetmem hâlinde genel başkanlıktan ayrılıyorum."

Partinin hezimetini, parti içi hiziplere bağlayan Ecevit, Kurultay'dan açıkça, kendisiyle "uyumlu bir biçimde" çalışacak arkadaşlarının seçilmesini istiyor. Bu gerçekleşmediği takdirde:

- "İlle de Genel Başkan kalmak diye bir tutkum yok!" diyor.

Yeni Devir, 7 Kasım 1979

KILIK KIYAFET DAYATMASI

Dünyanın en ilkel ülkesinden en gelişmişine kadar, yönetim biçimleri devletin resmî ideolojisi ne olursa olsun, hiçbir ülkede, hiçbir vatandaş sakal bıraktığı ya da başını örttüğü için cezaya çarptırılmaz, çarptırılmamıştır, günümüzde.

Türkiye hariç!

Sakal koyuverdiği için bir ortaokul müdürünün, kaymakam tarafından görevine son verildiğini gösterir bir belgeyi yayınladı gazetemiz.

Bu örnek, tek değildir. Bu yolda yüzlerce uygulamaya tanık olduk.

Keza, sırf başlarını örttükleri için eğitimi engellenmiş yüzlerce öğrenci kızımız ya da görevlerinden uzaklaştırılmış memur hanımlarımız var.

Akıldan, izandan zerre kadar nasibi bulunan herkesi dehşete düşürmesi gereken olaylardır bunlar.

Bu tür kıyafetler Anayasa'nın ne Eğitim Yasasının, lafzına ve ruhuna aykırıymış.

Tutalım ki doğrudur.

Bu konuyu temelinden çözümlemek için Anayasa'nın ve Kıyafet Kanunu'nun değişmesi lazımdır.

Ama bir de şu var: Adı geçen bu yasalar, yürürlükte bulunan daha birçok yasa gibi, gelişen ve değişen şartların gerisinde kaldığı için, aktüalitede zaten uygulanmaz, işlemez duruma gelmemiş midir? Resmen değişmemiş olduğu hâlde, artık alenen uygulanmayan, önemsenmeyen birçok yasamız yok mu?

Örnek mi istersiniz?

Hiç uzağa gitmeyelim. Bizzat bu yazının konusu olan Kıyafet Kanunu ve onun uygulaması dahi açıkça göstermektedir bu yasanın birçok alanda işlemediğini, uygulanmadığını, kullanılmadığını.

Çevremize bir göz atalım. Bu yasaların lafzına ve ruhuna aykırı bir kıyafetle dolaşan milyonlarca insan vardır bu ülkede. Sinema dünyasından tutunda, sanat edebiyat çevresine kadar, üniversite hocalarından birçok bürokrata varıncaya değin binlerce adam sakallı olarak dolaşmıyor mu? Her partiden birçok sakallı parlamenter yok mu? Bakanlar olmadı mı? Gazetelerde, televizyonda bunların görüntüleri rahatlıkla sergileniyor mu? Keza buralarda envai çeşit kıyafetlerle, acayip garaip giysilerle endam gösteren yüzlerce kadına rastlamıyor muyuz?

Demek ki kıyafete ilişkin yasaların lafzına, ruhuna, bugünkü toplum fiilen uymamaktadır ve kanun koruyucuları dahi bu toplumsal gerçeğe uyararak, bu konuları asla önemsememektedir. Yani toplumsal yaşantımızın gerisinde kalmıştır bu yasalar.

Öyle de, bu yasalardan daha da geri kalmış olan bazı gayretkeş yobazlar, kendi kişisel din düşmanlıkları dolayısıyla, bu yasaları tek taraflı olarak işletip Müslümanlara zulmetmektedirler. Bu yasalara zevki ve keyfi uğruna uymayan her meslekten on binlerce bay ve bayan, gönüllerince salınıp durur ve kimsecikler de kendilerine asla karışmazken hatta karışmak bile terbiyesizlik sayılırken sırf din bağlılığı uğruna sakal bırakan ve başını örten vatandaşlarımıza zulmedenlere ne demeli...

Yeni Devir, 26 Aralık 1979

YANILGIDAN DÖNMEDİKÇE

Demokrasinin düşünce özgürlüğü demek olduğu, her türlü düşünce sistem ve biçimine en geniş anlamda hayat hakkı tanıdığı, dahası her türlü düşüncenin gelişmesi için ortam hazırlamak görevinde olduğu, tartışma alanı sağladığı, onu tarif edenlerin dillerinden hiç düşürmediği sözlerdendir.

Demokrasinin ne idüğü ve ne olmadığı konusu üzerine ülkemizde evrensel boyutlu bir tek bilimsel çalışmanın yapılmamış olması ve en sıkı demokrasi yanlılarının bile ancak aktarma ve yarım yamalak bilgilerine bazı kişisel çağrışımalarını ya da demagojilerini eklemek suretiyle yorumlar kazandırmaya yeltenişleri; bu yeltenişlerinin ise ciddiye alınarak ülke yönetimine kullanılması, sonuç olarak Türkiye'yi her 10 yılda bir demokrasiyi kurtarmak adına yönetime el koyan askerî müdahalelere maruz bırakmıştır.

Düşünce özgürlüğü gereği ve ilerencilik sanılarak arkalanan bazı fikirlerin zamanla, gerçek ve tabii hüviyetlerini kuşanarak silahlı eylem hâlinde ortaya çıkışı, bizde demokrasinin sözcülüğünü yüklenmiş ve etkili olmuş çevrelerin nasıl köklü bir yanılğı ya da kasıt içinde bulduklarının, her defasında çok pahalıya ödenmiş ispatıdır.

Onlar demokrasi için sürekli olarak hayalî düşmanlar var etmişler, hatta samimi Müslümanları bile en büyük tehlike saymak gibi vehimlerle uğraşarak asıl tehlikeyi göz ardı ettirmişlerdir.

Ve nihayet bir kez daha en somut biçimde gerçek ortaya çıkmıştır ki asıl tehlike, silaha sarılarak ülkeyi bir yangın alanına çevirenler, demokrasinin vazgeçil-

mez unsuru gibi addedilerek serbestçe çalışmalarına meydan açılan kişi ve çevrelermiş. O kişi ve çevrelerin zihniyeti, demokrasiye bağlılığın bir göstergesi sanılarak korunmuştur. Anarşi ve terörün, o düşüncelerle bünyesel beraberlik içinde bulunduğu, silahlı eyleme koyulmanın o düşüncelerin olağan bir uzantısı olduğu dikkatlerden saklanılmıştır. Dahası o tehlikeye dikkat çekenler, gericilikle, art niyet taşımış olmakla suçlanmıştır.

Düşünce özgürlüğü bahanesiyle korunan o fikirlerin, çağımızda bağımsız birer düşünce biçimi olmaktan çok, ancak evrensel bir emperyalizmin aleti olarak kullanıldığı, özenle görmezlikten gelinmiştir. Onların asıl amaçlarının anarşi ve terör olduğu, şimdi daha çok açık ve seçik ama, dün de meçhul değildi uyanık olanlarca, vatanseverlerce.

Demek ki demokrasi adına ve düşünce özgürlüğü teraneleriyle eğriye şemsiye olan, buna mukabil hiçbir tehlikeli tarafı bulunmayan duyguları, ısrarla tehlike gibi gösterenlerin zihniyeti ve onun temsilcileridir, bu ülkenin başına gelenlerden asıl sorumlu tutulması icap eden.

Ülkece, tekrar pahalı yanılığlara düşmemek için, bu yanılığlı yaklaşımlardan uzak durulmalı, geçmişten ders alınmalıdır.

Kısacası, silahlı eyleme kalkmış olan zihniyettir tehlikeli olan Türkiye için.

Demokrasi, silahlı eylemle ilgisi olmayan, bunu kanıtlamış bulunan düşüncelere daha geniş bir ortam getirmekle yükümlü bir yönetim biçimi olarak bilinir ve uygulanır Batı'da.

Yeni Devir, 14 Mart 1980

İŞ BAŞA DÜŞMÜŞTÜR EY MÜSLÜMAN

Anarşinin çok yoğun olduğu Doğu illerimizden birinin kazasında şimdi anarşinin eseri bile yokmuş.

Nasıl sağlanmış bu?

Aklımıza gelen tedbirlerin hiçbirisiyle değil. Yani ne askerî, ne polisiye ne de hukuki tedbirlerle. Ne cumhurbaşkanın çağrılılarıyla ne anarşi düşmanı pozlar takınan siyasilerin beyanatıyla ne de birliğe beraberliğe davet eden yayınlarla.

Ya ne ile kökü kazınmış bu kazada anarşinin?

Şöyle olmuş: Toplanmışlar kazanın ileri gelenleri, yani eşrafı bir araya, akıl ve tedbir birliği etmişler ve çağırılmışlar yanlarına anarşi mihrakı olan ne kadar dernek ve sair kuruluş ve adam varsa hepsini. Hep birlikte demişler ki bu kavgalı ve kavgacı elebaşlarına:

- İşte size 24 saatlik mühlet veriyoruz. Hepiniz, ne kadar faaliyetiniz varsa, hepsine son vereceksiniz. Ya bu şehirde akıllı uslu adamlar gibi oturur, işinizle gücünüzle uğraşsınız yahut defolup gidersiniz buradan. En ufak bir olayınıza şahit olduğumuz an, hepimizi birden tepeleriz. Hepinizin ne ve kim olduğunu ne yapmak istediğinizi çok iyi biliyoruz. Allah hepinizin belasını versin!

Evet, aynen bu mealde ama çok daha ağır sözler söylemişler. Ötekiler gık diyememiş. Süt dökmüş kediyeye dönmüşler ve çekip gitmişler.

24 saat geçmeden levhalar indirilmiş, örgütler lağvedilmiş ve bütün kavga gürültü bir anda kesilmiş. Öyle yutturmaca da yok, yalnız dernek merkezlerini dağıtmakla kalmamışlar, fiilen dağılıp gitmişler.

O gündür bu gündür, çok gürültülü olan bu kaza merkezinin başı kulağı rahatmış.

Bu, eşraf ittifakının bir zaferidir. Halktan kendilerini sorumlu bilen, gerçek eşraf topluluğunun başarısıdır.

Hepsi aynı siyasi anlayışı bölüşen bir topluluk mu? Elbette değil!.. Ama hepsi anarşinin, terörün düşmanı olan vatanseverlermiş. Anlamışlar ki anarşinin bir kolunu tutmakla değil, her iki kolunu da kopartmakla biter bu iş.

- “Siz milleti birbirine mi boğazlatmak istiyorsunuz ulan?” demişler. Başımıza bela getirmek mi istiyorsunuz? Halkın üstüne askeri, polisi saldırtmak mı istiyorsunuz? Sizin öyle bir hakkınızdan geliriz ki, doğduğunuza doğacağınıza pişman olursunuz. Bizi öyle devlete, hükümete, kanuna, hapishaneye benzetmeyin; bir vurduk mu helak ederiz.

Şimdi hepsi sus pus orada bu efelerin. Bazısı başka yerlere çekip gitmişler. Yani eşrafın birlik olmadığı başka yerlere göçmüşler, melanetlerine devam için.

İtiraf edeyim ki, ben dahi öyle hükümete, kanuna güvenmiyorum, tıpkı eşraftan bu vatandaşlar gibi.

Her işte olduğu gibi, sağduyu sahibi olan halkıma ve halkıma sahiplik eden, sorumluluk duygusu taşıyan bu halkın öncülerine güveniyorum.

Her yerde her yerleşme merkezinde halkıma rehberlik edecek böyle şerefli insanlar, halk babaları vardır. Eğer bunlardan bir ikisi öncülük, önderlik etmeye kalkarsa, öteki eşrafı da çevrelerinde toplayarak pekâlâ kendi bölgelerini selamete kavuşturabilirler.

İş gerçekten başa düşmüştür. Yani millete, milletin eşrafına düşmüştür. Bu konuda politikacılardan medet ummak akıl kârı değildir asla. Hele hele hayatiyetlerini ancak anarşinin sayesinde sürdüren politikadan politikacıdan hiç ümitvar olunmamalıdır. Hatta kargaşalığın müsebbibi sayılmalıdır onlar. Suratında suret-i haktan maskelerle dolaşan politikacılar değil mi, bizi bu açmazlara düşüren?

Yeni Devir, 15 Mayıs 1980

EGEMENLİK TABUTLARINDIR

“Hâkimiyet kayıtsız şartsız milletindir” cümlesini düstur edinmiş olduğunu söyleyen nice siyaset adamının kafasında, bu düsturu yalanlayan bir anlayış yattığını, görmeyen var mıdır?

“Halk iradesi”, “halkın kendi kendini idaresi”, “halka saygısı olmak”, “halkçılık”, “demokrasi” gibi kavramların bizde birer zevahiri kurtarma ya da birer yutturmaca muamelesinin aleti olarak kullanıldığını kim inkâr edebilir?

Bir şairin: “Kanun diye, kanun diye, kanun tepelendi” demesi misali, “halk”, “halkçılık” diye diye, bu ülkede halk çiğnenmiştir. Halkın iradesine zincirler vurulmuştur. Halkın inancı suç sayılmıştır. Adına, halkın kendi kendini yönetmesi denilen Cumhuriyet dönemi, halkın devlet yönetiminde hiçbir eğiliminin yoklanmadığı, reyinin alınmadığı bir dönem olarak yaşanmadı mı? Çok partili hayatın dahi, “açık rey, gizli tasnif” şeklinde muamele gördüğü bir ülke değil midir Türkiye?

Örnekleri çoğaltmaya hiç gerek yok!

Halk iradesinin rafta olduğu bir ülkeyiz hâlâ.

Halkın iradesinin yerini, bazı kurumlara, kanunlara, tabulara peşkeş çekmişiz; millet değil, onlar konuşuyor. Halkın değil, onların onayı alınıyor.

Bugünlerde çok konuşulan şu Anayasa’yı değiştirme konusu Danıştay ve Anayasa Mahkemesi gibi bazı kurumların, halk çoğunluğunun genel eğilimlerini yansıtmayan kararlar verme pozisyonuna yeni sınırlar getirme isteğinden kaynaklanıyor. Ama ne var

ki Anayasa'yı değiştirmeyi hedeflemiş görünen siyasi partinin asıl amacı, bu kurumları halkın temayülleri- ne uygun düşecek şekilde düzenlemek değil, bu tema- yülleri bahane ederek kendi partisinin sultasını hükme bağlatmaktır. Bu parti, kendi menfaati uğruna böyle bir teşebbüste bulunmakla birlikte, şu gerçeği de ister istemez vurgulamış olmaktadır: Bu ülkede elan birçok kurum, yasa ve tabu, halkoyunun önünde ve üstünde yer almaktadır. Yani hâkimiyet milletin değil, şu veya bu kurumundur hâlâ. Çoğunluğun iradesini hesaba katmayan bir zorbalığın geçerli kılınmış bulunduğuna dair sayısız örneklere şahidiz hepimiz. Çeşitli dernek-lerden, sendikal kuruluşlara, parti yönetimlerinden bü- rokraziye kadar her alanda, halkın, çoğunluğun irade- sini köleleştirmiş bulunan bir gelenek geliştirmişiz.

Halk çoğunluğunun hangi hususta istekleri yerine getirildi?

Hâkimiyet nerede milletin oldu, gösterilsin. Bizim demokrasi havarilerimiz, evvela kendi düsturlarının yalanlayıcısıdır. Bu demokrasi havarileri, halka rağ- men az mı kanun getirip tabular dikti! Bir nice halk dostu masumu; halk düşmanı, hürriyet düşmanı, vatan haini, kızıl diye ilan edenler, bu havariler değil midir? Başımıza yeni putlar diken, totemler getiren, tabular koyan bunlar değil mi? Ve dahi bütün bunları halkın isteğiymiş gibi göstermekten geri kalmayanlar hep bunlar değil midir? Filan adamı seveceksin, filan ada- ma söveceksin diye halkı şartlamaya kalkanlar, gençli- ğin beynini yıkayanlar kimdir? Bu şartlamanın dışında kalanları suçlayanlar kim?

Kim olacak, şu "Hâkimiyet kayıtsız şartsız mille- tindir" sloganının arkasında saklananlardır.

Yeni Devir, 29 Mayıs 1980

TUZAK KURUYORLAR MÜSLÜMANLARA

Türkiye'nin en namuslu, en vatansever insanlarının dindarlar olduğunu kim inkâr edebilir? Anarşiye karışmamış olanlar, hırsızlık ve ırsızlık yapmayanlar, halkı sövmeyenler, karaborsacılıkla uğraşmayanlar, kimsenin malına, ırzına, canına kastetmeyenler, hep İslâm'a teslim olanlardır. Genelde böyledir bu. Bazı istisnalar icat ederek bunun aksini ispata çalışmak, budalalık değilse ihanettir, din düşmanlığıdır. Gerçek Müslümanın kötü fiillerle yoktur işi.

Eğer bütün toplumumuz İslâm terbiyesiyle eğitilmiş olsaydı bu fena fiiller ortadan kalkmış olurdu veya en azından toplumumuzda büyük yaralar açamazdı. Çürümezdik.

Bu gerçeğe rağmen, bu toplum, dini tehlike bilen madrabazların tasallutuna uğradığı için, din eğitiminin vebadan kaçır gibi kaçıldığı için, bir bunalımlar ülkesi hâline geldi Türkiye. Nerede bir din korkusu, inanç tezahürü görüldüyse, üzerine çullanıp boğmaya çalışan yarı aydınların sultasında kaldığımızdan, anarşinin kol gezdiği, ekonomisinin halkı tırpanladığı bir ülke olduk.

İslâm'ı gündemden çıkarışımızın sonucudur, uğradığımız felaketlerin bilimumu. Hiç başka sebep aranmaya!

Ülkemizi bu duruma getirenler, yani dine hayat hakkı tanımayanlar, sanki bu ülkeyi Müslümanlar bu duruma getirmişler gibi bir hava vererek dine olan

saldırılarını sürekli tekrarlamaktan geri durmuyorlar hâlâ. Sanki bu düzenin bozukluğu İslâm'ın eseriymiş; bu anarşinin sorumlusu Müslümanlarmış gibi. Hâlâ dine saldırıyorlar, hâlâ Müslümanları tehlike görüyorlar. Nerede bir din savunması görseler, en büyük düşman sayıyorlar onu. Nerede bir dindara rastlasalar, geriliğimizin müsebbibi olarak işaretliyorlar.

Bir küçücük olay çıkmayıversin, hemen saldırıya geçiyorlar dine ve Müslümanlara karşı. Hep fırsat ve bahane kollamaktadırlar. Şu mevlit münasebetiyle yeniledikleri saldırılar meydanda. Bu ülkede günde şu kadar adam öldürülür, şu kadar soygun olur, onların hiçbirine gösterilmeyen reaksiyonu, şu mevlit olayı için gösterirler. İnsana öyle geliyor ki, adlarını Müslümana çıkarmış dört vatandaş çıkıp da bir bankayı soysa, din düşmanı çevreler, Türkiye'deki bütün soygun ve katl olaylarının sorumlusu olarak Müslümanları ilan edecektir. Bütün anayasal kuruluşları, dindarlara daha yoğun biçimde savaşa çağıracaktır.

Müslümanları daha da biçmek için, tırpanlatmak için vesile arıyor bu çevreler. Tedavisi imkânsız bir düşmanlık hastalığı içinde yaşayan bu çevreler, aslında kendileri için en zararsız olan Müslümanlara bile düşmandırlar. Bir köşeciğe çekilmiş Müslümanlara bile, zararsız gözüyle bakmıyorlar. Sessiz sedasız Müslümanlar, onların gözünde, "uyuyan yıllar" hükmündedir. Onlar dahi ezilmelidir.

Bunların sebebi nedir? Neden bu kadar düşmandırlar İslâm'a, Müslümana?

Müslümanlar uyandığı takdirde, iplerinin pazara çıkacağını biliyorlar, ondan.

Bu sebeple, istemiyorlar uyanışını Müslümanların.

Kendi sultalarının tabii bir sonucu olan anarşi, Müslümanları daha da etkisiz hâle getirmenin bir manivelası. İstiyorlar ki bu anarşiye, soygunlara birkaç Müslümanın adı karışsın. Karışsın ki bütün bu fiillerin kabahatlisi olarak Müslümanları gösterebilirler. Bunalmaların suçunu Müslümanlara yıkarlar. Böylece kılıca havale edeler Müslümanları. Kendi tarihî suçlarına Müslümanı müsebbip gösterip sultalarına mühlet arıyorlar; oyun kuruyorlar en namuslu insanlarımıza yani.

Yeni Devir, 8 Haziran 1980

HALK SOKAĞA DÖKÜLÜRSE

Halkı kışkırtanlar, halk ayağa kalktığı vakit ne yapar, bunu hesaplıyorlar mı? Hesaplıyorlarsa eğer, doğru hesaplıyorlar mı acaba? Yani, halkı tanıyorlar mı, halkın bağlı olduğu inanç sistemini, uğruna baş koyacağı davanın ne olacağını biliyorlar mı?

Bizim halkımızın, fitri varlığına, inanç geleneğine aykırı düşen bir amaçla ayağa kalktığı görülmüş müdür tarih boyunca?

Kışkırtıcılar, kandırılmış buldukları bir avuç zavallıyı, halkımızın tümüymüş gibi görüyor olmalıdır. Beyni yıkanmış, hiddetle doldurulmuş bir avuç insanın şahsında, bütün halkımızı katılacağı bir halk hareketinin düşünüyö görenlere, Ali Suavi'nin Abdülhamit Han'a karşı giriştiğı ve müthiş bir katliamla sonuçlanan Çırağan Baskını'nı hatırlatmalı.

Ruhuna seslenen davet bayrağının altında toplanır halk.

Temelde halkı, onun inançlarını hiçlemiş kışkırtmalar, halkı değil ancak aldatılmış bir avuç zavallı fanatik insanı toplar çevresinde. Bununsa genel bir başkaldırıyla hiçbir ilgisi yoktur. Neticede bastırılmış küçük bir isyan olarak kalır. İslâm tarihindeki Hasan Sabbah hareketi, Fazlullah'ın Hurufilik cereyanı, Anadolu'daki Babai ve Celali isyanları gibi. Hepsi kanla bastırıldı bunların. Bazı kışkırtıcıların bir kahraman olarak saydığı Simavnalı Şeyh Bedrettin adlı sapık da öyle. Pir Sultan Abdal'da.

Masallara karışmış olan Köroğlu hareketi, hâlâ bir kahramanlık menkıbesi olarak görülüyorsa bunun sebebi, halkın inanç sistemine aykırı düşmeyen bir başkaldırı olmasındandır. Hatta bu inanç sisteminin gereği olan, “haksızlıkla mücadele” etme görevini üstlenmiş olmasındandır. Köroğlu isyanı, değişik bir ideolojiyi savunmanın değil, halkın benimsemiş bulunduğu dünya görüşünü çarpıtan zalim bir beye haddini bildirmenin kavgasıdır. Yukarıda andığımız öteki isyanların değil de, Köroğlu isyanını hâlâ sevilmekte olduğunun başka sebebi var mı? Onlar birer bâtili savunmanın isyanıydı, Köroğlu’nunki ise millî düzene musallat olmuş bulunan bir haşereden kurtulmanın eylemiydi.

Patrona Halil’in başarıya ulaşması da keza, haşerelilerin ortadan kaldırılmasını amaçlayan bir hareket olmasındandı. Halk, öncüleri birer tellak ve manav bile olsa, arkasına düşmüştü onların. Çünkü kendi sesini bulmuştu halk, o davetçilerde. Devleti, kenelerden temizlemek amacıyla ayağa kalkmışlardı. Bu sebeple başarıya da ulaştılar. Lakin bu başarıları uzun sürmedi. Çünkü hem hareketin öncüleri yetersiz idiler, hem de keneler oldukça güçlü ve hesabî idi. Kendilerini hızla toparlayıp imha ettiler isyancıları. Neticede bu keneler kanını sömüre sömüre bir iskelete dönüştürdüler Osmanlı’yı.

Bastırılan her isyan, mutlaka haksız olduğu, halka aykırı düştüğü için bastırılmış değildir şüphesiz. Nice soylu başkaldırıları vardır ki, hazırlığı eksik, zamanı ve yeri iyi hesaplanmadığı için ezilmişlerdir. Bu tür isyanlar, kanla bastırılmış olsalar bile, halkın gönlünde birer destan olarak yaşar ve yeni isyanlara kaynaklık ederler. Ders olurlar.

Lakin bir başkaldırının muvaffak olması için, mutlaka haklı ve halkla mutlaka ruh ve mâna bağı içinde

olması şarttır. Uzun süre ayakta kalabilmesi bu bağla mümkündür.

Bugün ülkemizde umutlarını halk için bir çatışmaya bağlamış bulunanların hepsi, bekledikleri çatışmalar eğer tahakkuk edecek olursa, ne azim bir ezilmeye maruz kalacaklarının farkında değildirler galiba. Kışkırtıcıların taşıdıkları ideolojik öze bakarak, kesinlikle söyleyebiliriz ki, bu kışkırtıcıların tümünü bekleyen, müthiş bir hezimetir sadece. Öyle ki en büyük darbeyi, iğfal ederek sokağa döktükleri kesimden yiyeceklerdir. Beyinleri yıkanmış ve öfkeyle keskinleştirilerek sokağa dökülenlerin çoğu, sokağa döküldükleri anda, kendilerini şoke edecek bir manzarayla karşılaşacaklardır. Halkı göreceklendir karşılarında. İnançlı, vakur ve mücahit halkı... Ve anlayacaklardır hemen büyük yığınların değişik düşündüğünü, en doğruyu düşündüğünü. Bir düştten uyanırcasına, bu halkın yanında yer alacaklardır. Halk şuuru, hızla onaracaktır, kendinden kopmuş olan bu bir avuç maceracının yürek tellerini. Ve hepsi birden kucaklaşacaklardır, tarih boyunca birlikte yaşamış olmanın hatırasıyla, gerçeğiyle, bilinciyle. Birbirlerinin aynısı, kardeşi, kaderdaşı olduklarını bir çırpıda anlayacaklardır. Bir tek ses ve tek çağrı altında, bir tek bayrak altında buluşacaklar, toplaşacaklardır hemen bir anda.

Ve kendilerini parçalamaya çalışmış bulunanların üzerine çullanacaklardır. Aslında bir ve beraber oldukları hâlde, aralarına nifak düşürülmüş olduğunu anlatanların etrafında saf tutarak birleşecektir halk böyle bir ana baba gününde. Ava giderken avlanan avcı mevkiine düşecektir öyle bir günde kışkırtıcılar, bozguncular. Halkın çoğunluğunu hiçbir fitne etrafında toplamaz zira. Fitneleri ezen en büyük kuvvet halktır, yani Hak'tır.

Yeni Devir, 8 Temmuz 1980

TERÖRÜ ÖNEMSEMELİK HATADIR

Türkiye'deki terör, hiç de güçlü değildir.

Hunharlığı, zayıf oluşunun ispatıdır. Kendisini kuvvetli göstermek için suikastlar düzenliyor. Dehşetten medet ummaktadır. Korku salmak, herkesi yıldırma suretiyle kuvvetli olduğuna inandırmak istiyor.

Terör, kendisinin kuvvetli olduğuna hem taraftarlarını hem de bütün kamuoyunu inandırmak zorundadır. Bununsa tek yolu, olay çıkarmaktır, adam öldürmektir. Ve bu eylemlerini, propaganda araçlarıyla her tarafa duyurmaktır.

Eylemde olduğunu ilan etmek ihtiyacıyla olaylar çıkarıyor, adamlar öldürüyor terör. Yoksa kendisinin baş düşmanlarını saf dışı etmek için değildir adam öldürmeleri. Adam öldürme, teröristler için rakiplerini ortadan kaldırmaktan çok, seslerini duyurma aracıdır. Ajanslara geçmek, haber olarak duyurulmak içindir.

Kısacası teröristlerin şimdi en büyük davaları, seslerini işittirmek, varlıklarını kabul ettirmektir. Herkesi yıldırma içindir. Güçlü olduklarını her kulağa ulaştırmak, her kalbe sokmaktır.

Korku salmak için dehşet saçıyorlar.

Hiç kimsenin, hiçbir resmî kuvvetin kendileriyle başa çıkamadığını ispatlamaya çalışıyorlar.

Ve bu amaçlarında başarıya da ulaşmışlardır.

Gazetelerin, TRT'nin sayesinde propagandaları istedikleri gibi yapılıyor. Baş haber olarak yer alıyorlar bültenlerde, gazetelerde.

Siyasiler de onlara yardımcı âdeta. Bütün siyasiler, her ağızlarını açtıklarında Türkiye'nin baş meselesi olarak ilan ediyorlar terörü.

Türkiye'deki gazeteleri gören, radyo ve televizyonu izleyen yerli yabancı herkes, ülkemizi tam bir iç savaş içinde kabul etmektedir.

Zaten anarşistlerin istediği de budur: Türkiye'nin bir iç savaş ortamı yaşadığını kabul ettirmek. Devletin âciz düştüğünü ispatlamak. Kendileriyle baş edilmediğini göstermek.

Terör böylece yüreklendiriyor taraftarlarını.

Terör böylece yıldırıyor düşmanlarını.

Terör böylece sindirmektedir halkı.

Halk, devletin bile başa çıkamadığı bir kuvvet olarak görmeye başlıyor teröristleri.

Ve teröristlerin bütün Türkiye'ye hâkim olduğunu sanmaya başlıyor.

Bütün bunca katli olaylarına rağmen devlet, hükümet, terörü Türkiye'nin baş meselesi olarak görmekten vazgeçse birdenbire bir moral gelecektir halka.

Anlatamıyoruz bu inceliği hiç kimseye. Bu inceliği vurgulayan sayısız yazılar çıktı bu sütunlarda. Herhâlde dinleyen, anlayan çıkmadı. Terör küçümsensin demiyoruz ama onu, bütün milleti tedirgin edecek, korkutacak boyutlarda anons etme yarışından vazgeçilsin diyoruz.

Her gün trafik kazalarında ölenlerin sayısı, şiddet olaylarında ölenlerden katbekat fazladır. Her gün iş kazalarında ölenlerin sayısı, anarşinin kurbanlarından çoktur Türkiye'de.

Kimse bunları dile getirmiyor.

Tabii afetler yüzünden uğradığımız can kaybının ortalaması, daha yüksektir anarşik olaylarda ölenlerden, hiçbir ideolojik tarafı olmayan adam öldürme olayları, kan davası kurbanları da keza daha çoktur, anarşistlerin kurbanlarından.

Ama kimsecikler bahis açmıyor bunlardan.

Milletin olanca dikkati terörün üzerine çekiliyor.

Ben bu işte bir kasıt hissedirim. Ya da bir hamakat görürüm en azından.

Şöyle düşününüz: Terör kurbanları yerine gazeteler, televizyon her Allah'ın günü mesela kan davası olaylarını anons etse ne olur? Dünya âlem o zaman Türkiye'nin bir kan davası ülkesi olduğuna inanmaz mı? Herkesler, baş derdimizin "kan davaları" olduğunu sanmaz mı?

Tekrarlayayım: Demiyorum terörü görmezden gelem, küçümseyelim ama milleti iğdiş edecek ölçüde de gündemde tutmayalım onu, gereğinden fazla büyütmeyelim. Mübalağa etmeyelim. Partiler, birbirini suçlama mevzuu yapmasınlar bunu. Millet korkutulmasın bu denli. Bir avuç teröristi, vur kaççıyı, baş edilmesi imkânsız bir kuvvet olarak yansıtmakla 50 milyon insan korkaklaştırılıyor. Terörün ekmeğine yağ sürülüyor. Halk bu denli moral çöküntü içinde tutulursa anarşi daha da büyür elbette. Korkak bir halkla, korkutulmuş kuvvetlerle, terör alt edilemez.

Düşmanı önemseyen, ondan korkan bir orduyla savaş kazanıldığını hangi tarih yazmıştır?

Yeni Devir, 24 Temmuz 1980

TEMEL DERT OTORİTE ZAAFİDİR

Külahımızı önümüze koyup bir yol düşünelim. Şu Cumhurbaşkanı seçiminin haykırdığı bir gerçeğe kulak kabartalım: Bu ülkede bugünkü şartlar içerisinde Cumhurbaşkanlığı söz konusu olunca, üzerinde herkesin ittifak edebileceği nitelikte herhangi bir şahsiyet yoktur. Bu demektir ki bu ülkede milletin ilticagâh bileceği otoriteler namevcuttur. Yani bilgisinden, ehliyetinden hepimizin emin bulunduğu yüksek şahsiyetlerden mahrumuz. Adı geçtiği zaman büyük saygı, sevgi ve teslimiyet duyacağımız kimseler kalmamış. Ağırlığı, münakaşasız kabul gören memleket evlatlarına malik değiliz. Bir otorite boşluğu içindeyiz.

Sosyal sancılarımızın temelini araştıranlar, bu acı hakikat önünde irkilmiyorsa dertlerimize yanlış teşhisler koymaktan gayrı hiçbir çaba gösterilmiyor demektir: Beklenirdi ki bu eksikliğimizi önce aydınlar duyaydılar.

Eskilerin “kaht-ı rical” dedikleri “adam yokluğu”, aslında yalnız şimdi değil, Tanzimat’tan beridir, inkırazımızın kök sebebidir. Ve gittikçe müzminleşerek bugüne kadar vardı.

Gerçekte “devlet adamı” demek, devlet adamları yetiştirmede “usta” olan adam demektir. Bizim yakın tarihimizin devlet adamları, bu vasıftan külliye mahrumdurlar. Bir iki istisna var ise de, onlar dahi bu talihi değiştirme azminde muvaffak olamadılar. Bu bakımdan yakın tarihimize, kabiliyetlerin yolunu kesen bir dönem gözüyle bakılsa yeridir.

Elbette ortaya birdenbire, hemen çıkıvermedi, Cumhurbaşkanı seçimi için üzerinde bütün toplumca

tartışmasız olarak uzlaşabileceğimiz birini bulamamak. Kötü bir gelişin, trajik mahsullerini devşiriyoruz şimdi. Bir Cumhurbaşkanı seçmemiz, yani Meclislerden birinin nihayet çoğunluk sağlayarak devlet başkanının seçilmesi, bu eksikliğimizin ortadan kalktığına delili olamaz elbet. Bu konunun toplumca iyiden iyiye düşünülerek ele alınması şart olmuştur. Milletçe tasdike uğramış şahsiyetlere büyük ihtiyacımız vardır. Bir bunalmış dönemde, başlarına bir sürpriz gibi devlet kuşu konuveren vatandaşlarla aydınlığa çıkılamaz.

Bu düzen, kendince, bu ihtiyacı karşılamak adına bazı müesseseler kurmamış değil. Mesela, Cumhurbaşkanlığına tanınmış olan "kontenjan", sözüm ona bu ihtiyaç içindir. Lakin nasıl işlediği, nice kullanıldığı malum.

Anlaşıyor ki bu azim boşluğu doldurucu sağlam bir hesabı yoktur bu düzenin. Yahut bu hesap, doğru sonuçlar vermiyor. Görülen bu.

Geriye kalan, bu ihtiyacı bizzat milletin duymasıdır artık. Millet kendi başının derdine çare aramakla karşı karşıya bırakılmış bulunuyor açıkçası. Millet, sürekli olarak "otorite" kasaplığı yapan çevrelere rağmen, kendi kendine "kahraman"larını bulmaya yönelmelidir. Onları korumaya koyulmalıdır. Bunun için ise en başta yurtsever aydınlara görev düşüyor. Namuslu aydınlar bu hususta halka rehber olmalıdır. Gerçek aydınları, büyük çap belirten ya da vadeden şahsiyetli millete takdim eylemelidirler.

Otoritelere malik bulunmayan bir toplumun kuruluşu imkânsızdır. Öncüleri olmayan bir toplumun ayağa kalkışı, zincirlerini kırışı görülmemiştir. İran'da devrimin gerçekleşmesi, İran halkının malik bulunduğu bir öncü aydın kadronun varlığıyla kabil-i izah değil midir?

Yeni Devir, 6 Ağustos 1980

NIÇİN TERÖR VAR

Siz bakmayın gazetelerin, radyo ve televizyonun onu baş haber olarak vermelerine. Bütün siyasi sözcülerin, onu Türkiye'nin baş meselesi diye ilan etmelerine.

Terör güçlü değildir Türkiye'de.

Türkiye'yi kasıp kavuran bir terör yoktur. Kuvvetli bir tedhiş hareketi yoktur ülkemizde.

Terörle doğru dürüst mücadele verilmiyor. Akıllı, hesaplı bir savaş açılmamıştır, bunlar doğru. Terörle mücadele edenler, çünkü yazımızda da anlattığımız gibi, terörü abartmaktan, dolayısıyla halkı korkutmaktan ve teröristleri çok kuvvetli göstermekten başka bir şey yapmıyorlar.

Türkiye'deki terör mihrakları, yekdiğerleriyle celledişen gruplar hâlinedir. Yani birbirlerini alt edememişlerdir daha!

Nerede kaldı millete ve devlete el koymaları?

Birbirlerini haklayamamış bu gruplarla mı Türkiye'ye hâkim olacak?

Sayırsız terör mihrakları var Türkiye'de birbirleriyle savaşılan. Bilmem kaç fraksiyon hâlinedir teröristler.

Bu fraksiyonlardan hangisi geniş halk tabanına sahip ki?

Teröre alkış tutan kaç vatandaş vardır Türkiye’de?

Yaka silkmeyen, lanet okumayan kimse var mı?

Halka yayılmış, taban tutmuş bir terör değildir ülkemizdeki.

Bu kesin gerçeğe rağmen, bütün yayın kurumları elbirliği etmişçesine Türkiye’yi bir iç savaş içinde gibi gösteriyorlar.

Halkı sokağa çıkamaz hâle düşürdüler.

Devletin terörle başa çıkamadığına inandırdılar halkı.

Teröristlerin borularını öttürmeleri, halkın yılmış olmasındandır. Resmî ağızlar terörü “baş mesele” ilan ettikleri için, yayın organları sürekli olarak teröristlerin bir “haber bülteni” gibi çalıştıkları için, halk korkmuş, yılmış ve teröristlere baş eğmiştir. Teröristlerin emirlerine uymaktadır.

Bu yüzden değil midir teröristlere haraç ödemesi?

Dükkânını açmaması, bundan değil midir?

İlk akşamdan evine kapanıp kapısını sürgülemesi bundan değil mi?

Radyo dinliyor, korkuyor halk.

Televizyon seyrediyor, dehşete düşüyor.

Gazete okuyor, erkekliğini kaybediyor, hapisten elini kolunu sallayarak çıkanları hikâye ediyor hükümet sözcüleri.

Oysa meydanlarda, daha çok birbirlerini biçen terörist gruplar vardır. Bazen dışarıdaki bir vatandaşı ya da ünlü birini öldürüp “sükse” yapmalarına rağmen, daha çok birbirlerini katlediyor teröristler.

Ve hiçbiri halkla asla bütünleşmiş değil bu terörist gruplar.

Bir lokmacık canları vardır her birinin.

Çobansız sürüye saldırmaktadırlar. Ya da uyuyan akılsız çobanlı sürüye. Sürü ise ürkek ve korkaktır.

Bu yüzden azmıştır, azmış gösteriliyor sırtlanlar.

Yeni Devir, 25 Temmuz 1980

TERÖRÜ PROPAGANDA EDEN HÜKÜMETTİR VE PARTİLERDİR

Düşmanı yenmenin ilk şartı, düşmandan korkmaktır.

Devletin ayakta kalmasının şartı ise halkın devlete güvenmesidir.

Anarşinin, terörün doğrudan doğruya devlete yönelik olduğunu ağızından hiç düşürmeyen siyasiler, bugün halkımızın, teröristlere karşı devletin kendilerini korumaya muktedir olduğuna inandığını sanıyorlar mı?

Açıkça söylemek gerekirse halk, güvenlik kuvvetlerinin kendisini koruyacağına güvenmemektedir.

Halk, teröristlere karşı çaresiz olduğuna inanıyor.

Halk, himayesiz kaldığına inanmıştır.

Halk, polise de, jandarmaya da, kanunlara da, mahkemeye de güvenmiyor.

Halk, kendisini tehdit eden teröristleri şikâyet edemiyor, bu güvensizliği yüzünden; polisin de, jandarmanın da, mahkemenin de içinde, teröristlerin adamları olduğuna inanıyor halkımız. Halkımızın kulağı, bu inancını doğrulayan hikâyelerle doludur. Güvenlik sorumlusu kişi ve kurumların içinde, teröristlerin yandaşları bulunduğu inancı, halkımızı dehşete düşürmüş ve yıldırmıştır. Bu sebeple kapısına dayanıp emir veren ya da haraç isteyen anarşistleri ihbar etmekten çekinmekte, gözü önünde vuku bulan olaylar için şahitlik etmekten korkmaktadır.

Yılgın ve korkak hâle gelmiştir millet.

Anarşinin, terörün önlenmesi, bu durumda imkânsızdır. Halk, bu psikolojiden kurtarılmadığı sürece devletin alacağı bütün tedbirler havada kalmaya mahkûmdur. Halk, bu ruh hâlinden kurtulmadıkça, ne Devlet Güvenlik Mahkemelerinin kurulması ne de Sıkıyönetimin yetkilerinin arttırılması, terörün ortadan kaldırılmasına yetmeyecektir.

Halkın yılgınlığı, korkaklığı devam ettiği sürece terör, kendisini devam ettirecek sosyal ortama sahip demektir.

Gerçekten anarşiyi önlemek istiyorsa devletin, hükümetin alacağı tedbirin başında, yeni yetkilerle donanmak değil, halkı yüreklendirmek gelmelidir.

Oysa hükümet ve öteki siyasi partiler ağız birliği etmişçesine halkın yılgınlığını, korkaklığını çoğaltmakla meşguller. Hükümet ve partiler hep bir ağızdan, her Allah'ın günü, anarşiyi, terörü Türkiye'nin baş meselesi olarak ilan ediyorlar. Onun, devleti yıkmaya yönelik olduğunu söylemektedirler. Yani anarşinin, terörün güçlü olduğunu vurguluyorlar. Halkın moralini kırmaz mı bu? Korkusunu çoğaltmaz mı? Devlet radyosu, televizyonu ve gazeteler her gün faili meçhul olayları yansıtmaktadır. Halkın telaşını arttırmaz mı bu? Güvenlik kuvvetlerine emniyeti sarsılmaz mı halkın, bunları işitip gördükçe. Yakalanan teröristlerinse ellerini kollarını sallarcasına hapisanelerden kaçtığını duyan, işiten vatandaşta, güvenlik kuvvetlerine itimat kalır mı? Kanunsuz gösteriler sonucunda yakalanan anarşistlerin, birkaç haftalık tevkiften sonra delil yetersizliğinden serbest bırakıldığını duyan, gören halkta kanuna, mahkemeye güven kalır mı?

Bu hâl ve vaziyet içinde halktan şikâyet ve ihbar bekleyebilir misiniz?

Bu hâl ve vaziyette olsa olsa sıdkı sıyrılır devletten halkın; başının çaresine kendi bakmaya kalkar. Yani baş eğer anarşiste, teröriste. Yapabileceği başka bir şeyi yoktur çünkü halkın.

Bu hükümetin ve hükümetlerin terörle mücadele ettiğine inanan varsa beri gelsin.

Dahası bu hükümetin ve hükümetlerin bilerek ya da bilmeyerek teröre ortam bahşetmediğine inanan varsa beri gelsin!

Anarşiyi, onun marifetlerini, halkımızı paniğe düşürecek bir üslup ve görüntü içinde anons eden, yani propaganda eden, bizzat hükümet ve partiler değil mi?

Halkı acze ve korkaklığa salan bunlar değil mi? Halkın devlete, güvenlik kuvvetlerine güvencini bombalayan bizzat hükümettir, partilerdir.

Anarşinin, terörün devleti yıkmaya yönelik olduğunu söylemekle, anarşi ve terörün nasıl korkunç bir güce ve cesarete malik bulunduğunu vurgulamış olmuyor mu hükümet ve partiler?

Anarşi ve terör olaylarının her gün anons edilmesi, bu düşmanla başa çıkılmadığının da ilanı olmuyor mu? Halkın korku ve dehşetini çoğaltan bu anonslar devam edip durdukça cesareti artan, ortamı genişleyen terör değil midir?

Devlet her gün biraz daha halkın güvencini kaybetmiyor mu bu vaziyette?

Halksız kalan devletin sonu nereye varır?

Güvenlik kuvvetlerine itimadın kalmadığı millet nereye kayar: İç savaşa.

Yeni Devir, 29 Temmuz 1980

TERÖRDEN DEVLET YARAR UMUYOR MU?

Birkaç ünlü kişinin art arda öldürülmesinin heyecanı Başbakan, bir defa daha ilan etti:

- "Hiç kimsenin şüphesi olmasın terör, devleti hedef almıştır. Bunu artık herkes biliyor. Devlet bunları bilmektedir. Devlet teröristlerin hepsini biliyor, tanıyor."

Terörün mihraklarını ve amaçlarını, bütün teröristlerle birlikte devletin, devlet güvenlik örgütlerinin bilip tanıdığına dair, sayısız resmî beyanın, bir kere daha dile gelişi karşısında halk, şunu sormaz mı:

- O hâlde ne duruyorsunuz?

Türkiye’de bir komünist parti kurulması konusunun gündeme geldiği vakitler, bazı aklıevvel kişilerin şöyle konuştuğuna tanık olurduk:

- İyi ya bırakın kurulsun, meydana çıksınlar. Halk ve devlet onları daha yakından tanımış olurlar. Ona göre daha kolay çaresine bakarlar.

Böyle düşünen, daha doğrusu böyle düşündürülen zavallılar akıl etmezlerdi ki bu gerçeği ortaya atanlar, bizzat komünistlerdir.

Başbakana ve onun gibi konuşagelen resmî sözcülere de aslında bunları söyleten, yalnızca devletin güvenlik örgütleridir. Çünkü hiçbir terör örgütü kendisini saklamıyor ki. Çıkardıkları her olayda âdeta kartvizitlerini bırakmıyorlar mı bu örgütler? Hatta çıkaracakları olayları bile peşinen ilan etmiyorlar mı?

Ne terör mihrakları gizlidir Türkiye’de ne de mensuplarının çoğu.

Resmî ya da gayriresmî olan dernekleriyle, dergi ve gazeteleriyle, partileriyle, sözcüleriyle, öncüleriyle hepsi meydandadır anarşi mihraklarının.

Hem de korkmadan, cesaretle meydandadırlar. Kendi kendilerini ilan etmektedirler.

Hangi olaya ve duruma karşı nasıl tavır aldıklarını ve alacaklarını açık açık söylemektedirler.

Devlete karşı olduklarını da devleti hedef aldıklarını da söyleyen kendileridir hiç korkmadan.

Devletin de, halkın da kendilerini tanımmasını, bilmesini isteyen bizzat kendileridir.

Başbakan ve onun gibi konuşmakta olan herkesin bizzat teröristlerin duyurmak istediklerini ilan etmekten gayri bir şey yapamadıkları açıktır. Teröristler, devlete karşı olduklarını söylüyorlar, onların bu sözü, Başbakan ve öteki siyasiler tarafından dünyaya ilan ediliyor. Yani teröristlerin hoparlörü gibi çalışıyor neredeyse Başbakan, öteki liderler, TRT ve gazeteler.

Günlerden beri tekrarlıyoruz, bu kabil hoparlörlükler, halkın daha çok paniğe kapılmasını, umutsuzluğa düşmesini sağlıyor.

Oysa devlete ve tüm yürütme organlarına düşen, anarşistlerin bildirimlerini yaymak, onların davalarını anlatmak tekrarlamak olmamalıdır. Devlet gibi davranarak, derde deva olmalıdır.

Evet, gerçekten de devlet, bu terör mihraklarını tanıyor, teröristlerin hepsini biliyorsa, neden bir şey yapmıyor. Hep onların iddialarını tekrarlamakla, onlara

lanet okumakla ve daha acısı meydan okumakla vakit geçiriyor? Hep meydan okuyor, "Asarım, keserim" diyor fakat arkası gelmiyor. Terör, silahla cevap veriyor bu meydan okuyuşlara.

Böylece, her gün biraz daha kaybediyor. İtibarını meydan okuyanlar.

Halk daha da korkuyor.

Terörün alanı, ortamı daha da genişliyor böylece.

Geçenlerde yine Başbakanın şöyle bir beyanatı olmuştu: "Terör olaylarından hükümetin yarar umduğuna inananlar var. Yanlıştır bu, yanılıyorlar."

Başbakanın bu ifadesinin üzerinde durmak lazımdır.

Terörden ne gibi menfaati olabilir hükümetlerin diye düşünelim bir yol.

Memleketin içine sokulduğu ekonomik buhranı, ipleri IMF'nin eline terk etmeyi, Amerika'ya fahriyen bağlanmayı, AET içinde erimeyi, İslâm ülkeleriyle işbirliği geliştirmeye sırt çevirmeyi kamuoyumuzun gözünden kaçırmaya yaramıyor mu bu terör olayları. Türkiye'yi sömürgeleştiren büyük hamleler yapılıyor. Lakin terörle meşgul kılınan halk, dönüp bakamıyor bu sömürgeleşme hamlelerinin yüzüne. Terör, gündemde tutularak, onu Türkiye'nin baş meselesi diye ilan ederek, müstemlekeleşme girişimleri tamamlanıyor Türkiye'nin.

Eğer öyle olmasaydı, hepsi tanınan terör örgütleri ve teröristler bu denli serbest ve rahat hareket edebilirler miydi? diye düşünesi, sorası geliyor insanın.

Yeni Devir, 30 Temmuz 1980

İKİYÜZLÜLER

Kışkırtıcılığın dikâlâsını irtikâp etmekte mahir nice kalem erbabının 12 Eylülle birlikte, tarlalarını sırtlayarak yağmur yağın bölgeye taşındıklarına tanık olduk. Bunların terör odaklarından birini nasıl savunageldiklerini bilmeyen yoktur. Kendi çizgilerinden birinin öldürüldüğü takdirde ne denli şiven eyledikleri, taraftarlarını kin ve nefretle bilemeye yöneldikleri malum.

Halkın sağcı ve solcu diye bölünmesinde, bunların kopardığı yaygaraların büyük payı vardır. Particiliği keskin bir düşmanlığa dönüştürmekte bunların emeği mevcuttur. Irk ve mezhep kavgalarının başlatılması, bunların siyasi amaçları içinde. 50 milyonun kardeş olduğunu savunanların karşısına çıkan bunlardı. Anarşiye bulaşmayanları korkaklıkla suçlayanlar bunlardı. Siyasi atmosferi yumuşatmaya çalışanları, bir diyalog ortamının oluşmasına çabalayanları “ikiyüzlü” ya da “komik” gösterenler bunlardı.

Şimdi kalkmış bunlar, “vatan sahipliği” rolü oynuyorlar. Ülkeyi, bir anarşi ortamına sürükleyen sanki kendileri değilmiş gibi, şimdi de suret-i haktan görünüp askerlere yaltaklanıyorlar. Akıllarınca askerlerin hışmını karşıtlarının üzerine çekecekler.

Askerlerin görevlerini bitirdikten sonra asli vazifelerine dönmelerini takiben, meydanların yine kendilerine kalacağını hesap ediyorlar.

Oysa asker çekip gittikten sonra 5-10 sene sonra –eğer bunların elinde kalırsa– Türkiye’nin gelip tıkanacağı nokta, yine 12 Eylül öncesi Türkiye olacaktır.

Tıpkı bundan önceki askerî müdahalelerden son-

ra olduğu gibi. Her müdahaleden sonra, malum sivil kadrolar yine bildiklerini okumaya devam ederek dön dolaş aynı noktalara getirmediler mi Türkiye'yi?

Bunlar alıştı doğrusu, ülkeyi ikide bir altından kalkamayacakları maceralara sürükleyip askerî müdahaleye mecbur bırakmaya ve sonra tekrar gelip vatan kurtaran aslan rolüyle başa geçmeye. Onların bu durumlarını kamuoyunda "normal" gösterme görevinde güçlü refikleri var, yayın organları, yazarları var. Sırt sığamakta hayli tecrübeli hepsi de.

Allah milleti şerlerinden korusun bunların.

Bunlar o mizaç ve o tıynettedirler ki, değil yalnız askerlere, Allah göstermesin bu milletin başına bir felaket gelse o felaketi getirenlere de aynı uşaklığı yaparlar. Tabasbus, riyakârlık ve ihanet meslek olmuştur bunlara. Sakala göre tarak vurmak, her devirde gemilerini yürütebilmek, işlerini, ticaretlerini akamete uğratmamak ustasıdırlar. Evet, şimdi de orduya hulus çakıyorlar. Namık Kemâl'in diliyle bunların marşı şudur:

*Edepsizlikte tekleriz,
Kimi görsek etekleriz,
Haktan da yardım bekleriz,
Ne utanmaz köpekleriz.*

*Geldik vatan kaogasına
Düştük rütbe yağmasına,
Daldık dünya safasına
Ne utanmaz köpekleriz.*

İnsan mı neyiz seçilmez,
Bir zehirdir ki içilmez,
Tavrımızdan da geçilmez,
Ne utanmaz köpekleriz.

Dalkavuklukla irtikâp
İşte etti bizi harap
Sen söyle ey Şevketmeap
Ne utanmaz köpekleriz.

Vatanın girdik kanına
Leke getirdik şanına
Cümlemizin b.. canına
Ne utanmaz köpekleriz.

Yeni Devir, 10 Ekim 1980

TÜRKÇE EZAN

Cumhuriyet gazetesinin yazarlarından birisi, aklını ezanın Türkçe okutturulmasına takmış. Yazar:

Çünkü Atatürk öyle yapmıştı,

Türkçe okunursa herkes anlamını bilir,

gibi çok çiğnenmiş sakızları, bu iki gerekçeyi ileri sürüyor tekrar tekrar. Oysa:

a) 50 yıl kadar önce denenmiş olan Türkçe ezan 20 yıl kadar sonra, yani günümüzden 30 yıl önce Atatürkçü olduklarından kimsenin şüphelenmeye hakkının olamayacağı yöneticiler tarafından kaldırılmıştı. Kaldırıldığı dönemde Atatürk'ün en sadık adamlarından son başbakanı Bayar, Devlet Başkanıydı. Bayar'ı çeşitli yönleriyle eleştirmek mümkündür ama halis bir Atatürkçü olmadığını söylemeye yeltenmek, hem Bayar'a hakarettir hem de Atatürk'ü tanımamaktır. Tarihler Bayar'ı anarken, onun:

a) "Atatürk'ü sevmek millî bir ibadettir" vecizesini,

b) Atatürk'ü Koruma Kanunu'nu çıkarışını,

c) Anıtkabir'i inşa ettirişini elbette kaydetmeden geçemeyeceklerdir.

Bayar'dan sonra Devlet Başkanlığına gelen Gürsel, yani 27 Mayısçı iktidar, onların kurduğu Kurucu Meclis de Atatürkçüydü. Yeni bir Anayasa birçok yeni kanun getirdiler. Lakin dokunmadılar ezana. Bir kimseden korkuları da yoktu. Hele Atatürkçülükten taviz verici hiçbir davranışları olmadı.

Niye değiştirmediler ezanı?

Çünkü artık o köprülerin altından çok sular akmıştı. Gerilerde kalmıştı o mesele.

İkinci Adam diye bilinen İnönü de Başbakanı o zamanlar. Atatürkçülüğü ezanla kaim görselerdi bir an tereddüt ederler miydi?

O günden bu yana Türkiye'nin bütün Devlet Başkanlarının alâmet-i farikası Atatürkçü olmalarıdır. Başbakanların da öyle. Adlarını burada anmaya gerek yok yeniden her birinin. Hepsi de *Cumhuriyet*'in yazarından daha kavi Kemalistler. Fakat ezanı tekrar Türkçeleştirmeye kalkışmadılar.

Bu meselenin, yurt sorunlarını çözmekle ilişkili bir yanı var mı? Hangi yurt içi, yurt dışı, siyasal ve ekonomik problemlerimizi çözer ki ezanın değişmesi?

"Atatürk böyle yapmıştı" gibi bir gerekçenin arkasına sığınarak ezanı Türkçeleştirmeyi savunmak Atatürk'ü tanımamaktır, onu yorumlayamamaktır.

"Türkçe okunursa herkes anlamını bilir" iddiası ise çok komiktir. Ezan topu topu 8 kelimedir ve bu kelimelerin anlamını ilkokul okumamışlar bile bilir ve günlük konuşmalarında kullanır. Mesela Allah, Resul, Muhammed, salah, felah kelimelerine hiç de yabancı değildir kimse.

Cumhuriyet'in yazarı bunları bilmeyecek biri değildir elbette.

Bilir de neden bir bardak suda fırtına koparmaya çalışır?

Yeni Devir, 13 Şubat 1981

TERÖRÜN KAYNAĞI GAZETELER

Çok zor görünüyor anarşinin, terörün yolunu kapamak bu ülkede. Bazı görüntülere bakılarak kanaat yürütülecek olursa; terör olaylarının azalmasından duyulacak sevincin yerini hemen, ciddi kaygıların da doldurmaması mümkün değil. Olay sayısının azalışı, terörün tükenişine bir ispat sayılamaz. Hatta terör tamamen dinmiş olsa bile, kaynağının kurutulduğu sonucunu çıkamaz bundan.

Karşılaştığı baskı dolayısıyla terörün “siperlerine çekileceği” tabiidir. Sipere çekiliş ise bir yenilgi alameti değil, yeni saldırılara geçiş vakfesidir.

Anarşinin, terörün ancak bir gizlenme dönemine girmiş olduğunu kabul etmek zorundayız.

Anarşinin ve terörün kaynağını kurutma işleminin çok ciddi bir konu olduğunu akıldan çıkarmamaya mecburuz.

Bu kaynakları çok iyi tanımak gerekiyor. Kaynağın tanımı konusunda ise bu ülkede söylenmemiş söz, kaldırılmamış perde bırakılmamıştır.

Ama ne var ki bu sözleri söyleyen, perdeleri aralayan kişilerin büyük bir bölümü, bu konuya tek taraflı bir yaklaşım içinde bulunmuşlardır. Ön yargılarının, siyasal tercihlerinin doğrultusunda hep güdümlü teşhisler sergilemişlerdir.

Bu güdümlü teşhis sahiplerinin çoğu, gerçekte anarşi ve terörün belli başlı sorumlularıdır.

Dün, terörcü kesimden bir veya birkaçının arkalanmasını üstlenmiş olan bu kişi ve çevreler, ellerindeki yayın organlarıyla, askerî yönetim geldiğinden sonra, sadece üsluplarını değiştirdiler, fakat üstlendikleri işi hiç kesintiye uğratmadılar.

Âdeta sipere çekilmiş teröristleri gibi.

Daha somut olarak konuşalım:

Açın gazeteleri ve belli başlı yazarlarını, göreceksiniz ki aynı işi hâlâ sürdürmektedirler. Siperden ya da maskeli olarak.

Maskeleri Atatürkçülüktür.

Ne yapıp edip sözlerinin arasına, yerini düşürüp Atatürk'ü katıyorlar. Bununla bir zırha bürünecekleri inancı içindeler. Kuşandıkları bu zırh ve maskeyle us-turubuna getirip dünkü işlerine devam etmektedirler.

Dün ne yapıyorlardı?

Kendi cephelerinin kesin savunmasını yapıyorlardı. Taraftarlarının eylemlerini haklı gösterecek yayında bulunuyorlardı. Taraftarlarının savunulma yanı olmayan cinayetlerini, mümkün olduğu kadar basite indiriyorlardı ve taraftarlarının kan içiciliklerini, karşıtlarına bir "reaksiyon" gibi göstererek masumlaştırıyorlardı. Taraftarlarından biri öldürülünce ağıtlar düzüyorlardı. İntikam şarkıları söylüyorlardı.

Evet, evet açın gazete koleksiyonlarını, göreceksiniz: "Kanı yerde kalmayacak", "Silahı yere düşmeyecek" gibi fotoğraflı ilanlarla öldürülen taraftarlarına, kendi militanlarına arka çıkan ilan dolu o eski sayfaları tekrar görün. Bugün hepsi de terörün içinde olmaktan yargılanan derneklerin, kuruluşların boy boy ilanlarını hangi gazeteler yayınlamıştı, hatırlayın, bir daha görün.

Terör ateşinin üstüne benzin dökenler meçhul kişiler, bilinmeyen gazeteler değil.

Şimdi de aralıksız aynı işi, aynı savunuculuğu yapıyorlar. Bal gibi yapıyorlar.

Eğer zırhları, maskeleri dolayısıyla tanınmaları size zor geliyorsa açın koleksiyonlarını, diyoruz. Bir daha görün terörün patronlarını, akıl hocalarını, kışkırtıcılarını, kamuoyu hazırlayıcılarını.

İyi bilinsin ki bunlar konuşmaya devam edecekse kaynağının kurutulması çok zordur anarşinin, terörün.

Böylece biliriz.

Yeni Devir, 30 Mart 1981

ERMENİ TERÖRÜ VE VERİLEN CEVAP

Ermeni terörünün amacı meçhul değildir. Dünyanın dört bir bucağına dağılmış olan Ermeniler, millî varlıklarını korumak, yaşadıkları ülkelerde erimemek için çırpınıyorlar.

Ermeni toplumu, Osmanlı Devleti içinde yaşadığı sürece varlığını devam ettirmişti. Hıristiyan oluşları, erimelerini engelleyen başlıca faktördü. Erimediler. Ve tarihlerinin şüphesiz ki en rahat dönemini yaşadılar. Osmanlı halkıyla aralarında en küçük bir ihtilaf olmadı.

Devlete saygı gösterdiler. Devlet de onları hakkıyla korudu, gözetti. Osmanlı toplum düzenine, özellikle sanat hayatına en çok intibak eden bir toplum olarak yaşadılar. Mimari, musiki ve edebiyat alanında, öteki İslâm meslektaşlarından tefrik edilemeyecek seviyede eserler oluşturdular.

Bu arada inançları, millî hayatları, hiçbir resmî müdahaleye maruz kalmadan devam etti.

Vatka ki, Osmanlı Devleti'ni parçalamayı hedefleyen başta Rusya, İngiltere gibi dış düşmanlarımızın vaat ve iğfallerine kandılar; Devlet'in bünyesinden bir parça kopararak ayrı bir devlet kurma hülyalarına kapıldılar ve bazı bölgelerde nüfus çoğunluğunu elde etmek için Müslüman halk üzerinde önce baskıcı, sonra kıyıcı eylemlere koyuldular, işte o zaman koptu dananın kuyruğu!

Halk ve devlet, kendini savunma zorunda kalınca, araya daha yoğun biçimde mukatele girdi.

İstiklal Savaşı'nda da Ermenileri, müstevililerle elbirliği hâlinde gördük. Önce Rusya'nın desteğinde Doğu ve Güney Doğu Anadolu'yu kana boyamışlardı. Kan dökme eylemlerini İstiklal Savaşı süresince sürdürdüler.

Bu macera, yüzyıllardan beri rahat ve huzur içinde oturdukları topraklarda barınamaz kıldı kendilerini nihayet. Her bir yana dağılmaya başladılar.

Göçtükleri yerler, genellikle Hıristiyan ülkeler oldu.

Ermeniler zamanla anladı ki barınmakta oldukları şimdiki yerlerinde kendilerini beklemekte olan tam bir erimektir.

Birkaç nesil sonra, Ermeniliklerinden nişane kalmayacağını görmeye başlamalarının sonucu olarak eyleme koyuldular.

Millî varlıklarını kültürel faaliyetlerle koruyamayacaklarını; kitap ve gazete aracılığıyla varoluşlarını diri bir biçimde ilan edemeyeceklerini hesaplayarak, seslerini en gür biçimde duyuracak olan bir başka yol seçtiler: Terör!

Bu terörün kime karşı uygulanacağı ise malumdu.

Yani bütün amaçları, kendi soydaşlarının yandaşlığını hızla sağlaması ve varoluşlarından dünya kamuoyunu haberdar kılmasıdır.

Onların bu amaçlarına, eylemlerine karşılık Türkiye'nin yapageldiği, şimdilerde ise düzenlediği protesto yürüyüşlerinin, ciddi bir cevap olma niteliği var mı?

Bu konu üzerinde çok durulmalı.

Onların kendi seslerini duyurmayı amaçlayan eylemlerine, terörlerine karşılık yapılan protesto gösterileri, acaba bir yerde onların dünya kamuoyunu kendilerinden haberdar kılmak amaçlarına yardımcı olmuyor mu?

Bu hassas noktayı daha da aydınlatmak gerekiyor.

Yeni Devir, 3 Nisan 1981

ERMENİ KONUSUNDA

Batı dünyasının Türkiye'ye bakışı hiçbir zaman olumlu olmamıştır.

Batı'nın bizi düşman bilmesi, dünya hâkimiyetini elimizde tuttuğumuz zamanlara münhasır kalmamış; Batı'yı kendimize her alanda örnek almayı amaçladığımız dönemlerde de aynıyla devam etmiştir.

Ülkü olarak Batı uygarlığına ulaşmayı hedeflememiz, devletimizi yıkmış olmalarına rağmen onlarla dostluklar geliştirmeye hararetle yönelmelerimiz de Batı'yı tatmin etmemiştir.

Dahası, onlarla aynı siyasal ve ekonomik paktlar ve işbirliği örgütleri içinde yer almamız dahi, bizim hakkımızdaki önyargılarını değiştirmedir.

Uğradığımız ambargodan, vize uygulamasına değin, bu durumu yansıtan sayısız örnekler yaşamışızdır.

Türkiye'nin diplomatlarına düzenlenen suikastlara karşı Batı dünyasının almış olduğu malum tavır, yeri bir örneğidir bu tarihî durumun.

Suikastları protesto sadedinde başvurduğumuz girişimlere mukabil aldığımız resmî cevapların, Batı kentlerinde düzenlediğimiz yürüyüşlerden etkileneceğini, Batılı devletlerin ve Batı kamuoyunun önyargılarını değiştireceğini de beklememek lazımdır.

Türkiye Devlet Başkanının televizyon konuşmasına bile makas atan betonlaşmış bir zihniyetin, oradaki

vatandaşlarımızın diğer Müslüman ülkelerin vatandaşlarıyla düzenlediği yürüyüşlerle yumuşayacağını ummak, yanılıdır.

Hatta bu kabil girişimlerin tamamen ters sonuçlar verebileceğini bile düşünmemiz gerekir.

Ermeni davası, bilindiği gibi Batı dünyasında kamuoyu bulmuş bir konu değildir. Ermenilerin bütün amacı, seslerini duyurmaktır. Varlıklarını ispatlamaktır. Yani kendilerini propaganda etmek gayesindedirler. Türkiye tarafından zulme uğradıklarını dünyaya duyurmak istiyorlar. Çok zengin ve etkin yayın organlarından daha müessir ve daha hızlı dikkatleri çeken bir araç olmuştur terör günümüzde.

Ermeniler işte bu silahı kullanıyorlar.

Diplomat öldürmenin yankısına bel bağlamışlardır. Bu tür olayları, baş haber olarak verir Batı'nın iletişim araçları çünkü. Ermeniler, öldürme olaylarına karşı, Batı dünyasından kendilerine olumsuz tepkiler gelmeyeceğini çok iyi bilmektedirler. Öldürmelerinin, uğramış oldukları tarihî zulümlere bir cevap olduğuna inanmaya dünden hazırlıklı bir kamuoyu bulunduğundan şüpheleri yoktur. Her türlü terörü kınamaya alışık Batılının, Türkiye'ye karşı uygulanan terör hakkında tamamen değişik bir tavır takınarak "oh olsun!" diyeceğinden emindir Ermeni teröristler.

Hatta bizim, mukabil protesto yürüyüşlerimizin bile, hakkımızdaki geleneksel kinin aktüel plana çıkmasına vesile olur mu, olmaz mı diye düşünmemiz gerekir.

Ermeni konusunun Batı gündemine daha yaygın biçimde gelmesine, dolayısıyla Ermenilerin varlıklarını duyurma girişimlerine destek olmasına bu yürüyüşle-

rimiz katkıda bulunur mu diye endişe eylerim. Ermeni konusunun Batı'da daha çok konuşulur olması, bizim lehimize bir kamuoyu geliştirmekten çok, sanırım Ermenilerin işine yarar.

O hâlde ne yapmalıyız.

Bu hunharlıklara karşı, hiçbir şey yapmayalım mı?

Elbette hayır!

Sanırım her şeye rağmen, yapılması gerekli eylem, devletten devlete olması gereken girişimlerdir.

Yeni Devir, 4 Nisan 1981

ERMENİ TERÖRÜNÜ ENGELLEMEK İÇİN

Ermeni terörüne karşı düzenlenen yürüyüşlerle, Batılı ülkelerin kamuoyunu kendi lehimize çevirmenin mümkün olamayacağını, bir kez daha ifade etmiş olalım.

Keza, Ermeni davasının içyüzünü anlatmak amacıyla hazırlayacağımız kitap, dergi ve broşürlerle de Batı'yı ikna etmek çok güçtür.

Peki bunları hiç yapmayalım mı? Yani teröristleri ve onların koruyucularını protesto etmeyelim mi ve bu konuda, hakikatin ne olduğunu Batılıya anlatmayalım mı?

Kanaatimiz o ki giriştiğimiz bu faaliyetlerde çok dikkatli olmadığımız takdirde Ermenilerin ekmeğine yağ sürmüş oluruz. Ermeni konusunu aktüalitede tutacak faaliyetlerin, Ermenilere Batı kamuoyunda ilgi ve sempati toplatıp toplatmayacağını iyice hesaplamalıyız. Aleyhteki neşriyatın bile, bir faaliyetin önünü almaya değil, onun propagandasına yaradığı, yani tersine sonuçlar verdiği çok görülmüştür.

Ermeni meselesi aktüaliteye getirilecek olursa bundan biz mi kârlı çıkarız, yoksa Ermeniler mi, Batı kamuoyunda? İyice düşünmeliyiz bunu.

Burada haklı veya haksız oluş önemli değildir. Batı insanının bize inanmaya müsait olup olmamasıdır önemli olan. Türkiye'nin ne ile ve kiminle ihtilafı varsa veya ihtilafı olacaksa peşinen kendisini mahkûm kılabilecek bir kamuoyu bulunduktan sonra, başvurulacak her çabadan zararlı çıkmamız kaçınılmazdır.

Kıbrıs davasını aklımıza getirelim. Her hâlükârda Yunanistan'ı tutmayı kendine bir sabit fikir hâline getirmiş olanları, bu kanaatlerinden çevirmeye gücümüz yetti mi?

Ermeni konusu Batı kamuoyunda henüz önem kazanmış değildir. Henüz güncel, boş mesele arasında değildir. İşbu konu şu veya bu şekilde Batı'nın gündemine getirildiği takdirde, bu davadan kârlı çıkacak olan biz olabilir miyiz? Ermeni teröristlerin amacı bu konuyu gündeme getirmektir. Gündeme getirilecek olursa kazançlı çıkacaklarının emniyeti içinde olmanın cesaretiyle, korkunç cinayetler işlemekten bile çekinmiyorlar.

Sözlerimizi toplayıp kanaatimizi tekrar ifade edelim: Bu işi mukabil propaganda yoluyla değil, daha çok devletlerarası diplomatik temaslarla çözmeye ağırlık verelim. Mukabil propagandalardan kârlı çıkamazsak, bazı devletler de bizim lehimizde olmamaya mazeret bulmuş olurlar.

Şu da var: Mukabil propagandamız Batı kamuoyunda bizi haklı çıkarsa bile, Ermeni komitacılarının elini kolunu bağlar mı bu durum? Bildiğini işlemekten vazgeçirir mi Ermeni teröristleri?

Netice-i kelim; bu konuda devletten devlete, Batılı devletleri temin etmektir asıl olan.

Yeni Devir, 6 Nisan 1981

TÜRKİYE’NİN DÜŞMANINI DOĞRU TANIYALIM

Yurt dışındaki Türkiye aleyhtarı propaganda ve eylemler müthiş bir yoğunluk kazanmış bulunuyor. “Düşman bizi başarıyla oyalamakta, adım atmamızı engellemekte, bizi şaşkınlık ve tereddütler içinde atıl durumda bırakmaktadır. Öte yandan dış dünyada aleyhimize çeşitli cephelerden başlatılmış olan kampanya başarıyla yürütülmektedir. Batı basınında, sol çevrelerde, Avrupa Konseyi’nde, işçi sendikaları içinde, Uluslararası Af Örgütü gibi daha nice kuruluşlar içinde bize karşı toptan bir kampanyanın açılmış olduğunu görüyoruz, fakat bunun anlamını değerlendirmekte âciziz.” (*Forum*, 1 Nisan 1981) Aynı dergi, Batı basınında, diplomatlara saldırıların nasıl karşılandığını gösteren iktibaslarda da bulunmuş. Netice olarak içindeki terörle, yurt dışında Türkiye’nin temsilciliklerine karşı girişilen terör arasında bir işbirliği olduğunu söylüyor. Lübnan’da karargâhı olduğu anlaşılan Asala adlı gizli Ermeni terör örgütüyle, Filistin Kurtuluş Örgütü’nün, Kürt Komünistlerinin, Kıbrıslı Rumların ve nihayet KGB adlı Sovyet Gizli Örgütü’nün organik bağları bulunduğunu haber veren düzinelerle olay, haber, belge, demeç, kitap yayınları bulunduğunu biliyoruz.

Derginin bu yazılarından çıkan sonuç, bizce şudur: Türkiye’yi içte ve dışta tehdit eden terör; bir ayağı hür ve demokrat bilinen Batı ülkelerinde, diğer ayağı ise kuzey komşumuzda bulunan evrensel bir tezgâhta dokunmaktadır. Gerçi dergi, malum olan Batıcı tutumu gereği, sözü döndürüp dolaştırıp bütün kabahati Sovyetlere yıkıyor ama siz o yazıları okurken ayan be-

yan görüyorsunuz ki bütün bu fitneler yalnız Rusların tezgâhlarında örülmemektedir. Dergi, Batı'da faaliyet gösteren terör mihraklarını da komünistlerin kontrolünde olan kuruluşlar olarak belirtmeye dikkat ediyor ama siz, alıntıda bulunduğu gazetelere ve zikretmek zorunda kaldığı öteki kuruluşlara da bakarak çağdaş terörizmin yalnız Rusların değil, içinde Rusya'nın da kendine düşen rolü oynadığı evrensel bir mihrakın oyunu olduğunu kavriyorsunuz.

Zaten olaylar da göstermektedir ki dünya terörizminin Türkiye uzantısı, yalnız başına Rusların değil, Türkiye üzerinde menfaat yarışı yapan, çıkarları bulunan bütün kuvvetlerin işbirliği hâlinde olduğu bir fitne kazanıdır.

Türkiye'de bu fitneye alet olanlar, öncü olanlar, etnik dava güdenler, mezhep davası güdenler, solcular, komünistler, hele hele okumuş takım, hangi Batı ülkelerinde okudular, yetiştiler, belli değil mi? Ve hâlâ nelerde bu faaliyetlerine devam etmektedirler, bilmiyor muyuz? Hangi ülkelerde suikastlar düzenleniyor, Türk diplomatlarına? Türkiye'de komünizmin karargâhu olmuş yüksekokullardan hangisini Ruslar kurmuştur? Aynı dergiden bir parça daha ıktıbastaki bulunarak düşünelim bunları:

“1975 yılında Amerika'da öğrenimini tamamlayarak yurda dönem akıllı ve uyanık bir Türk gencinin, bu derginin yazarlarından birine anlattığı şu olay çok anlamlıdır: “Amerika'da Yunanlı ve Ermeni gençleri arasında, İsrail'in Filistin'de başardığı girişim, büyük etki yaratmıştır. Aradan yüzyıllar geçmiş olsa eski topraklarda kendi halkından pek fazla kimse bulunmasa bile yeni bir yurt kurma, yeni bir devlet olarak dünya sahnesine çıkma hayali bu azınlıklar içinde, yeni yetişen kuşakları etkilemektedir. Bizim kuşaktan solcuların ve

Marksistlerin Kıbrıs konusundaki tutumları bu kişilere cesaret vermiştir. Hatta bulunduğum bölgedeki Türk komünistlerine (Filadelfiya), Kıbrıs Barış Harekâtımız aleyhindeki tutumlarından dolayı Makarios'tan teşekkür telgrafı gelmiştir! Geçenlerde, bunlardan birinin resmini gazetelerde görünce hiç şaşırmadım. Sıkıyönetim tarafından tutuklanan bazı üniversite öğretim üyeleri arasındaki bu kız devlet bursuyla Amerika'da okuyan aşırı solculardan biriydi. Kıbrıslı Rumlarla işbirliği yapıyorlardı. Aslında bunların hepsinin hedefi aynıydı. Türk Devletinin yıkılması.”

Yeni Devir, 7 Nisan 1981

ERMENİ DÜŞÜ

Ermeni teröristlerinin ve onlara destek olanların hayallerini bir “Ermeni Devleti”nin süslediğinden şüphe yoktur.

Böyle bir devletin kurulmasına imkân bulunmadığından da şüphe yoktur.

Ama ne var ki uluslararası fitne mihrakları, Ermenileri böyle bir ham hayale inandırmak için seferber olmuşlardır. Bir maşa gibi kullanılmaktadırlar Ermenileri. Bu mihrakların amacı, Ermenilere bir devlet hediye etmek değil, Türkiye’yi hırpalamaktır. Yoğun problemler içinde kıvranan bir Türkiye istiyor bu mihraklar. Ancak bu suretle sömürülerinin çarkı işler çünkü.

Ermenilerin kandırılması, yeni bir olay da değildir. Bu yüzyılın başından beridir bir kukla gibi oynattı zavallı Ermenileri süper güçler. Süper güçler Osmanlı Devleti’ni yıktı, yine de bağımsız bir devlet kurdurtmadı Ermenilere. Bu güçler Türkiye’nin şimdi de Orta Doğu’da güçlü, etkili bir varlık hâline gelmemesi için çalışmaktadırlar. İç ve dış terörle bunu sağlamaya çalışıyorlar. Bu amaçla etnik grupları ayartıyorlar. Mezhep galesi çıkarmaya bakıyorlar.

Parçalanmış bir Türkiye değil, güçsüz bir Türkiye’dir hedefi sömürü çevrelerinin bugün için görülen. Başını beladan alamayan bir Türkiye olsun için devreye sokulmuştur Ermeniler.

Ermeniler iyi bilmelidir ki ortaya, farzımuhâl on parçaya bölünmüş bir Türkiye çıkarılsa bile, bunun bir parçası Ermenilere isabet edecek değildir. Birazcık ol-

sun tarih bilgisi ve şuurunu olan ve dünya emperyalizminin amacını tanıyabilen herkes bilir bunu.

Ermeniler, Türkiye’de buldukları rahatı, özgürlüğü, hiçbir yerde bulamazlar. Geçmişte olduğu gibi, şimdi de huzur içinde yaşadıkları tek ülke Türkiye’dir. Eğer Ermeniler, bizim gibi dinleri ayrı bir milletin içinde değil de, bir Hıristiyan ülkesinde oturmuş bulunsaydılar, dünyada “Ermeni” diye bir şey kalmamış olurdu. Eriyip giderlerdi çünkü. Nitekim bugün Batı ülkelerine göç etmiş olanları tam bir asimilasyona maruzdurlar. Eriyip tükenmektedirler, millî varlıklarını unutmaktadırlar. Zaten Ermeni militanlarını tahrik eden olguların başında geliyor bu durum.

Ermeni’yi aldatan, onları Türkiye aleyhtarı kılan hülyalardan birisi de İsrail vakıasıdır. Yahudiler nasıl havadan bir devlet sahibi oldularsa Ermeniler de sanıyor ki aynı talih kuşu kendilerinin de kafasına konar. Nitekim sürekli “İsrail örneği”ni telkin ediyor onlara uluslararası fitne mihrakları. Uluslararası güçler, Filistin’de hiçbir nüfuzları olmadığı hâlde Yahudilere nasıl ki bir devlet bağışladılarsa Ermeni hayalperestleri de Doğu Anadolu’da bir Ermeni devleti kurabileceklerine inandırmışlardı.

Oysa Yahudi başkadır, Ermeni başka!

Yahudi ağababasıdır dünya emperyalizminin, Ermeni ise maşası!

Ateşle oynatılan bir maşadır Ermeni. Bu ateşle oynamayan soydaşlarına da zarardan başka bir şey vaat edemeyen bir maşadır Ermeni teröristler.

Yeni Devir, 8 Nisan 1981

ERMENİYİ KULLANIYORLAR MI?

Yurt dışında Türkiye'ye karşı sıklaştırılan terör olayları, yurt içindeki teröre yeni bir sayfa açma girişiminin ürünüdür. Uluslararası terör, Türkiye'de yüzde seksen nispetinde azaltılmış olan teröre, taze bir kan vermek için, şimdi de Ermenileri tahrik ederek Müslüman halkla kavgaştırmak istemektedir. Türkiye içinde, hatta çok küçük boyutta bile olsa birkaç olay çıkartabildiği takdirde bunu, dünya kamuoyuna abartarak yansıtır Türkiye'yi bir kez daha barbar ilan ederek, itibarımızı daha da yıpratmaya niyetlidirler.

Uluslararası terör örgütleri, Türkiye'deki Ermenileri de bu çatışmaya bulaştırdıktan sonra ancak bu davanın daha keskin bir biçimde uluslararası bir konu hâline getirileceğini iyi biliyorlar.

Türkiye'nin başına bir de Ermeni davası sarılmak isteniyor kısacası.

Ermeni davası gündeme geldiği takdirde, bütün bir Hıristiyan dünyasını Türkiye aleyhine kışkırtmak daha kolaydır.

Bu bakımdan Ermeni sorunu Türkiye için, hiçbir öteki etnik sorunla ölçülemeyecek derecede önemli ve istismara müsait bir konudur. Uluslararası terörün bundan böyle bu konuya var gücüyle abanacağına kesin gözüyle bakılmalıdır.

Ermeni örgütlerinin üstlenegeldiği bu olaylar, elbette ki bazı Ermeni militanlarının kendi başlarına tezgâhladığı cinsten, küçük boyutlu yalnız Ermenilerle sınırlı, amatör terör olayları hüviyetinde değildir. Bu işi arayanlar, profesyonel uluslararası örgütlerdir.

Hatta denebilir ki belki de içlerinde Ermenilerden çok, başka uluslardan militanlar vardır. Kim bilir belki de bu olayların çoğunda, Ermeni militanlar bile kullanılmamıştır. Büyük tedhiş örgütleri, düzenlemiş oldukları bu olayları, Ermeniler, Ermeni örgütler düzenlemiş gibi de gösterebilir. Ermenileri bu işe bulaştırmak için, bir taktik de olabilir.

Biz bu olayların Ermeniler tarafından düzenlendiğini, istihbarata, araştırma ve kovuşturmalara dayanarak değil, "bir Ermeni örgütünün üstlendiği" şayiasına dayanarak öğreniyoruz. Yani bilgimiz sağlam kaynaklara dayanmıyor pek. "Biz yaptık!" diye iddia eden, açılıveren bir telefon haberine bakarak hüküm veriliyor. Olayların içine, içyüzüne layığı veçhile nüfuz edilmiş değil.

Çağımızda terör, evrensel bir nitelik içindedir. Her bölgesel görüntülü terörün bile arkasında uluslararası terörün yer aldığı iyice biliniyor. Bir arka bulmadan, silah dâhil, maddi ve manevi bir destek elde etmeden dünyanın hiçbir yerinde ciddi bir terör hareketi yoktur bugün.

Uluslararası terördür, Ermeni terörünün de arkasındaki. Ve mümkün ki bir Ermeni terörünü geliştirmek ve Türkiye'nin başına büyük bir bela olarak musallat etmek için, uluslararası terör bizzat kendi eylemini, bir Ermeni terörü gibi lanse eylemiş ola. Yani mümkündür ki tokmak uluslararası terörün elinde ve davul, hayali Ermenilerin boynunda ola. İhtimaldir...

Yeni Devir, 10 Nisan 1981

ULUSLARARASI TERÖR VE ONDAN KORUNMAK

Türkiye'deki terör olaylarının kökü dışarıda olduğu, uluslararası terörle ilişkili bulunduğu resmî ağz-larca, defaatle açıklanmıştır. Yurt dışındaki temsilci-liklerimize ve diplomatlara yöneltilen saldırıların da uluslararası terörle bağlantılı olduğu yine resmî açıklama-lar arasındadır.

Uluslararası terörün kimliği ve amaçları üzerinde bir hayli yazılar yazıldı. Bu yazılardan da kısmen an-laşıldığı gibi uluslararası teröre, birçok ülkenin gizli ya da resmî örgütleri dâhil bulunmaktadır.

Sovyetlerin KGB'si Amerika'nın CIA'sına kadar birçok örgütün, uluslararası terörde etkin rollere sa-hip olduğu yazılıyor. İsrail'in MOSSAD örgütünden İtalya'daki Kızıl Tugay'lara, hatta yine İtalya'daki neo-faşist hareketten İspanya'daki ETA adlı Baskçılara, ora-dan FKÖ'ye değin uzanan, Çakal adıyla tanınmış Gü-ney Amerikalı tedhişçi liderden mafyaya kadar geniş bir çember çizdiği iddia ediliyor uluslararası terörün.

Bu örgütlerin her biri farklı dünya görüşlerine bağ-lıdır. Faşistinden komünistine ve liberaline değin her türlü ideolojiyle, hiçbir ideolojiyi esas almayan, daha çok ekonomik bir kuvvet olmayı hedefleyen örgütler de var aralarında. Kendi millî devletlerini kurmak yolun-da çalışan bazı kuruluşlar da kuvvetlerini büyötmek ve uluslararası arenada kendilerinden söz ettirmek ama-cıyla bu uluslararası terör örgütünde yer almışlardır. Bunu en tipik örneğini 1948'lerde Yahudiler vermişler-dir. Hatta Yahudiler, bu uluslararası örgütlerin mimarı da olmuşlardır.

Anlayacağımız o ki, dünya hâkimiyetini elinde tutmak amacındaki kuvvetler, bu hâkimiyeti birbiriyle çatışmaya gitmeksizin elde etmek için yan yana gelerek evrensel bir ağ kurmuşlardır. Hâkimiyetlerinin gereği, menfaat bölüşümlerinin icabı neyi şart kılıyorsa tereddüt göstermeden onu uyguluyorlar.

Yerine göre ideolojiyi bir silah olarak kullanıyorlar. Yerine göre ırk olgusunu devreye sokuyorlar. Yerine göre din ve mezhep ayrılıklarını sivriltilip çatışma çıkarıyorlar.

- Türkiye'deki terör olaylarında, uluslararası terör örgütünden hangilerinin dahilidir?

Uluslararası terör bir bütün olduğuna göre, bu soruya verilecek cevap şu olabilir:

- Hepsinin!

Ama bu örgütlerden bazıları, uluslararası terörün Türkiye kanadıyla bizzat ve başta meşguldürler, işbölümü gereği olarak.

- Peki bunlar hangileridir?

El cevap:

- Türkiye üzerinde öncelikle çıkarı olanlar; Türkiye'nin bunalımından menfaati olanlar.

- Peki nasıl etkisiz kılabiliriz bu evrensel fitneyi yurdumuzda?

El cevap:

- Ulusal bilinci diri tutmakla, inanç birliğini yaymakla, inanç birliğini eğitimimize temel yapmakla. Ve bütün kitle haberleşme araçlarını bunun için görevlendirmekle!

Yeni Devir, 12 Nisan 1981

TERÖRE BİR YAKLAŞIM DENEMESİ

İçinde yaşadığımız zamana “Atom Çağı”, “Füze Çağı” gibi adları yakıştıranların bu ad bulma sevdalarına bir teklif de bizden gelsin: Terör Çağı.

Atom ve Füze üretimi, belli başlı devletlerin elinde olduğu hâlde terör, bütün bir dünyanın malı olmuştur günümüzde.

Terörden mahrum bir ülke olmadığına bakarak, zamanımıza “Terör Çağı” adını verecek olursak sanırım eşitlik ilkesine de tam uymuş oluruz.

Yönetimler, terörü kendilerine düşman ilan etmiş olsalar da, onu önlemek için ince fikirlere dalıp çalışsalar da vız geliyor teröre. Zengin fakir demeden bütün ülkeleri hızla kaplıyor terör.

Daha kaplayacaktır da! Hiçbir çağdaş ekonomik tedbir, kanuni ve inzibati mânia, terörü önleyemez çağımızda.

Çünkü terör bir ihtiyaçtır. Bir zaruretten kaynaklanmaktadır.

Kişilerin kahramanlık duygularından fıskırıyor terör. Çağımızı elinde tutan doktrinler, yani kapitalizm, sosyalizm faşizm kökenli uygulamalar, çağdaş insanın kahramanlık duygularına cevap verici bir özden uzaktır. İnsanı yalnızca maddi bir varlık olarak ele almış bulunan bu ideolojiler, kişilerin gösterecekleri olağa-

nüstülüklerin anlamını da çarpıtmışlardır. Beşer aklından çıkma doktrinler, insanoğlunun kahramanlığa olan fitri ihtiyaçlarını, destana duydukları özlemi hiç hesaba katmamışlardır. İnsanın maddi ihtiyaçlarıyla ilgili ilişkileri düzenlemeyi amaç bildiler sadece. Ruhunu aç bıraktılar. İnsanı eşyanın uzantısı gibi gördüler. Eşyayı kahramanlaştırdılar. Tekniği putlaştırdılar. Bu ideolojilerin gölgesinde, gerçek kahramanlığı, destansı kahramanları tanımak, onları rehber edinmek ortadan kaldırıldı. İnsanın ruhunun özlemlerine cevap veren kahramanların yerini, çeşitli propagandalarla şişirilen sahte kahramanlar aldı. Siyaset adamları, güdümlü sanat yapan yazarlar, sporcular, sinema oyuncularını kahramanlaştırdı.

Bu kahramanlar doyurmadı çağdaş insanı. İleri teknoloji de yetmedi insana.

Dahası teknolojinin imkânlarından eşit bir biçimde yararlanamamak bunalıma, anarşiye itti insanları. Aslında teknolojinin nimetinden en çok yararlananlar da mutlu olmadılar.

İdeolojiler arasındaki rekabet, ideolojileri vasıta kılan evrensel sömürü, anarşiyi diri tutmak suretiyle ayakta kalacağını çok iyi bildiği için, kişilerin kahramanlık duygularını, güdümlenmeye yöneldi.

Yani günümüzde görülen ideolojik görüntülü terörler, aslında ideolojik bir bilincin ve vecdin değil, kişideki kahramanlık özlemlerinin bir yansımasıdır. Eğer öyle olmasaydı, terör olaylarında görev alanlar, yaşça çok genç, bilgi ve bilinç bakımından çok sınırlı bir kesimden çıkar mıydı?

Gençliği gerçek kahramanlardan ve kahramanlık duygu ve düşüncesinden mahrum bırakmanın fitri bir reaksiyonudur terör. Terörün evrensel emperyalizmin güdümünde oluşu ise bastırılan bu duygu ve düşüncelerin verdiği patlakları da istismardan başka bir şey değildir. İnsanoğlunun kahramanlığa duyduğu iştiyakı sömüren ideolojiler, devam ettiği sürece, kahraman olarak doğmuş olan gençler, terörist olarak hayatlarını tüketmeye mahkûm olacaktır.

Yeni Devir, 2 Mayıs 1981

YİNE TERÖR ÜSTÜNE

Türkiye’de baş meselenin terör olduğu, kamuoyumuzca onaya uğramış gibidir.

Bu sütunun okuyucuları ise terörü bizim “baş mesele” çapında değil, ancak “meselelerimizden biri” olarak gördüğümüze tanıklırlar.

Bütün siyasal partilerin, basın ve yayın kurumlarının ve yetkili yetkisiz herkesin âdeta koro hâlinde, anarşi hakkında söz üretme yarışına girmiş olması, Türkiye gündeminde terörün ilk maddede yer almasını sağlamıştı.

Defalarca yazmıştık ki terör amacına ulaşmak için sesini bütün kamuoyuna duyurmak ihtiyacındadır. Her yerde kendisinden konuşulmasını sağlamadıkça, her yana korku ve dehşet salmadıkça, kısacası yenilmez bir kuvvet olduğunu ispatlamadıkça hedefine yaklaşmış sayılamaz.

Şimdi daha iyi görüyoruz ki terörün büyük ölçüde amacına yaklaşışı, sürekli olarak onu gündemin başında tutmak suretiyle, bilerek ya da bilmeyerek onun propagandasını yapmış bulunan kişi ve kurumların çabasının sonucunda gerçekleşmiştir.

Terör ile ilgili haberlerin halkı paniğe sevk edecek biçim ve görüntülerde basın ve televizyonda yer almasına dair uyarıcı nitelikte yazılar, yıllardır yalnızca bizim kalemimizden çıktı hep. Halkı yılgınlığa, umutsuzluğa, güvensizliğe iten terör yanlısı olanları ise daha da cesaretlendiren ve mutlu kılan bir kargaşa dönemi, 12 Eylül harekâtıyla oldukça gerilerde kalmış bulun-

yor. Televizyon ve gazeteler, terör olayını ve ona ilişkin parti sözcülerinin laf dalaşlarını nakletmiyor artık.

Terörle mücadelede, hiçbir ciddi başarı gösterilememiş olsa dahi, sırf onunla ilgili dehşetengiz haberlerin neşrine engel olunduğu takdirde bile terörün gerileyeceği muhakkaktı. Çünkü halkın morali çökerilmemiş olurdu. Dolayısıyla teröristlere başarı ortamı açılmazdı.

Bunu bir de ciddi güvenlik tedbirleri izleseydi; daha önemlisi, bütün siyasi partiler bu konuda samimi olarak karar birliğinde bulunsalardı, 12 Eylül öncesi ortama gelinmezdi.

Oysa partiler, zahirde terör aleyhtarlığını sürdürmekle birlikte, gerçekte terörün bir kesimine şemsiye olmaktan çekinmediler. Hükümetlerse birer parti hükümeti şeklinde çalıştılar. Köklü tedbir yerine, kabadayılık taslayan beyanat verdiler sadece. Komik meydan okumalardan başka bir şey yapmadılar.

Anarşi, geçen iktidarlar tarafından birbirlerini suçlama vesilesi olarak kullanılmıştır. Dolayısıyla terörün azmasına, halkın ise teröre haraç vermesine zemin açılmıştı. Terör bahanesiyle yekdiğerini amansızca itham eden partilerin sonu gelmez beyanatlari, halkımızın kamplara ayrılmasına ve düşmanlığın yoğunlaşmasına yol açtı. Bir iç savaşın eşiğine varılmıştı.

Kim ne dersin desin 12 Eylülden bu yana hayli yol alınmıştır.

Basın yayın kurumları, şom ağızluların kışkırtıcı beyanlarını yayınlamıyor artık. Evvelemirde bu yayınların son bulmasıyla ilk yenilgiyi aldı terör; halkın da morali yükseldi.

Saniyen ciddi bir savaşımlı başladı teröristlerle. Bundan da olumlu sonuçlar alınıyor. Teröristlerden bir bölümünün hâlâ silahlarını bırakmamış oldukları anlaşılıyor. Demek ki, en azılı olanlar bunlardır. Terör odaklarının en tehlikeli olanları açıktır ki, bu ortamda bile kan dökmeyi sürdürenlerdir. Denebilir ki, terör bunlardır. Diğer odaklarsa bunların türevidir daha çok. Terörün anası, musalahaya yanaşmamış olanlardır. Ötekilerse danasıdır o ananın.

Yeni Devir, 4 Mayıs 1981

ÇAĞDAŞ ESARET

Emperyalizmin gözünde insan hayatının zırnık kadar değeri yoktur. Sömürüsünün devam etmesi uğruna milyonlarca insanı, hiçbir merhamet duymadan ölüme yollamak, emperyalizmin şanındandır.

Kendi lüks tüketiminden bir milim fedakârlıkta bulunmaktansa yüz milyonlarca başka insanın fiilen ölmesi, açlıktan, soğuktan kırılması, bin defa evla ve akıllıca gelir onlara.

Piposu tütünsüz, otosu benzinsiz, fabrikası ham maddesiz kalmasın diye ülkeler işgal eder, adamlar öldürür emperyalizm. Silahlar satar, savaşlar çıkartır, milletler birbirini öldürsün ki kendisine hep muhtaç kalsın.

Hizmetinde çalışsınlar diye dün, vapurlar dolusunca tutsak Afrikalı taşıklardı, bugünse milyonlarca işçi götürüyorlar sömürdükleri ülkelere. Öyle bir çark kurmuşlar ki hem de koşarak gidiyor işçiler. Bütün enerjilerini, gençliklerini, sağlıklarını bağışlıyorlar boğaz tokluğuna, sömürgecilere. Sömürgeci semirtiyorlar, ulusları daha iyi emsin, sömürsün diye. Hem kendi yerli devletleri sıraya koyuyor, post alıyor bu işçileri.

Bir babanın kendi evladını öz eliyle köle diye satmasından ne farkı vardır bunun.

Emperyalizmin pazarı olan ülkelerin, eline incik boncuk tutuşturularak karşılığında malları alınan ilkel kabilelerden bir farkı yoktur bugünde.

Hem daha tehlikeli ve hainanedir gelip petrolünü, incirini, fındığını alarak karşılığında silah satması, makine vermesi.

Üzerine rakam bastığı kâğıtlar karşılığında, adına “para” dediği bir tomar resimli kâğıt mukabilinde, tonlarca pamuk, sebze ve meyve alması, yeni zamanlar dolandırıcılığının keşfidir. Bankalarsa işbu dolandırıcılığın garanti karargâhıdır.

Dört bir yanından kuşatmıştır çağdaş emperyalizm tüm mazlum ulusları. Her yanda bir katliam sürdürmektedir. Savaşla kırdırıyorlar insanları, barışta da açlıkla, afetlerle, hastalıklarla, ambargolarla.

Lüksünden bir süre için minicik bir özveride bulunsa milyonlarca insan açlıktan, sefaletten kurtulabilir. Ama yapmaz bunu emperyalizm. Sömürdüklerinin küçücük bir bölümünü bile iade etse insanlara, sefalet ortadan kalkardı. Ama hayır, bu sefalet, bu kırım devam etmelidir ki, çarkı kırılmasın emperyalizmin. Sürekli muhtaç olunmalı kendisine.

Ve bu zulmünün adı uygarlıktır emperyalizmin.

Bir avuç insanı, rahat ettirmek, mutlu kılmaksa hümanizm.

Birbirine kırdırttığı insanların savaşına ise özgürlük, bağımsızlık savaşındır verilen ad...

Yeni Devir, 13 Mayıs 1981

TERÖRE BİR YAKLAŞIM NOTU DAHA

Çağımızdaki anarşik olayların, terörün geçici ve suni olmayan bir hüviyeti vardır. Evrensel bir bunalımın, bir aşamasıdır terör aslında. Bu bunalımsa, Batı uygarlığının, tekniğinin gelip dayandığı açmazdan kaynaklanıyor. Rönesans'la gelişmeye başlayan akılcılık, 19'uncu yüzyılda devrimini gerçekleştiren sanayi aracılığıyla dünyanın dengesini değiştirdi. Yaygınlaşan sömürgecilik, bir yandan bu teknolojinin gerisinde kalmış olan ulusları köleleştirirken, bu teknolojiyi elinde bulunduran ülkelerin insanlarını da, yalnız kendini düşünen egoist bireyler olarak şartladı. Bir yanda ezilen, sömürülen, horlanan dünya; öte yanda zalim, menfaat düşkünü, müreffeh bir dünya oluştu. Batı insanı, sömürünün biricik vasıtası olan teknolojiyi, onun ürünlerini kendine put edindi bu aşamada. Reform hareketleriyle başlayan inanç sarsıntıları, gelişen teknoloji karşısında kesin bir yenilgi alınca, kaygıların tümü, eşyayı tanrılaştırmayla yer değiştirdi. İnsanoğlu, ruhunda açılmış bulunan bu derin boşluğu, eşyayla doldurmaya başlayınca, yalnız sömürdüğü ülkelere zulmü artmakla kalmıyor, kendi içinde de kin ve haset duygularını keskinleştiriyordu. Batı insanı, kendi toplumu içinde bile birbirine rakipti, düşmandı. Her fert, çevresindeki diğer insanlarda olup da kendisinde bulunmayan eşyanın, refahın hasedini yaşıyordu. Kişiler arasında kıskançlık duygularının ve bu duygulara bağlı eylemlerin beşiği oldu Batı.

Batı insanının tedirginleri, mutsuzları yalnızca daha az varlıklı olan çevreler değildi. Bu "nimet"lerin tümünden sonuna kadar yararlananlar da huzursuzdu.

Onlar da bunalıyorlardı. Eşyanın, insanı doyuma ulaştırmadığının bir göstergesiydi bu. Ruhunun fitri ihtiyaçlarına hiç cevap vermemiş olan bu sömürgeci düzene, onun teknolojisine başkaldırmalar başladı. Hippilik hareketi bunun bir görüntüsüydü. Hemen hepsi varlıklı ailelerden gelen hippiler, eşyadan bıkkınlığa düşen, mutluluğu mistik bir düzende aramaya yönelen, yani Batı insanının açlığını açığa vuran insanlardı. Ruhlarına hiçbir ulvi endişe ekmemiş olan düzenlerine isyan ederek sömürülen Asya'nın eşyaya aykırı ilkel inançlarında ruhları için mutlu bir sükûnet aradılar. Kendi uygarlıklarının, kendi ülkelerinin sömürgeci girişimi olan savaşlara düşmanlıklarını ilan ettiler. "Savaşma seviş" düsturuyla kendi aralarında sürdürdükleri cinsel serbestliği, insanlar arasında maya tutması gerekli ivazsız garazsız bir sevginin örneği sandılar. Bir bunalım nesliyi hippiler.

Batı'nın bunalımı aslında o kadar geneldi ki, Sartre'dan Camus'ye değin bütün bir yazarlar, düşünürler neslinin genel karakteristiği olmuştu. Geçirilen iki dünya savaşı, Batı insanında güven duygusunu yitirtmişti. Moral değerleri silip süpürmüştü. Bu savaşların, insanı hiçe sayan bir sömürü aracı olduğu anlaşılmıştı. Oysa Batı'nın düzenini elinde tutanlar, bu savaşların, geri kalmış ülkelere medeniyet ulaştırma amacıyla düzenlendiğini söylemişlerdi. Batılı insanlar da sonucu gördüler ki bu, sömürüden başka bir şey değildi. Bir yandan dış öte yandan iç sömürünün bir aleiydi bu savaşlar. Bizzat Batı insanını da ezen, hiçleyen, manevi varlığını, aile bağını, insan sevgisini tüketen bir olaydı savaş ve ancak bazı çevrelerin, siyonist mihrakların işine yarıyordu. Batı dünyasının insanı da altında kalmıştı savaş yıkıntılarının.

Teknoloji, hem dış hem de iç dünyayı sömürmeye devam ediyordu. Eşyanın bir uzantısı hâline getiril-

miş olan Batı insanı kin, kıskançlık ve rekabet kıskancının elinde tutsak kılınmanın hayatını yaşamaktaydı. Huzursuzdu. Bir anarşi çoğalıyordu içinde. Boş kalmış olan ruhunda fitri duygular kıpırdamaya başladı. Uygarlığını, teknolojisini inkâra yöneldi. Hatta kendi teknolojisinin sömürmekte olduğu ulusları bile arkalamaya, onların bağımsızlık savaşlarını bile alkışlamaya kalktı.

Bütün bunlar kansız, pasif başkaldırıları. Tipik bir örneği hippilerdi bunun. Lakin zamanla bu pasif başkaldırıları, yerlerini fiilî başkaldırıları bırakır oldu. Önce talebe hareketleri olarak başlayan anarşi, giderek teröre dönüştü Batı'da ve onun gölgesinde gölgelenen Türkiye'de.

Yeni Devir, 15 Mayıs 1981

İSTİSMAR

Atatürk istismarcılığı, özellikle çok partili siyasi düzene geçişimizden sonra birçok kişi ve çevrenin başlıca mesleği olmuştur.

Marksistlerin istismarı bunların en ilginçidir. Türkiye'nin anarşik bir ortama sokulmasında, Atatürkçü geçinen Marksistlerin payı öteki istismarcıların payından daha büyük olmuştur.

Marksistler, kendi yıkıcılıklarıyla Atatürk devrimleri arasında ayniyet olduğu imajını yaygınlaştırmaya çalıştılar.

Atatürk devrimlerindeki "çağdaş", "ilerici" özü, çağdaş ilericiliğin son aşaması gibi gösterdikleri Marksizmle aynı kefeye koydular. Marksistler özenle, Marksizmle ilericiliği eşanlamda kullanmışlardır. Türkiye'de, onlara göre çağdaş ilericiliğin son aktüel merhalesini Marksistler temsil ediyordu. Atatürkçülükse bütün çağdaş yenilikleri masseden bir anlayış olduğuna göre, yeniliğin bu son gelişkin aşaması olan Marksizm, Atatürkçülerin düşünsel gereksinmelerine son ve en iyi cevaptır.

Marksistlerin konuya bu açıdan yaklaşmaları, olumlu sonuçlarını devşirmiştir.

Cumhuriyet'in, Kemalizmin temel ilkelerine bağlı görünen birçok aydın bu oltaya rahatlıkla takılmıştır. Bu aydınlar Cumhuriyet'in okullarında edindikleri laik, ilerici, devrimci eğitimleriyle Marksizmin iddiaları arasındaki farkı ölçüp biçecek kapasitede yetişemedikleri için, av olmaktan kurtulamadılar.

Milli Eğitim düzeninin çarpıklığı, okulların Marksistler tarafından önemli birer av alanı hâline gelmesine yaradı. Çarpık düzen Atatürkçü maskeyi yüzünden indirmeyen kadroların şamaroğlanı oldu. Bu kadrolar, gardırop Atatürkçüsü bilinçsiz yöneticiler tarafından hatta el üstünde tutuldular. Gardırop Atatürkçülerinin alâmet-i farikası olan yüzeysellik, bilinçli ve maskeli Marksistlerin faaliyet sınırlarının genişlemesine yardımcı olmuştur.

Basın ve yayın kurumlarına da aynı taktikle sızmış bulunan Marksistler, buraları düşüncelerine bir kamuoyu oluşturma ve taraftarlarını propaganda ve himaye etme üssü olarak değerlendirdiler. Birçok cumhuriyetçi, Atatürkçü organın, zamanla solculuğun karargâhı mevkiine dönüştüğü görüldü böylece.

Atatürkçülüğü Marksizm için bir atlama tahtası olarak kullananlar, dünkü yazımızda da belirttiğimiz gibi, doğrudan doğruya komünizm propagandası yapmaktan çekinmeyen delifişek solculardan daha çok hizmet etmişlerdir düşüncelerine. Hem düzenden itibar görmüşlerdir hem de cemaatlerine hamî olmuşlardır. Kamuoyunda adlarının ağırlığı olanlar da bunlardır. Bunların lanse ettiği yazar ve sanatçılar, gerçek yazar ve sanatçı sayılıyor aydın kesimde. Küçümsenmeyecek genişlikteki bir çevre, bunların propaganda ettikleri sendikaya gerçek sendika, bunların şişirdiği isimlere gerçek bilgin gözüyle bakıyor.

En yoğun, ama usturuplu ordu düşmanlığını geliştirenler bunlardır. Ordunun dış güçlerin güdümünde bir robot olduğunu açık ya da gizli anlatımlarla yazan, söyleyen bunlardır. Düzen değişikliğinden Marksist bir diyalektikle hep dem vurmuş olanlar bunlardır. Komünizm tehlikesini ve yayılmacılığını es geçenler, kızıl emperyalizme mazeretler bulup sadece kara

emperyalizmi kötöleyenler bunlardır. Yani ölkemizin halkını iki düşman kampa bölerek anarşiyi kızıştıranlar bunlardır. İrk ve mezhep kavgasını bunlar körük-lüyor. Halkı bunlar kışkırtıyor. Ama Müslüman halk, bu oyuna gelmediği için kuduruyor bunlar. Bu ölkenin en sağlam kesimi olan bilinçli Müslümanları anarşiyi bulaştırmak, şimdiye kadar başaramadıkları bir hedef-tir. Kendilerini İslâm'la izaha yeltenen birkaç anarşist bulabildikleri takdirde, resmî kurumların dikkatlerini, ölkeyi kana boyayan asıl anarşistlerin üzerinden kay-dırarak, masum Müslümanların üstüne teksife kalkışa-cakları muhakkaktır.

Yeni Devir, 1 Haziran 1981

TERÖRÜN SORUMLUSU

Gençlik, kahramansız bırakılmıştır. Gençliğine kahramanlarını tanıtmak görevindeki tarihe, sahte kahramanlar buyur edilmiş olursa, rehbersiz kalmış olur gençlik. Gerçek kahramanlar suçlanırsa, kahramanlık özlemi çarpıtılmış olur gençliğin. Çarpıklığa uğramış kahramanlık duyguları ise bir kahraman olarak değil, ancak bir terörist olarak geliştirir insanı. Terörizmin kaynağını, insanlara örnek diye seçilen kişilerin tersliğinde, çarpıklığında aramalı.

Dünyadaki ve ülkemizdeki terörün temelinde, öğretim ve eğitime sokulmuş gençliğe örnek olarak belirtilen kişilerin sahici kahramanlar olmaması yatar.

Batı dünyası, Rönesans'tan bu yana akılcı, maddeci bir ilerleme çizgisi tutturduğu için kahramanlarını da bu çizgiyi geliştirenlerin içinden seçti ve tanıttı sürekli olarak.

Tanzimat'la başlayan Batıcılık, bizde de aynı yolu izleme geleneğini kurmuştur. O gündür bu gündür ülkemizde gençliğe kahraman olarak telkin edilenlerin tümü, Batıcılığı seçmiş olanlardır sadece. Bu kahramanlar, Batı'ya bağlılıkları oranlarına göre derecelendirilerek tarihte yer aldı ve propaganda edildi gençliğe. Tanzimat'tan günümüze kadar ki kesitte, fikir, sanat ve politika alanlarında gençliğe rehber olarak tanıtılanların hepsine yakını Batıcı olduğu için, gencimiz kendisine büyük yerli hamle yaptracak dinamiklerden yoksun kalmıştır.

Oysa Batı'nın akılcılıkta, maddecilikte karar kılışında, ruh ve mânada ergin örneklerle sahip olmaması da etken olmuştu. Batı, kahramanları çarpık zihnî ve hayalî mübalağalarla gerçek kişilerinin dışına taşıdığı için, o kahramanlardaki beşeriyete örnek olacak nitelikleri de harcamış bulunduğu için, akli kendine tek rehber edinerek bir uygarlık gerçekleştirmeyi denedi. Eriştiği sonuca bakılacak olursa, amacına ulaşmıştır da. Ne var ki bu uygarlık, ruhtan, insancıl duygulardan soyutlanmış bir uygarlıktır; tekniğin gölgesinde kalmış bir uygarlıktır. Eşyayı tanrılaştırmış, sömürüyü öne çıkarmış bir uygarlıktır.

Bizimse ruh ve mâna dünyamıza bağlı bir düzenimiz vardı. Vahyin bâkir uygarlığında yaşıyorduk. Kahramanlarımız gerçek hayatın kahramanlarıydı.

Hiçbir abartmayla gerçekdışılıkla gölgelenmemişlerdi. Beşer için her bakımdan eksiksiz örneklerdi. İnsanlarımız onların gösterdiği yolda yürüyerek, onların saçtığı ışığın aydınlığında, onlara özenerek, onları rehber edinerek yaşıyorlardı. O kahramanlara beğendirecek kahramanlıklara talip ve müsaittiler.

Batıcılık bu örnekleri iptalle Batılı tipli örnekleri teklif etti toplumumuza. Ama tam tutmadı bu teklifleri. İmhaya uğrayan yerli örneklerin yerine, bu tutmayan örnekler ısrarla teklif edilince, bir anarşi başladı gençlikte. Boşlukta kalan genç ruhların örneksiz, rehbersiz kalırları, anarşiye elverişli bir ortam hazırladı. İşte bu ortamda gelişti terör bizde.

Boşlukta kalan genç ruhlar, sahte kahramanlarla doyurulmayan, ama şaşırtilan ruhlar, Marksist ya da faşist propagandalara kanıp yeni kahraman rehberler

keşfettikleri sanısıyla meydanlara dökülerek, fitratlarındaki kahramanlık ögesini açığa vuruyorlar şimdi. Bir başka yanlış çizgide yol alan bu kahramanlaşma özentisine gençliği bu yola teslim etmiş olanlar da terör diyorlar ve düşmanlık gösteriyorlar hayret! Kendi yavrusuna düşman bir ana mevkiinde bulunuyor şimdi, geleneksel Batıcıların bugünkü uzantıları.

Yeni Devir, 4 Temmuz 1981

PÜSKÜLLÜ

Gazetelerin kimisi “Nakşibendî Şeyhi” diye yazdı, kimisi “Mevlevî Şeyhi” olarak tanıttı. Adam İngiliz’ miş. Tıp profesörüymüş. Müslüman olunca Cemal ismini almış. Bir de “Şeyh el-Cemal” diye yazıyorlar. Şekli şemali yerinde bir adam: siyah, dikkat çekici bir takım giymiş, başında da fes. Artık püsküllü mü püskülsüz mü bilemiyorum, sekizi kadın, gerisi erkek kırk kişilik bir cemaatiyle Türkiye’ye gelmiş. Cemaatinin içinde prof.lar, sanatçılar, mimarlar, işçiler falan varmış. Mevlânâ’ya çok hayranmış. Semâ gösterisi yapmak isterlermiş Türkiye’de. Adamların bu hâline, isteklerine bakılınca, Nakşibendî değil, Mevlevî geçindikleri söylenebilir. Her neyse. Galiba doğrusunu el-Cemal de bilmiyor pek. Çünkü her biri ayrı yazıyor kendisiyle görüşen gazetecilerin. Belki de gazeteciler, keyiflerine nasıl gelirse öyle yazıyorlar. El-Cemal’in grubu kadınlı erkekli semâ ediyorlarmış. Semazen hatunların bazıları balerinmiş; Alâ şeyh, alâ avâne!

Bunları yazarken adamcağızın acaba günahını mı alıyorum diye aklıma de gelmiyor değil. Kim bilir, belki de adamcağız ve cemaati hakikaten Müslümandır. Ama öyleyse, neye katmış bu hatunları peşine, cadde sokak şişine şişine dolaşır, Kapalıçarşı’larda arz-ı endam eylerler. Gören, görüşen, etrafındaki hatunlardan bahseder hep. Eğer hakikaten Müslümansalar, neye gezdirirler elin kızcağızlarını ülke ülke. Var mı yeri Nakşibendilikte, Mevlevilikte yeri bunun? Olur mu böyle şeyhlik? “Ben yaptım oldu!” diyor zahir el-Cemal..

Bu el-Cemal, bir de güzel veryansın etmiş, sıvamış ki İngilizleri, değme gitsin. Osmanlı Devleti'ni yıkıp İslâm birliğini dağıtan İngilizlere verip veriyor: "Kâfir" diyor soydaşlarına. "Eğer Müslüman önderler ve ulema pasif kalmasaydı İngiliz emperyalizmini Ortadoğu'da baştan durdururlardı." diyor. "Emperyalistler, Müslüman ülkelerin birleşmesinden nasıl korkuyorlarsa Müslüman ülkeler de birleşmek ve güçlerini yoğunlaştırmak için öyle hevesli olmalıdırlar." diyor. "Müslüman ülkeler petrol çıkarlarını politik ulusal amaçlar için değil, genel İslâm yararları için değerlendirmelidirler." falan diyorlar. Dahası "Müslümanlar, Selahaddin Eyyubî gibi bilinçli bir komutanın önderliğinde emperyalistlere ve sömürgecilere karşı savaşmalıdır." gibi gayetle "militan" sözler söylüyor.

Bu adam bir İngiliz vatandaşı olduğuna göre nasıl konuşabiliyor böyle, hayret. Adamı hapsetmemiş İngiltere. Halkının, devletin aleyhinde.

Bir dört dörtlük mücahit lafı bunlar, bir yanıla. Bir yandan da insanın aklına geliyor, acaba bir İngiliz casusu falan mı diye. Müslümanların içine sokulmaya çalışan, görevli bir çağdaş Lavrence mi?

Çılgın bir dünyada acayip garayip bir devirde yaşıyoruz. Şeyhe bak, hizaya gel. Müride bak, amuda kalk. Müslümana bak küçük dilini yut. Kâfirin oyununu gör, aklın fırsın.

"Nesin be adam sen, anlatsana!" diye sorası geliyor insanın. Ama hayır, neyi soracaksın, anlatıyor işte.

"Şunu bir dosdoğru yaz bre gazeteci!" diyeceksin. Nafile. Yazacağını yazmış zaten.

Aklıma geldi. Bu misafirlere acaba bir görev verebilir mi Türkiye'nin, mesela Turizm Bakanlığı. Hazır ayağa gelmişlerken teklif edilse mi, Türkiye içinde ve dışında gösteri yapmaları... İlgi toplarlar mı dersiniz? Ama bir şartla ki, böyle militan laflar etmeyecekler.

Böyle dünyaya böyle ekip uygun düşerdi hani.

Haydi hayırlısı.

Yeni Devir, 15 Eylül 1981

TÜRKİYELİ AZINLIKLAR ÜZERİNE

Türkiye’de hilafet kaldırıldığı hâlde, Rum ve Ermeni Patrikliklerine dokunulmamıştır. Medreseler ve tekkeler lağvedilmiştir ama Rumların ve Ermenilerin papaz yetiştiren okullarına ve her türlü ayin özgürlüklerine el sürülmemiştir.

Türkiye’deki ihracat ve ithalat firmalarının önemli bir bölümü gayrimüslimlerindir. Yahudi, Rum ve Ermeniler çok azınlıkta olmalarına rağmen, Müslüman kesimle kıyaslanmayacak ölçüde, Türkiye’nin iş hayatına hâkimdirler. Kazançları en yüksek düzeyde olan vatandaşlarımız onlardır. En lüks semtlerde, en güzel adalarda, en görkemli villalarda onlar oturur.

Asla azınlık muamelesi yapılmamıştır kendilerine. Kanun karşısında aynı gözle görülmüşlerdir. Seçme ve seçilme hakları kısıtlı değildir.

Dinî ve kültürel hayatlarını istedikleri gibi sürdürürler. Kendi dilleriyle tedrisat yapan okulları, yayınlanan gazeteleri, dergileri vardır.

Ve özellikle Tanzimat’tan sonra devletçe resmen ve alenen arka oldukları da malum.

Kaç ülke vardır böyle yeryüzünde, içindeki azınlıklara bu denli geniş serbest alanlar bahşeden? Batı Trakya’daki soydaşlarımızın ne türlü insanlık dışı muamelelere maruz kalageldikleri meydandadır.

Kaldı ki bizim azınlıkların, özellikle Yahudi ve Rumların, Türkiye’nin menfaatleri doğrultusunda davranıp davranmadıkları da belli.

Hani, karga ile bülbülü bir kafese koymuşlar da, şikâyet eden yine karga olmuş misali; bu gayrimüslimler, bunca nimetlere, ayrıcalıklara rağmen, hoşnut olduklarını gösterir hiçbir davranış gösterisinde bulunmazlar.

Kıbrıs Harekâtı olmuştur, ağzını bıçak açmamıştır bizim yerli Rumların. Adada Türklerin kanları hunharca akıtılırken, hiçbir insani reaksiyon göstermemişlerdir. Dahası, Kıbrıs'taki Rum tedhişine maddi destek sağladıkları konusunda rivayetler dolaşmıştır. Bunu Rum Patrikhanesinin kontrol ettiğine dair iddialar cevapsız kalmıştır.

Yerli Yahudilerimiz ise İsrail'in, hatta Birleşmiş Milletler'ce bile kınanan saldırganlıkları karşısında daima sessiz kalmışlardır. İsrail'in zapt ettiği topraklardan geri çekilmesini isteyen Türkiye'nin resmî politikasının paralelinde hiçbir Yahudi kuruluşu ve gazetesinin yer aldığı görülmemiştir.

Bu milletin nan ü nimetiyle perverde olan bu azınlıkların hiçbirini, Türkiye'nin millî politikalarının yanında görmek mümkün olmamıştır; ama aleyhte olduklarına dair sayısız ipuçları mevcuttur.

Ermeni vatandaşlar, eğer öteki azınlıklara kıyasla belirgin bir düşmanlık içinde görülüyorlarsa, kim bilir belki de bunun sebebi, Rumların Yunanistan'ı ve Yahudilerin İsrail'i gibi, resmen bir devletlerinin bulunmayışıyla ilgilidir. Ve belki de Ermeni tedhişçiler, bir devletleri olmadığı için uluslararası tedhiş örgütlerinin emrinde çalışıyorlar.

Ermeni vatandaşları Türkiye'de temize çıkaracak ancak bir yol vardır: Bu tedhişleri reddettiklerini bütün dünyaya duyurmak! Bunu da yalnız Türkiye içinde ve göstermelik biçimde değil, dünyanın her yerindeki

örgütleri aracılığıyla yapması gerekir. Ermeniler, başta Amerika olmak üzere, dünyanın birçok yerinde gazete-
telere sahiptirler. Sayısız lobileri vardır. Birçok iktisadi
kuruluşa hâkimdirler. En başta Patrikhaneleri bu ko-
nuda daha ciddi görevler üstlenmelidir. Ermenilerin
Müslümanlara düşman olmadığını, Ermeni katliamı
masallarının içyüzünü kitaplar ve broşürlerle anlatma-
lıdır. Hatta Patrik bir heyet kurarak dünyadaki belli
başlı Ermeni mahfillerine göndermeli, beyanatlar ver-
dirtmelidir.

Şimdilik bu kadar.

Yeni Devir, 1 Ekim 1981

KARŞI PROPAGANDA

Ermeni teröristin biri, Türkiye’de Ermeni kiliselerine eşek bağlandığını ileri sürmüş. Böyle bir durumun tarih boyunca bir kez bile vuku bulmadığını anlatmaya lüzum var mı? Türkiye’deki Ermeni kiliselerinin, Patrikhaneye bağlı olduğu da malumdur. Camilerden daha bağımsızdır kiliseler Türkiye’de. Devlete, Vakıflar’a bağlı değildir; özel bir statüleri vardır. Laik Türkiye’de dinî kurumlardan yalnız İslâmî olanı devletin eli altındadır. Devlet diğerlerine pek dokunmamış, ancak hukuki ve mali bakımdan “denetim”le yetinmiştir. Hatta vaktiyle bazı camilerin satıldığı ya da depo vs. gibi işler için kullanıldığı görüldüğü hâlde, kiliseler için böyle bir durum asla söz konusu olmamıştır. Daha nerede kaldı eşek bağlamak! Tarih boyunca bazı kiliselerin, yine bir ibadethane olarak ancak camiye çevrildiği görülmüştür. İslâmî bir töre gereği, fethe-dilen beldelerin en büyük kilisesini bazen atalarımız, cami hâline getirmişlerdir, o kadar.

Müslümanlar, “Dinde zorlama yoktur.” emrine uyarak ülkelerinde yaşayan gayrimüslimlerin dinî hayatlarına, örflerine daima saygılı olmuşlardır. Eğer böyle olmasalardı, koca Osmanlı Devleti’nin sınırları içinde ne bir kilise ne bir havra hatta ne de bir tek gayrimüslim insan kalabilirdi. Gayrimüslimler, varlıklarının devamını, İslâm’ın adaletinde buldular yüzyıllarca. İslâm’ın bu adaletindeki insaniliği, inceliği kavrayamamış olan bazı yerli fikir ve siyaset adamlarının, bu gayrimüslim unsurları Müslümanlaşmaya zorla-

mayan atalarımızı eleştirdiği bile görülmüştür. Netice o ki Müslüman olmayan tebaa, ecdadımızdan hep iyi muamele görmüştür.

Tanzimat'tan sonra ise bu tebaa, Müslüman çoğunluğun aleyhine olarak, çok daha geniş haklara nail kılınmıştır. Türkiye'nin gayrimüslim kesiminde zaman zaman görülen şımarıklık, büyüklük kompleksi, kendilerine tanınan çok geniş müsamahayı azımsama, nail kılındıkları o ayrıcalıklardan kaynaklanmaktadır. Bunun uzantısı olan ruh hâlinin dışı vuruluşudur. Türkiye'deki gayrimüslimlerden bu ruh hâlini taşıyan tiplerin, yurt dışındaki örnekleridir bu terörist Ermeniler. Müslümanlar hakkında peşin bir menfi duygu içinde bulunan bu tipler yurt dışında, uluslararası terörizmin ağına kolayca düşmeye çok müsaittirler. Hiç Türkiye'yi görmemiş, tanımamış olan bazı Ermeni gençleri ise terör örgütlerince daha kolay ve kısa zamanda beyinleri yıkanmış hâle geliyor. Nitekim Türkiye'de kiliselerin, eşek ahırını olarak kullanıldığını ileriye süren Ermeni genç, Türkiye'yi hiç görmemiş. Bu durumun asılsız olduğu kendisine anlatıldığında ise hayret etmiş. Anlaşıyor ki terörün aleti olanların birçoğu, ya peşin bir düşmanlık duygusu içindedirler ya da gerçekten de Ermenilerin Türkiye'deki durumları hakkında hiçbir ciddi ve doğru bilgi sahibi değildirler.

İşte bu durumda, gerçeği namuslu bir şekilde önce kendi cemaatlerine ve sonra da bütün dünyaya anlatması gerekiyor bizzat Türkiyeli Ermenilerin. Ve tabii en başta da bu görev Ermeni Patrikliğine düşmektedir. Patrikhane gerçekten Türkiye'ye düşman değilse bu görevi bir yasak savma biçiminde değil, en ciddi şekilde üstlenmelidir. Aksi takdirde bu eylemlerin bizzat

Patrikhane tarafından onay gördüğüne inanmamak için hiçbir sebep kalmıyor, demektir.

Gerçi Ermeniler başta olmak üzere bütün dünya, Müslümanların Ermenilere zulmetmemiş olduğuna inandırılrsa bile, uluslararası terörizm, elbette ki saldırılarından vazgeçecek değildir. Terörün amacı, haksızlıkları, zulümleri gidermek değil, ortalığı karıştırmaktır çünkü. Yani, bu terörleri önlemek, ne Patrikhanenin ne de bizzat Türkiye'nin tek başına üstesinden geleceği cinsten olaylar değildir. Ama şu var ki Ermeni meselesinin içyüzünü dünya kamuoyuna anlatmanın, genelde çok yararı vardır. Terörler bu yolla tamamen engellenemezse de, hiç olmazsa dünya genelinde Türkiye aleyhtarlığı yaygınlaşmaz. Bu terör olaylarına "Oh oldu" diyen halklar, bu tür yürek soğutmalardan vazgeçer. Çünkü halkların Türkiye aleyhtarı olarak şartlandırılması, devletlerin de Türkiye aleyhtarı bir politika izlemelerinin mesnedi olmaktadır. Çünkü dış dünyada devletlerin dış politikasını yönlendirmede halkların genel eğilimleri oldukça önemli rol oynamaktadır. Yani yapmamız gereken dünya kamuoyunu aydınlatıcı faaliyete koyulmaktır; başta Patrikhane olmak üzere bütün yerli Ermenileri görev başına çağırmaktır.

Yeni Devir, 2 Ekim 1981

İSTİSMAR

Hüseyin Cahit Yalçın, *Siyasal Anılar* adlı kitabında: “Meşrutiyet’ten evvelki zamanlarda, meşrutiyeti hazırlayanlar masonluğa girmişler ve bundan memleket hesabına az çok bir fayda görmüşlerdi” diyor ve devam ediyor: “Memuriyetlerini muhafaza etmek, çabuk terfi etmek, kestirme yoldan mebusluğa erişmek ilh... gibi emellere kapılan birtakım hırs-ı cah sahipleri, en ileri gelen İttihat ve Terakki erkânıyla bir de mason kardeşleri rabıtası vücuda getirmeği düşünmüşlerdi. Bunlar vicdan hürriyeti ve yüksek bir insanî kardeşlik ideali takip etmek ve nüfuzlu başlara sokulmak için mason oluyorlardı.”

Yukarıdaki alıntılardan da anlaşıldığı gibi, Meşrutiyet döneminin devlet adamları, onların iktidar partisi olan İttihat ve Terakki Fırkasının önde gelen bütün bağluları hep masondur ve masonluğa kaydolanlara ancak ikbal kapısını açıyorlardı. Hüseyin Cahit’in: “Masonların dar, taassup ve nasyonalizm mülahazalarını aşarak, hangi din ve mezhepten, hangi ırktan olursa olsun, bütün insanlar arasında yüksek bir kardeşlik muhabbet ve tesanüdünü kurmak gibi mücahadedir” diye savunduğu bu masonların iktidarda iken sergiledikleri bir tezat var ki oldukça ilginçtir. Yine Hüseyin Cahit’ten dinleyelim: “İttihat ve Terakki, ne vakit karşı saldırıların şiddetlendiğini görür ve ülkede etkisinin sarsıldığından korkarsa, ya çocukların başlarına şapka giydirilmemesi, ya Müslüman kadınların açık saçık gezmemeleri için bir emir çıkarır ve bu emrin gazete-

lere yansiyacak haberiyle halkın gözüne girmek umuduna düşerdi. Bu zihniyet, İttihat ve Terakki'den çok sonraya kadar bizde sürüp gitti."

Sürüp giden bu zihniyete şöyle bir örnek de veriyor Hüseyin Cahit: "Anadolu'da Millî Kurtuluş Savaşı kazanıldıktan sonra, Lozan Barışı'yla zafer kazanmış Cumhuriyet kurulup halifelik kaldırıldıktan sonra bile İçişleri Bakanı Ferit Bay, İstanbul Valiliğine gönderdiği bir emirde, "bazı toy gençlerin oruç üzerinde tartıştıklarını" duymuş ve "bu gibi hareketlerin halkın dinsel kaygılarını arttıracaklarını" dikkate almış, ramazanda oruç yiyenlerin mahkemelere verilmesini İstanbul Valisi'ne yazmış ve o da polis müdürlüğüne emir vermişti."

Bu zihniyet için Hüseyin Cahit: "Bu yanlış hareket noktası, her hareket ve önlemi, şeriata uygun gösterme kaygısı, ülkede dine karşı görünme korkusu, kamuoyunu ve daha doğrusu hocalar sınıfını koruma ve gözetme siyaseti, meşrutiyet devriminin ayaklarında bir zincir oluşturdu. Ülkede her türlü ilerleme ve yeniliğin en yüksek zembereği olan vicdan hürriyetine doğru yürüyemediler." diyor. Bu eleştiri ifadelerinden de anlaşıldığı gibi Hüseyin Cahit'e göre vicdan hürriyeti, dinî kaygıların tümünden uzaklaşmaktır. Yani dini, gündem dışına itmeyi, onu hesaba almamayı din ve vicdan hürriyeti sayıyor. Bu kanaatte Hüseyin Cahit'in yalnız olmadığı, kendisi gibi düşünen aydınların da bulunduğu bir gerçektir. Bir başka ve belki daha önemli olan gerçek de şudur ki; mason olan İttihat ve Terakki bağlularının bu siyaseti bir miras olarak yakın dönemlere kadar Türkiye'nin siyaset sahnesinde geçerliğini korumuştur. Özellikle 1945'ten sonra. Hüseyin Cahit'in verdiği ikin-

ci örnek 1924 yılına aittir. O tarihlerden sonra bu tavizci zihniyet hızla terk edilmeye başlamıştı. Nitekim yazar, 1936 yılında bu durum için şu tespiti yapıyor: “Bugün Cumhuriyet devriminin ülkede en büyük nimeti olan tam ve içten bir vicdan ve inanç özgürlüğüne az vakit içinde o kadar alıştık ki, daha dün denilecek kadar yakın bir zamana ait olan bu bağlar ve gülünç yönetim ilkeleri, bize çok eski bir masal gibi görünüyorlar. Ama dünü unutursak, bugünü açıklayamayız ve bugünün değerini ölçemeyiz.” (s.115-124)

1945’lerden sonraki demokratik hayat, bilhassa “1946 Ruhı” diye yaftalanan hareket, Meşrutiyet devrinin İttihat ve Terakki iktidarıyla bir kan bağı içindedir.

Yeni Devir, 19 Şubat 1986

NIÇİN İRTİCA MEVZUU

İrtica çevresindeki tartışmalar, 20'nci yüzyılın başından bu yana Türkiye'nin siyasi gündeminden inmemiştir.

Bu tartışmaların en alevlendiği günlerse daima ya seçim günlerine ya da ülkenin bir dönemeci dönme vakitlerine rastlatılmıştır.

Meşrutiyet'ten beridir tartışılan bu konu çevresinde şimdiye değil söylenmedik söz ve irdelenmedik yön kalmadığı hâlde, neden hâlâ gündemde kalıyor ve önemli vakitlerdeyse gündemin baş maddesi olarak yer alıyor bu irtica konusu?

Kim, hangi eller ve niçin bu irtica konusunu bıkip usanmadan bir temcit pilavı gibi hep önümüze getirmektedirler? Bu konuyu artık çözümleyelim diye mi? Ülkemiz bu meseleleri artık gerilerde bıraksın diye mi?

Yoksa bitip tükenmeyen bir kavgalaşmanın vesilesi olsun diye mi bu konuyu beslemektedirler?

İrtica mevzuunun defteri kapatılmadığına göre, denebilir ki bu defterin açık tutulmasında bazı iç ve dış çevrelerin yararı vardır.

Anlaşılan o ki, bu defter Türkiye'de siyasete atılan, seçimlere giren kişilerin ruh resimlerinin kaydedildiği bir arşiv olarak tutuluyor.

Ve anlaşılan o ki, bu defter seçmen kitlemizin de zaman içinde uğradıkları düşünsel değişmelerin ve gelişmelerin tespitini yapmak için tutuluyor.

Yani aktif siyasilerin ve halkın inanç düzeyini ayan beyan görmek için bazı iç ve dış çevreler, irtica konusunu diri tutarak Türkiye'nin durum tespitini yapmaktadırlar.

Türkiye'ye karşı tavırlarını, muamelelerini saptamak için o çevrelerin başvurduğu bir nabız yoklaması ameliyesidir irtica mevzuu. Bu mevzu üzerinde her parti, hatta her siyaset adamı halk önünde sere serpe konuşacak ve halka bunlardan hangisine, hangi oranda katıldığını oylarıyla belirleyecek ki, Türkiye'nin fikrî ve siyasi vasıfları o çevrelerce yeniden saptanmış olsun.. Mukabil tedbirler alınmış bulunsun...

Millî Gazete, 30 Temmuz 1986

CELAL BAYAR VE SON YÜZYILIMIZ

21 Ağustos 1986 günü saat 21.25'te gözlerini dünyaya yuman 104 yaşındaki Celal Bayar'ın ömrü Türkiye'nin son yüzyıllık hayatını tekrar hatırlamamıza vesile olsun.

Bayar, 1883'te doğduğuna göre o zaman Türkiye'nin başında Sultan II. Abdülhamit bulunuyordu demektir. Abdülhamit Han yalnız Türkiye'nin değil, Halife olmak sıfatıyla bütün yeryüzü Müslümanlarının başındaydı ve Osmanlı Devleti 11 milyon kilometre karelik bir alan üzerinde oturan görkemli bir devlettir. Eski yüzyıllara oranla, oldukça güç kaybına uğramış olmakla birlikte o devrin Osmanlısı yine de dünyanın denge unsuru olan büyük kuvvet sıralamasında, en önlerde bulunan, itibarı yüksek, kendinden korkulan bir devlettir. Kendisiyle başa çıkılması için, dünyanın öteki en büyük devletlerinin birleşmesi gerekiyordu ancak.

Osmanlı'nın daha doğrusu İslâm âleminin düşmanı olan öteki büyük devletler, düşmana bir karış olsun toprak kaptırmamış, dahası içten içe ülkeyi onarmaya yönelmiş ve oldukça da başarı sağlamış bulunan Abdülhamit'i tahttan indirmeye çalıştıklarında ve bunun için Türkiye içinden kendilerine yandaş aradıklarında, firkalar oluşturduklarında Celal Bey, en ateşli gençlik yıllarını yaşıyordu.

1908'de Meşrutiyet ikinci kez getirildiğinde ve arkasından Abdülhamit Han halledildiğinde ise Celal Bey 26 yaşındaydı ve bu olayların içindeydi.

Celal Bey'in İttihatçı arkadaşları 10 yıl içinde Trablus'u, sonra Balkanları kaptırdığında, arkasından Osmanlı Devleti'ni düşmanlarımızın tam istediği şekilde adı Birinci Dünya Savaşı olan Osmanlı Devleti'ni tasfiye etme savaşına soktuklarında Celal Bey, artık yetişkin, yaşını başını almış, sorumlu mevkilerde bulunan bir insandı.

Arkasından "Millî Mücadele" yılları gelir, sonra Cumhuriyet. Celal Bey, önde gelen devlet adamlarından olmuştur artık.

Nihayet Başbakan ve sonunda da Cumhurbaşkanıdır.

Cumhuriyet döneminde damgası bulunan sayılı kişilerden biridir Bayar.

Cumhuriyet Türkiye'sinin alanı 777 bin kilometrekaredir. Yani Celal Bey'in çocukluk dönemindeki topraklarımızın 15'te biri kadar... Türkiye'nin dünya üzerindeki nüfuzu ise Bayar'ın ömrü içinde nereden nereye geldi, malum.

Türkiye bugün galiba dünyada 87'inci sırada yer alıyor. Bir yüzyıl önce dünya üzerindeki etkinliğiyle şimdiki durumu arasında bir karşılaştırma yaparsak bu karşılaştırma sonunda Türkiye'nin dünya muvacehesinde geriye değil de ileriye gitmiş olduğuna karar verirsek, bunda kuşkusuz ki Sayın Celal Bayar'ın da emekleri vardır ve bu emeği ölçüsünde kendisini "Büyük Devlet Adamı" saymamız icap eder.

Millî Gazete, 25 Ağustos 1986

BAYAR VE İNÖNÜ

Cumhuriyet döneminin en büyük dilimi, İnönü ile Bayar'ın damgasını taşır. Bu iki ismin düşman kardeşlikleri her ne kadar Cumhuriyet'le başlarsa da herkesin göreceği biçimde belirginleşmesi, 1940'larla birliktedir. Birbirinin peşi sıra başbakan oluşları, sonra da yine arka arkaya Cumhurbaşkanlığına gelişleri, düşmanlıklarını kemikleştiren olaylardır.

Oysa her ikisi de Cumhuriyet'in kuruluşunda ve kökleşmesinde çaba göstermiş, aynı temel ilkelere sahip çıkmış olmak bakımından bir kardeş gibidirler. Düşmanlıkları ise Cumhuriyet'in yürütülmesindeki üslup farkında çok, kişisel rekabetlerinden kaynaklanır. Üslup bakımından İnönü biraz daha devletçi, biraz daha diktatörce, biraz daha içe kapanıktı. Bayar'sa biraz daha liberal, biraz daha demokrat, biraz daha dışa açtı.

San Fransisko Anlaşması'ndan sonra Batı dünyası, müttefik seçeceği devletlerin yönetiminde çok partili hayata geçmek, liberal ve dışa açık bir politika izlemek şartı arayınca Bayar, matluba muvafık bir lider olarak hemen İnönü'nün önüne geçiverdi. Aynı Batı, İnönü'nün şahsında çok uygun bir muhalefet lideri bulmuştu. Çünkü İnönü bir yanıla Batı dünyasının o aşamadaki taleplerine cevap olma yapısında bulunmakla birlikte, temelde Batıcılığından kuşku duyulmayacak bir liderdi. Bu bakımdan muhalefet için bulunmaz bir insandı.

Eğer muhalefet İnönü'den başka birisine ısmarlanmış olsaydı, muhtemel rejim ve onun ilkeleri tehlikey-

le karşılaşırđı. Onun için ne başka birisine muhalefet ismarlandı ne de başka birisinin muhalefet yapmasına izin verildi. Çok partili hayata geçilmiş olmanın göstermelik izniyle kendisinden muhalefet partisi oluşturmaya kalkanlara ise o dönemin nefes aldirtmadığı hatırlardadır. İktidar partisiyle ana muhalefet partisi, kendilerinden başka herhangi bir partinin araya girerek gelişmesine fırsat bırakmadılar. Yani bu konuda her iki parti, tam bir kardeşlik içindeydiler. Cumhuriyet ekse- ni üzerinde bir ucunda Bayar'ın, ötekinde İnönü'nün oturduğu bir tahterevalli kurulmuştu.

Fakat İnönü de Bayar da bu tahterevallinin iktidar ucu olmak hırsı içindeydiler. Düşmanlıkları hırs yüzündendi. Uzun yıllar muhalefette kalmayı İnönü kendine yediremiyordu. Bu sebeple çetin bir muhalif oldu. Eski siyasi üslubu dolayısıyla Batı dünyasının Bayar'ı kendisine tercih etmiş olmasını da anlayamıyordu, hazmedemiyordu. İnönü'nün giderek daha sola kayışında, liberal dünyaya karşı duyduğu tepkilerin büyük rolü oldu. Bu tepkilerin zamanla her türlü solun fideliği hâline gelmesine yol açtığı görüldü. Hatta bu solun zamanla kendisini bile aştığı, dahası kendisini bile tasfiye ettiğine tanık olundu.

Bayar'sa bir yandan düşman kardeşi İnönü'nün dehşetli muhalefeti, öte yandan uzun süre gündemde kalmanın oluşturduğu bıkkınlık sonunda, artık bu at üzerinde ısrar etmek istemeyen dış dünyanın da rızasıyla alaşağı edildi. Fakat alaşağı edilen kendisi ve partisiydi. Zihniyetinin, yeni bir partiye bürünerek hemen ortaya çıkarılmasında gecikilmedi.

Bayar da, İnönü de mazül oldular. Fakat makbuliyetlerini ölümleriyle birlikte tekrar elde ederek, çünkü her ikisi de Cumhuriyet'in harcı hükmündeydiler.

Millî Gazete, 27 Ağustos 1986

DEVLET ADAMLARIMIZ

Mesleğinde yaşlanmış hangi doktor, son on beş yılın Sağlık Bakanını sırasıyla sayabilir? Hangi asker Milli Savunma, hangi öğretmen Milli Eğitim Bakanlarını sayabilir ki teklemeyen.

Geçin bakanları, 1980'den bu yana başbakanlık yapmış olanları bile sırasıyla hatırlayabilen beri gelsin. Niye unutuluyorlar?

Unutulmamak için, olumlu ya da olumsuz yönüyle unutulmayacak bir şeyler yapmak gerekiyor. Müspet veya menfi bir özellekle belirivermeyenler, yani sıradan biri olanlar hemen unutuluyorlar.

Demokrasinin cilvesi olarak, bakıyorsunuz seçilivermiş, Meclis'e girivermiş, oradan bakan olmuş. Sonra? Sonrası malum, bir devre, bilemediniz iki devre daha o hızla meclis hayatı, neticesinde silik hatıralar galerisine! Çoluk çocuğunun, yakın eş dostunun anılarında yaşanan bir ikbal dönemi, ama milletin hafızasında izi kalmamış bir hayat.

Bu devlet adamlığı değildir. Veya gerçek devlet adamı böyle olmaz. Öyle çarçabuk pörsümez, eriyivermez, isterse mevkiini kaybetmiş olsun, büyük devlet adamı, unutulmaz. Yaşadığı sürece ilgi görür toplumdan, hatırı sayılır, hâlâ birçok şeyler beklenir kendisinden. Hatta zaman zaman müracaatta bulunurlar ona.

Bir kişinin büyüklüğü, önemi, ulaştığı siyasi mevkiî aşmıyorsa, o mevkiî elden gidince hemencecik balon gibi söñüveriyor. Talihin, tesadüfün devlet adamı yaptığı kişiler unutulmaya mahkûm.

Son otuz kırk yılın politika hayatını düşünelim. Ne adamlar gelmiş geçmiş. Bir partiyi batmaktan kurtardığı söylenen kişiler, partilerinin en saygıdeğer insanı olmuş, adı haberlerden düşmemiş kişiler, bir ihtilal sonrasında

Meclis'e kalabalık gruplarıyla giren liderler, nerededirler şimdi?

Ya bir şirkette danışmanlık ya da bir banka da idare meclisi üyeliği yapıyorlardır. O da eski ünlerinin yüzü suyu hürmetine. Yoksa o yerlerde mutlak surette gerekli oldukları için değil.

Yahut asmuşlardır levhalarını avukat diye, doktor diye...

Bazıları da emekli maaşlarını alarak evinde oturuyor. Torununu götürüyordur çocuk bahçesine. Karşılarında çaktırmadan esneyen çocuklarının arkadaşlarına akıl vermeye kalkan, hatıralarını anlatanları da vardır her hâl.

Devlet adamlığı bir sanattır, hem de bir meslek...

"Kişinin kendini bilmek gibi irfan olamaz" demişler, ama gel gör, "Bir günün sultanlığı sultanlıktır." diyor çoğu insanlar. "Hayır efendim ben bu işe liyakat sahibi değilim!" demiyorlar. Ölçü şu olmuş; "Ahmet yapar, Mehmet yapar da ben yapamaz mıyım?"

Gerçek devlet adamı, gün olur bir kenara çekilirse bile, o hâlâ millet için yeri düştüğünde bir müracaatgâhtır. Düşünelim bir yol, şu kadar bakanlık yapmış, hatta başbakanlık yapmış, dahası var cumhurbaşkanlığı yapmış insanlar var ülkemizde değil mi? Hangi meselede başvuruluyor bugün kendilerine.

Bazı durumlarda ülke ihtiyaçları gerektirdiği zaman mütalaa beyanında bulunan yabancılardan birçok devlet adamına şahit oluyoruz oysa. Mevkiinden düşünce, nam ve nişanı silinen, adının ağza alınması suç olan devlet adamlarınca sosyalist ülkelerdeydi.

Bizim durumumuzsa... Acayip bizim durumumuz.

Ama şu var, gerçek hizmet ehlini milleti unutmuyor.

Yeni Mesaj, 9 Ocak 1998

AKTÜALİTEYİ BÜYÜTMEK

Eğer günlük politikayı yakından izleyen biriyseniz; yalnız Anayasa değil, bütün resmî beyan, karar ve uygulamaların ilk muhatabı olarak kendinizi görüyorsunuz demektir. Siyasetin cümbüşlerini duymak, içinizin orkestrasını ona göre çekidüzen vermek yolunda bütün melekeleriniz seferberdir.

Eğer bir sanat izleyicisiyseniz, çıkan her kitabın ilk muhatabı olarak kendinizi görüyorsunuz demektir. Dergiler, içindeki yazılar, şiirler size konuşuyor gibidir. Sanatçıların sergiledikleri her sıçrama ya da yerinde sayma devinimleri, sizin için çok önemlidir ve günlük konuşmalarınızın eksenini oluşturuyordur.

Politika izleyicisi nasıl ki bütün gününü siyasi olayların yanı başında dolanarak kullanıyorsa edebiyat ve sanat meraklısı da vakitlerini öylece sanat ürünlerinin kıyılarında eritiyordu.

Politika sevdalılarının çoğu ise kendilerini aktüalitenin beşiğinde oyalarlar. Gündelik hesapları, gündelik tartışmaları, yani gündemleri her gün değişir, gününe göre görüntü kazanır genellikle.

Yarınlara sarkan irdelemeler, yorumlar ve yargılardan çok, gün içinde fıkırdayan tezahürlerle uğraşırlar.

Gün içinde çok önemli buldukları bir siyasi beyanı ya da kişiyi, mesela bir on yıl sonraki zamana taşıyarak yargılamaya, kavramaya çabalamazlar. Geleceğin değil günün hesaplarıyla meşguldürler.

İnsanlar acaba, yaşanan olayları o günlük algılarının duyarlıklarının değil de, yıllar sonraki şartlarının açısına da yerleştirerek bir hükme bağlamaya çalışsalar daha isabetli davranmış olmazlar mıydı?

İşleyen zamanın, kişileri ve olayları törpüleyen hassası hakkında zengin bilgilerimiz yoksa aktüel yar-gılarımızın çoğu havada kalmaya mahkûm oysa.

Zamanla unutulacak olan siyaset ve sanat olayları-na ve kişilere aktüalitede verilen önem, sonunda unu-tulan bir rüyaya benzemiyor mu dersiniz?

Daha somut konuşalım. Gün içinde nice önemli gördüğümüz olayların, üzerinden bir zaman geçtikten sonra, aslında ne kadar basit olduklarına dair hepimi-zin dağarcığında anılar yok mu? Üzerinde uzun tartış-malar yapılmış öyle siyasal olaylar gelmiş geçmiştir ki bugün onları bir lahzacık bile hatırlamaya gerek gör-müyoruzdur.

Vaktiyle nice tartışmalara yol açmış sanat konula-rı vardır ki, bugün adını bile anmıyoruz onların. Değil gün içinde geniş yankıları olmuş bulunan tartışmalar, o tartışmaları ortaya atmış olan kişiler bile, zamanın sün-güleriyle silinip gitmiyor mu?

Zaman neleri tuz buz etmiyor. İşte bunu kavramak lazım...

Aktüaliteye fazlaca dayalı olan insanlar, bu ger-çekten de "önemli" ya da "önemsiz" olanı birbirinden pek ayırt edemiyorlar. Aktüaliteye çok abanırsak şapla şekeri karıştırma açmazı bekliyordur bizi. Onun için er-gin kişiler, bu ayırt etme işinde, yani önemliyle önemsizi, kalıcıyla geçiciyi birbirine katmamada feraset sahibi olduklarından, önemsiz kişiler ve olaylar için "Bu da geçer ya Hu" demişlerdir.

Maharet aktüaliteyi büyütmemektir, eşyanın da olayların da hakikatini dosdoğru tanımaktır.

Yeni Mesaj, 15 Mayıs 1998